

Årsmelding 2023

Innhold

Mot til å gå nye veier – i en verden i endring	4
Moralsk bærekraft	6
1.0 Formål, arbeidsområder og målgrupper	8
1.1 Samfunnsoppdraget	8
1.2 Samarbeid med statsforvalterne	10
1.3 Samarbeid med relevante fagmiljøer og arbeidsdeling mellom nasjonale og regionale sentre som mottar	12
1.4 Regionalt samarbeid – samarbeidsavtale og forpliktende plan	17
1.5 Særskilte formål og fag- og arbeidsområder for RVTS	19
2.0 Særskilte oppgaver og satsninger	30
2.1 Nye meldinger, proposisjoner og planer i 2023	30
2.2 Sentrale planer	31
2.2.1 Prop. 121 S (2018-2019) Opptappingsplan for barn og unges psykiske helse (2019-2024)	31
2.2.2 Ny opptappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner	32
2.2.3 Frihet fra vold. Regjeringens handlingsplan for å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner (2021-2024)	32
2.2.4 Handlingsplan for forebygging av selvmord (2020-2025)	36
2.2.5 Frihet fra negativ sosial kontroll og æresrelatert vold. Handlingsplan (2021-2024)	41
2.2.6 Handlingsplan mot radikalisering og voldelig ekstremisme	42
2.2.7. Regjeringens handlingsplan mot menneskehandel	43
2.2.8. Nasjonal helseberedskapsplan. Versjon 3.0 fastsatt 1. januar 2018	44
2.3 Sentrale satsninger	45
2.4 Forebygging av selvmord og selvskading	47
2.5 Den kommunale helse- og omsorgstjenesten til innsatte i fengsel	49
2.6 Personell som har deltatt i internasjonal tjeneste for Norge	50
2.7 Sinnemestring – arbeid rettet mot voldsutøvere	51
2.8 Losfunksjon	51
2.9 Flyktninghelse og tvungen migrasjon	52
2.10 Torturutsatte	52
2.11 Regionale tverrfaglige nettverk innen kommunalt psykisk helse- og rusarbeid	53
2.12 Arbeid mot krisesentertilbudet i kommunene (Bufdir)	53
2.13 Sentrene mot incest og seksuelle overgrep (NOK/SMISO) (Bufdir)	54
2.14 TryggEst (Bufdir)	54
2.15 “Jeg vet” og Snakkemedbarn.no (Bufdir)	55
2.16 Barnevernreformen og kommunenes ansvar (Bufdir)	55
2.17 Innspill til og implementering av veileder for lokalt psykisk helse- og rusarbeid “Sammen om mestring”	56
2.18 Endringer i velferdstjenestelovgivningen	56
2.19 Nettbasert formidling	57
3.0 Organisasjon og bærekraft.	62

Vi skal være relevante, troverdige, kunnskapsbaserte, innovative, prosessorienterte og verdiforankret.

Det skal merkes at vi er i barnehøyde.

Mot til å gå nye veier – i en verden i endring

«Handlingsplan» er nok ikke det mest spennende ordet vi har. Og det gir ingen mening å sette det sammen med ordet «festival», som gir assosiasjoner til betydelig morsommere ting. Men vi hadde en idé om at det kunne fungere.

Vi kunne ledd det vekk da vi fikk litt motstand. Da noen hevet øyenbrynene og ristet på hodet. Vi kunne lagt det i kassa for sprø ideer, og latt det være der.

Men vi var modige. Vi hadde tro på at vi kunne skape en arena med en slik «festival». At vi kunne bygge videre på en samarbeidskultur i regionen vår. Og da jeg sto på scenen på Farris Bad i slutten av november, og ønsket velkommen til en fullsatt sal, så var det et av årets fineste øyeblikk for meg. Nærmere 200 ledere og nøkkelpersoner var samlet for å snakke om helsepolitiske føringer og hvordan vi skal gjøre det til handlinger og bedre liv for innbyggerne i vår region. KORUS, RBUP, statsforvalterne og KS var til stede. Og det var venteliste.

Tanken var å sette tungt stoff inn i en sammenheng hvor man lærer av hverandre, deler ting man har fått til – og ikke fått til, og hvor man blir inspirert av de som har gjort noe ekstraordinært. Og vi tenkte hvorfor ikke skape en atmosfære rundt dette? Hvorfor ikke gjøre det til en happening? Svaret ble en arena med sauna, sosial omgang, musikk og underholdning, og noen av de beste foredragsholderne som er å oppdrive.

Foto: Liv Unni Tveitane

Og den fulle salen i Larvik ble et bilde på noe viktig. Kompetansemiljøene i vår region har over lang tid klart å skape en kultur sammen, hvor det er lav terskel for å kontakte hverandre, utveksle erfaringer og gi hverandre bistand. Og når vi vet at det kommer en omorganisering av kompetansemiljøene, så er det et godt og viktig fundament. For vi må være fokusert på kommunenes behov i den omstillingen. Det vi gjør, trengs i samfunnet. Og vi har strukturer og samarbeidsforum på plass.

At vi turte å satse på Handlingsplanfestivalen var takket være en kultur som er skapt av alle på senteret vårt. En kultur hvor man våger å ta sjanser, og hvor man tør å feile – fordi det ligger mye viktig læring i det også. Vi ønsker å åpne nye dører og skyve på grensene. Ikke bare fordi det er kult, men fordi det skaper muligheter. Og fordi vi tror det er viktig i en bransje hvor vi noen ganger kan bli litt for stereotype og teoretiske.

Det gjelder også folkeopplysningskampanjen for selvmordsforebygging, «Ingen å miste», som vi hadde ansvar for i høst. Det var et helt nytt prosjekt for oss. Det lå i oppdraget at vi skulle nå ut til menn over 40 – ikke til tjenestene, slik vi er vant til. Også her tok vi noen valg om å gjøre ting annerledes for å nå ut. Vi turte å utfordre. Ta sjanser. Provosere. Bruke humor for å nå ut med et krevende budskap. Vi lykkes ikke med alt, men jeg tror vi lykkes med mye. Og snart går kampanjen inn i en ny fase, rettet mot arbeidslivet. Det er en satsing vi gjør fordi menn over 40 er vanskelig å nå. Det er en gruppe som i stor grad ikke oppsøker hjelp når de sliter. De går gjerne ikke til fastlegen engang. Men de går på jobb. 20 bedrifter har sagt ja til å være med i pilotprosjektet, flere av dem fyrtdragerbedrifter i vår region. Det er et arbeid vi ser frem til å fortsette med.

De små samtalerne vi har mellom oss på senteret viser at mange er preget av alt det brutale som skjer i verden. Men det gir også en følelse av mening at vi faktisk er i en posisjon hvor vi kan bidra. Norge har tatt imot et stort antall ukrainere, mange av dem barn, som kommer med tung og vond bagasje. Det er en del av vårt samfunnsoppdrag å bidra til å gi disse menneskene gode liv. Vi har også en rolle i å bistå kommuner som skal bosette flyktninger fra Gaza.

Konsekvensene av at vi har fått en krigstraumatisert befolkning inn i Norge vil vi få se med tiden. Men det er helt sikkert at vi vil måtte gjøre mer på dette feltet. Det er også anslått at mer enn 1000 asylbarn vil ankomme Norge alene i år, og det er store utfordringer knyttet til det. Det er vanskelig å være hjelper i møte med sterke smerteuttrykk og mennesker som har vært utsatt for umenneskelige belastninger. Da må vi være der og gi dem kompetansen de trenger for å skape gode tjenester. Det vil bli et viktig fokus i 2024.

De ansatte ved RVTS Sør måtte tåle noen rystelser i organisasjonen det siste året. Det var et krevende år, med uforutsigbarheter, omstilling og endring. Vi har gjort vårt beste for å ivareta menneskene og organisasjonen som helhet, og 2023 har vist at fellesskapet kan levere – selv når rammene rundt er krevende. Det har blitt skapt og gjort ekstraordinære ting av alle på senteret. Både i hverdagen, og over tid. Derfor ble det først og fremst et år med takknemlighet for min del. For det var ikke bare business as usual hos oss i 2023. Det var mye mer enn det.

Martin Mølsæter
Senterleder RVTS Sør

Moralsk bærekraft

Fagfolk i menneskemøteyrker er særlig utsatt for jobbrelatert stress. Barnevern og psykisk helsevern er arenaer for risiko. Det går galt, og fagfolk gjør feil. Det er uunngåelig i felt med stor kompleksitet. Systemene krever effektivitet og tempo, og ressursene strekker ikke til. Fagfolkene må gjøre prioriteringer som av og til innebærer at mennesker ikke får den hjelpen de burde fått. Dette er moralske dilemma for fagfolkene.

RVTS Sør har lånt begrepet "moralsk bærekraft" av filosofen Terje Mesel. Hvordan skal fagfolkene bevare sin moralske bærekraft i en kontekst av triste menneskeskjebner, høy risiko, knappe ressurser og strenge systemkrav? Vi har utforsket konseptet "helhetlig debrief", hentet fra luftforsvaret, som redskap for å håndtere krevende jobbrelaterte hendelser. Vi utforsker begrepene "selvaktelse" og "moralsk bærekraft" for å utvikle troverdige konsepter for egen- og kollegaivaretagelse.

Moralsk bærekraftige fagfolk skaper kvalitet i tjenestene ved at de blir bedre "instrumenter". Vi har gjennomført en intern pilot av vårt kvalitetsprosjekt basert på kvalitetsagendaen EPICURE, med gode erfaringer. Agendaen er også prøvd ut sammen med enkelte tjenester. For neste år implementeres agendaen i våre tjenestetøtteprogram, for å bidra til samskaping av våre innsatser og økt kvalitet i tjenestene gjennom refleksiv praksis.

RVTS Sørs bok om menneskemøtekompetanse blir utgitt våren 2024. Boken formidler vårt kjernebudskap om relasjonskompetanse gjennom jeg-fortelling, vi-fortelling og flokk-fortelling, og lanseres som pensumbok for helse- og sosialfag ved universiteter og høyskoler.

Foto: Erling Slyngstad-Hægeland

Vi er opptatt av hvordan virkelighet skapes og formes av språk og fortellinger. Vi har styrket vår fortellerstemme gjennom nyansettelser, og vil øke vårt fokus på fortellingene som virkemiddel i kompetanseutvikling. I tråd med våre verdier mot, anerkjennelse og nysgjerrighet har vi, i samarbeid med Universitet i Agder, utforsket nye fortellinger om psykisk helse gjennom Makt-trussel-mening-rammeverket. I tillegg har vi sammen med RBUP arbeidet med nye modeller for forståelse av barna vårt samfunn har sviktet mest, nemlig barn på barnevernsinstitusjoner.

I menneskemøtearbeid er mennesket selv det viktigste instrumentet for endring. Da trengs selvaktelse og moralsk bærekraft for å sikre kvaliteten i tjenestene som gir effekt helt ut til brukerne.

Heine Steinkopf
Fagleder RVTS Sør

1.0 Formål, arbeidsområder og målgrupper

RVTS har sine særegne formål, fag og arbeidsområder, og har en viktig rolle i å realisere politiske mål og bistå med kompetansestøtte til målgruppene ut fra deres behov. Nye nasjonale satsninger, føringer og lovverk har medført at vi i 2023 har revidert vår strategi.

Vårt strategiske mål er å bli tydeligere overfor målgruppene. Dette gjør vi gjennom tett samarbeid med tjenestene for å avklare deres behov i forkant av fag- og kompetansestøtte. Vi ønsker å bistå med beslutningsstøtte til ledere for å sikre økt kvalitet og forsterke arbeidet med implementering, til det beste for sluttbrukerne. Arbeidsformen vår skal føre til økt kvalitet som vil sannsynliggjøre endret praksis og utforming av tjenestetilbudene.

Vi vil forsterke innsatser som styrker tverrfaglig og tverrsektorielt samarbeid, slik at sluttbrukerne opplever koordinerte og helhetlige tjenester iht. ny veileder. På denne måten vil vi bedre kunne realisere politiske føringer og bistå med oppdatert kunnskap innenfor våre spisskompetanseområder.

RVTS Sør har hatt høy aktivitet og evnet å realisere oppdragene gitt i årets tilskuddsbrev med god kvalitet og gode tilbakemeldinger fra målgruppene. Våre fagområder er aktuelle og vi etterspørres av tjenester i kommuner, fylkeskommuner og helseforetak samt av samarbeidspartnere. Det gjør at vi evner å bidra med kompetanse som gir fagpersonell og ledere god støtte i å arbeide med fagområdene i sine tjenester.

1.1 Samfunnsoppdraget

RVTS Sør tilbyr kompetanseprogram med oppdatert kunnskap innenfor våre fagområder. Vi ønsker særlig å tilby kompetanseprogram som er virksomhetsintegrerte, for å styrke samarbeidet mellom tjenester som varer over tid og som er iht. oppdatert implementeringsforskning. I den forbindelse har vi styrket vårt samarbeid med tjenestene i forkant av våre kompetanseprogram. Vi mener at vi med det treffer bedre på de reelle kompetansebehovene de har. Kvaliteten i dette arbeidet skaper reell endring av praksis og utvikling av tjenestetilbudet. Det vil dermed gi effekt for sluttbrukerne.

Vi arbeider systematisk med implementering av vår modell for kvalitet, kvalitetsagendaen EPICURE. Kompetanseprogram blir evaluert gjennom tilbakemeldinger fra deltakerne, blant annet ved bruk av EPICURE-agendaen, fokusgruppeintervjuer, tilbakemeldingssystemet TANDEM, samt lokalt tilpassede Questback-er.

Senteret har over år bidratt til utviklingen og implementeringen av *Trauma and Development Education Monitor* (TANDEM). Dette arbeidet har vært ledet av RVTS Vest og organisert gjennom samarbeidsforumet CACTUS, hvor alle RVTS-ene har deltatt sammen med NKVTS, barnehusene og Østbyttunet behandlingshjem.

Senteret har samarbeidet med andre ressurs- og kompetansemiljø i over halvparten av aktivitetene våre, herunder regionale kompetansesentre, nasjonale ressurs- og kompetansemiljø, Statsforvalteren og frivillige organisasjoner. Således får målgruppene lett tilgang til sammensatt kompetanse, og kompetansemiljøene oppleves koordinerte og helhetlige.

Den årlige regionale fagsamlingen Handlingsplanfestivalen (kap.1.2.1) har som formål å mobilisere ledere til å realisere kommunale handlingsplaner og nasjonale føringer i egen kommune. Fagsamlingen gir informasjon og tilbyr arbeidsformer for erfaringsdeling og konkrete arbeidsprosesser for hvordan utforming av nye og aktuelle handlingsplaner kan realiseres.

I 2023 har senteret i sine regionale samlinger i samarbeid med Statsforvalteren sikret gode kommunale planer for veteraner i regionen samt handlingsplan mot vold i nære relasjoner. Vi har også veiledet kommunale nettverk i utforming av kommunale handlingsplaner.

Våre digitale ressurser og produkter gir lett tilgjengelighet til kunnskap og kompetanse innenfor våre fagområder, og brukes også til å styrke implementering i våre virksomhetsintegrerte programmer (MMA). Vi ser at mange av produktene benyttes år etter år, og har blitt en merkevare for målgruppene.

I 2023 har senteret gjennomført den regionale folkeopplysningskampanjen "Ingen å miste". Målgrupper og samarbeidspartnere har vært aktivt med i arbeidet. Vi har gjennomført fysiske samlinger, utviklet et magasin og utformet digitale produkter som skal videreføres og bli en del av vår portefølje innenfor forebygging av selvmord. Arbeidet har gitt stor merverdi utover kampanjen og skal videreføres i 2024. (Se kap. 2.2.4.)

Senteret har også dette året samarbeidet med UDI for å tilby kompetanseprogrammet "Et godt midlertidig hjem" for enslige mindreårige i mottak. Det gleder oss at programmet nå blir benyttet i flere regioner, i samarbeid med regionale UDI-kontorer. Det er mange mottak i region sør, og mange skal etter hvert bosettes i kommunene. Dette har vært et særlig krevende arbeid, og vi er glade for at kommuner og tjenester henvender seg til oss for kompetansestøtte.

Senteret har også dette året evnet å omstille seg raskt for å iverksette politiske føringer og satsninger. RVTS Sør mener å ha en portefølje som speiler den aktuelle politiske situasjonen i Norge og i verden. Vårt samfunnsoppdrag oppleves særlig viktig i disse tidene med krig og ufred, som også har mobilisert våre medarbeidere ekstra gjennom året. RVTS Sør består av solide fagfolk som opplever at fagområdene gir mening og er aktuelle. Det er vårt fagpersonell som hver dag realiserer vårt samfunnsoppdrag.

Grunnkurset i traumeforståelse og traumebevisst omsorg

Dette grunnkurset har vært arrangert 1-2 ganger i året i vår region i nærmere 10 år. Vi vil med dette kurset styrke deltakernes forståelse av mulige konsekvenser av å være utsatt for eller leve med potensielt traumatiserende hendelser som vold, overgrep og omsorgssvikt, så vel som krise, krig og konflikter. I tillegg fokuseres det på hva som kan bidra til heling gjennom rammeverket Traumebevisst omsorg. Målsettingen er at deltakerne har kjennskap til sentrale teorier og forståelsesmodeller omkring psykiske traumer, og at de kjenner til de grunnleggende elementene i traumebevisst omsorg og kan ta disse i bruk i sitt arbeid.

I 2023 gjennomførte vi et åpent kurs, hvor vi hadde særlig fokus på de som arbeider med flyktninger og asylsøkere. Kurset hadde rundt 130 deltakere fra et bredt utvalg av tjenester, blant annet flyktningmottak, boliger for enslige mindreårige asylsøkere, skole, barnehage, barnevern, PPT, helsestasjon og boliger for mennesker med rusmiddelproblemer og andre psykiske vansker. En forkortet utgave av kurset tilbys også [digitalt](#) og anbefales som repetisjon for deltakerne.

Vurdering:

Dette grunnkurset får svært gode tilbakemeldinger, og vi har erfart at det bidrar til økt forståelse og trygghet i fagutøvelsen for deltakerne. Kursets innhold og det brede nedslagsfeltet av deltakere på kurset bidrar til måloppnåelse for tiltak 17, tiltak 24 a, så vel som pkt. 2.9, flyktningehelse og tvungen migrasjon. Kurset er aktuelt for mange tjenester som møter disse menneskene.

Vi har fått 155 henvendelser om tjenestestøtte i 2023.

RVTS Sør prioriterer tjenestestøtteoppdrag og har gjort det over mange år. Målgruppene forventer at vi bidrar med kompetansestøtte når de skal videreutvikle eller sikre kvalitet i tjenestene sine.

Virksomhetsintegrerte tjenestestøtteprogram (MMA) MenneskeMøteAkademiet (MMA) er navnet på RVTS Sør sitt helhetlige virksomhetsintegrerte kompetanseprogram som tilbys alle tjenester i vår målgruppe. Programmet fokuserer på menneskemøtekompetanse og traumebevisst praksis, og har en virksomhetsintegrert utforming.

Programmet har en grunnleggende struktur for å sikre god implementering. Det fokuseres sterkt på ledelsesforankring og bred deltakelse. Tjenestens ledelse og ansatte er involvert i planlegging og tilrettelegging, slik at innholdet blir tilpasset tjenestens behov.

I 2023 har vi styrket fokuset på å involvere sluttbrukere i dette arbeidet. Leder- og implementeringsstøtte er en sentral del av programmene, og vektlegges for å lykkes med måloppnåelse. God implementering er avhengig av at det også jobbes aktivt i tjenestene mellom undervisningsøktene. Mellom hver aktivitet får ansatte mellomarbeid for å opprettholde læringen og for å øke eierskap til innholdet. Mellomarbeid og faglig fordypningsstoff planlegges sammen med lokale arbeidsgrupper, og blir lagt ut på tjenestens egne programsider som utvikles til hvert program.

Gjennom programmene jobbes det med ulike elementer av senterets fagområder vold, traumatisk stress, selvmordsforebygging og migrasjonshelse, tilpasset de ulike tjenestenes behov. Det vektlegges å styrke den enkeltes og tjenestens reflekterende praksis.

Arbeidsmetodene varierer mellom undervisning, workshoper og ulike former for prosessarbeid. Pedagogiske virkemidler som film, musikk, animasjoner, øvelser og rollespill har en sentral rolle i alle våre kurs og programmer. For å sikre læring og refleksjon er vi opptatt av at de ansatte skal drive stor grad av egenaktivitet.

I 2023 har vi i mange av våre programmer brukt kvalitetsagendaen EPICURE som grunnlag for refleksjon, utvikling og justering. Ulike tilbakemeldinger, blant annet på TANDEM (*Trauma and Development Education Monitor*) og ved Questbacks, bidrar til å styrke det systematiske arbeidet.

Vurdering:

Som beskrevet har våre virksomhetsintegreerte kompetanseprogram flere virksomme elementer som sannsynliggjør endring og utvikling av praksis og tjenestetilbud. Måten programmene skapes, formes og gjennomføres på, bidrar til å realisere det lokale tverrfaglige og tverrsektorielle samarbeidet. Samskapingen, den lokale forankringen og fokuset på flere parallelle virksomme strategier for implementering, samt sterke og tydelige intervensjoner, gjør at kommunenes/tjenestenes ledere får sterk forpliktelse og eierskap til arbeidet. Det sannsynliggjør effekt helt ut.

rvtssor.no/program

1.2 Samarbeid med statsforvalterne

Følgende samarbeidsarenaer og innsatser:

1. Regionalt forum for barn og unges psykiske helse ("0-24-forum").

0-24-forumet består av representanter fra KORUS Sør, RBUP, RVTS Sør, Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, Statsforvalteren i Agder, en representant for Buskerud ved Statsforvalteren i Oslo og Viken samt KS.

Det har vært tre dagsmøter i 2023. Samarbeidet om å bistå og støtte kommunene på områder hvor vi har likelydende oppdrag, er sentralt. Forumet har hatt tre utviklingsprosjekter dette året: de risikoutsatte minste, kommuner med utfordringer og regional fagsamling.

Statsforvalteren og kompetansesentrene har likelydende oppdrag om å være særlig opptatt av kommuner som har særlige behov. Kompetansesentrene skal prioritere kommuner med utfordringer, og oppfordres til å samarbeide med Statsforvalteren om dette regionalt.

Forumet har etablert to arbeidsgrupper med egne mandater. Den ene har i oppdrag å lage oversikt over kommuner som kompetansesentrene har lite kontakt med, og som vi med bakgrunn i registerdata kan anta vil ha nytte av bidrag fra sentrene. Den andre gruppen handler om risikoutsatte sped- og småbarn i regionen.

Formålet med satsingen er å bidra til at kommunene når målene med Oppvekstreformen, dvs. å forebygge omsorgssvikt og de negative følgene av dette gjennom tidlig og samordnet innsats og felles kommunalt ansvar for barnas oppvekstvilkår. Arbeidsgruppen ble etablert i 2023 og består av representanter fra RBUP Øst og Sør, RVTS Sør og KORUS sør, samt Statsforvalteren i Vestfold og Telemark og representant fra BUP spedbarnsteam i Arendal.

Tilknyttet arbeidsgruppen er det opprettet en ressursgruppe av erfarne og engasjerte fagfolk og ledere fra de ulike tjenestene som møter gravide og sped- og småbarn med foreldre. Fagpersonene representerer et bredt spekter av profesjoner for å sikre tverrfaglig samarbeid.

Året 2023 ble avsluttet med en heldagssamling i Statsforvalterens lokaler i Tønsberg, hvor målet var å få innspill fra tjenestene om utfordringer og behov som kunnskapssentrene kan bistå med i arbeidet med risikoutsatte gravide og sped- og småbarn.

Det er sammenheng mellom de to arbeidsgruppernes mandater, ved at tiltakene som arbeides frem av sped- og småbarnsgruppen tilbys kommuner som kompetansesentrene ellers har lite kontakt med.

2. Regionalt forum for psykisk helse og rus ("voksenforum")

Forumet består av statsforvalterne i Agder, Oslo og Viken, Vestfold og Telemark, helseforetakene i regionen, A-larm, NAPHA, RVTS Sør og KORUS Sør.

Formålet med regionalt samarbeidsforum er å ha et forpliktende samarbeid mellom statsforvalterne, nevnte kompetansesenter og helseforetakene i region sør. Dette er viktig for å sikre samordning og god kvalitet på de kortsiktige og langsiktige opplæringstiltak som planlegges og iverksettes for kommunene i regionen på områder det er naturlig å samarbeide. Regionalt samarbeidsforum skal være en arena hvor deltakerne drøfter og vurderer hvilke opplæringstiltak som årlig kan iverksettes i samsvar med oppdragsbrev fra våre statlige aktører. Regionalt samarbeidsforum kan sikre mest mulig effektiv og enhetlig tilnærming og bruk av ressurser til dette arbeidet, blant annet ved å gjennomføre opplæringstiltak på tvers av fylkesgrensene.

I 2023 har forumet gjennomført faste møter, regionale fagdager og konferanser. Det ble avholdt fire møter i forumet og to møter i forumets arbeidsgruppe.

Aktiviteter regi av forumet 2023:

Tre tredagerskurs i Motiverende Intervju, cirka 90 deltakere.

Tre todagerskurs Kognitiv adferdsterapi, cirka 90 deltakere.

Naturterapikonferansen Langesund 27. – 28.09, cirka 60 deltakere.

Overdoseforebyggende arbeid: fagdag for nettverket i regionen, 50 deltakere.

Alkoholkonferanse som avholdes i januar 2024, 150 påmeldte deltakere.

Regional fagsamling brukermedvirkning avholdes mars 2024.

1.2.1. Regional fagsamling

Den regionale fagsamlingen Handlingsplanfestivalen ble arrangert i november 2023. Fagsamlingen samlet 150 ledere fra kommuner i region sør. Festivalen gjennomføres i et samarbeid mellom Statsforvalteren i Agder, Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, RBUP Øst og Sør, KORUS Sør, RVTS Sør og NAPHA. Dette året var også KS med som arrangør. Arrangørene ønsker å styrke det strategiske samarbeidet i region sør til det beste for kommuner og tjenester. Vi ønsker å bidra til inspirasjon i arbeidet med å utarbeide kommunale planer. Det vil bidra til oppdateringer og endringer i tjenestene, til beste for kommunens innbyggere. Målgruppen for festivalen er kommunedirektører, enhetsledere, fagledere og andre som har ansvar for planarbeid og tjenesteutvikling i kommunene. Også i år har brukerstemmen fått solid plass. Det gir merverdi.

Årets tema var oppvekstreformen, med hovedvekt på samarbeid og samordning på tvers. Dette er også i tråd med ny veileder om psykisk helsearbeid for barn og unge. Evalueringen viste at temaene er relevant. Festivalen inspirerte til utarbeidelse av kommunale planer, ga god innsikt i oppvekstreformens formål og tydeliggjorde behovet for samarbeid og endring på tvers av tjenester

Vurdering:

Vi vurderer at denne regionale fagsamlingen er et viktig bidrag til at kommunale handlingsplaner utformes og styrker kvaliteten i kommunene og i de ulike tjenestene for barn og unge og deres familier. Vi vurderer høy måloppnåelse på denne innsatsen.

handlingsplanfestivalen.no

Målgruppe:
kommunehelsetjeneste,
barnevern/familievern (kommune),
skole/barnehage,
flyktning- og asyltjenester, annet

Finansiering:
Hdir

Samarbeid:
RVTS, RBUP / RKBU, KORUS,
NAPHA, Statsforvalteren, andre

1.3 Samarbeid med relevante fagmiljøer og arbeidsdeling mellom nasjonale og regionale sentre som mottar tilskudd over statsbudsjettets kap. 765

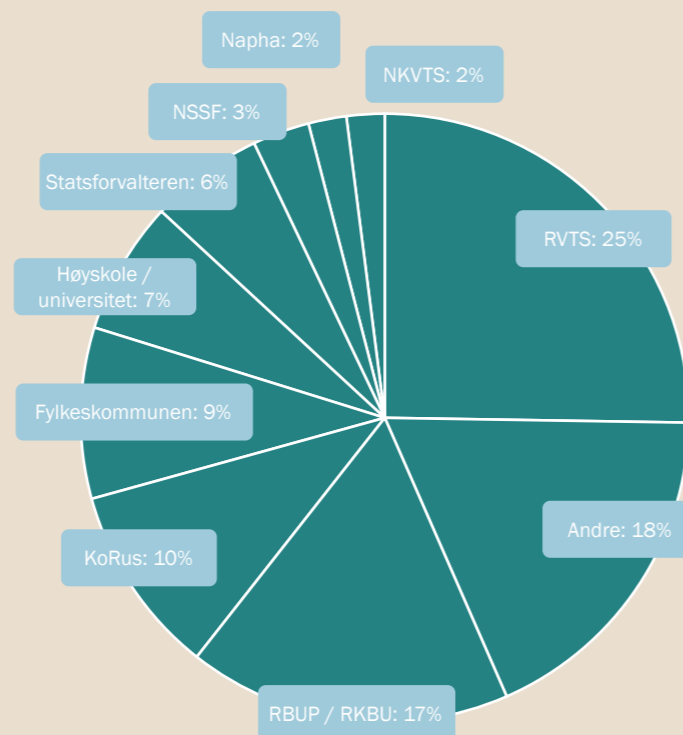
RVTS Sør har siden 2018 vært en del av Stiftelsen Pilar, hvor vi er samorganisert med RVTS Øst og RBUP Øst og Sør. Denne organiseringen gir oss evne til solid samhandling og samarbeid innad i organisasjonen. Vi har i 2023 forsterket våre samarbeid med andre fagmiljøer og kompetansesentre for å realisere samfunnsoppdraget.

Vi har samarbeidsavtaler med NKVTS og alle regionale kompetanse- og ressursmiljø i region sør. Samarbeid Sør består av RVTS Sør, KORUS, RBUP, NAPHA, KS og Statsforvalteren.

Senteret har samarbeid med ideelle organisasjoner og tjenester, private aktører og frivilligheten. Vi har et utbredt samarbeid med Universitetet i Agder (UIA) og med det regionale vitensenteret i regionen. Vi samarbeider nært med de andre RVTS-ene.

Samarbeid

363 av 674 samliger (54%) ble gjennomført i samarbeid med andre. Disse var fordelt på følgende samarbeidspartnere.

1. Samarbeid med Pilar Barnevernstrategi-gruppen

Innad i Pilar samarbeider en gruppe fra RVTS Sør, RVTS Øst og RBUP om barnevernstrategi. Denne gruppen gir hørings svar og rådgir ledergruppen i Pilar. Den har også bidratt med innspill til bl.a. institusjonsutvalgets rapport om barn i barnevernsinstitusjoner som kom høsten 2023.

Pilarprogram – miljøterapi

Vi har utforsket muligheten for å videreføre RBUPs miljøterapiutdanning som et samarbeid innad i Pilar. Arbeidstittelen var en periode "Pilarprogrammet". Dette er nå et samarbeid mellom RBUP og RVTS Sør, hvor vi utforsker muligheten for et samarbeid med UIA om studiepoeng.

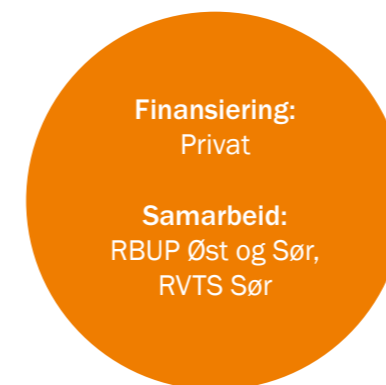
Pilarprogram – implementering

Dette er en arbeidsgruppe bestående av flere ressurspersoner med særlig kompetanse innenfor implementering. Gruppen har mandat fra ledergruppen om å utvikle et konsept for bruk i tjenester.

Felles tjenestestøtteoppdrag innen privat barnevern

Gjennom året har vi avrundet Aberia kompetanseprogram for den private barnevernsaktøren Aberia. Siste innsats her var tre samlinger om miljøterapi høsten 2023.

Kompetanseprogrammet med Aberia og datterselskapet Aurora har vært et samarbeidsprosjekt mellom RVTS Sør og RBUP mellom august 2022 og høsten 2023. Programmet har hatt totalt 1200 ansatte (inkludert 90 ledere) fra hele landet som har deltatt på syv digitale heldagssamlinger samt fem fysiske ledersamlinger. Dette er det største kompetanseprogrammet vi har gjennomført for en privat organisasjon i stiftelsen Pilar. Arbeidet har vært orientert rundt kulturutvikling, traumeforståelse og miljøterapi.

Profilarbeid Stiftelsen Pilar

I 2023 har RVTS Sør sammen med RBUP og RVTS Øst jobbet med å skape en felles visuell identitet i Pilar, der Pilar er sentrenes sekundære avsender. I dette arbeidet har vi kartlagt våre individuelle plattformer og profiler og sett på hvordan vi kan inkludere Pilar i disse, og samtidig være tydelige avsendere på senternivå. Resultatet av arbeidet er en felles designmanual som viser hvordan alle sentrene har en tydelig visuell tilknytning til Pilar. Dette samler oss og styrker vår troverdighet og merkevare i fremtidig kommunikasjon.

2. Samarbeid med RVTS-ene

Etter at RVTS markerte 15-års jubileum i slutten av 2022, har 2023 vært et år hvor samarbeidsflatene mellom sentrene har ekspandert betraktelig. Kompetansen som er utviklet på de ulike sentrene har blitt delt på tvers av regionene. Ledergruppen i RVTS har gjort et viktig grep dette året, ved å samkjøre felles oppdrag gitt i tilskuddsbrev, eller initiert av ledergruppen, gjennom å lage en plan og en felles oversikt over pågående mandatstyrte fagnettverk, redaksjonelt samarbeid og samarbeidsprosjekter.

I 2023 fikk vi på plass en deling av kompetanse utviklet av RVTS Sør og region sør, til resten av landet. Det gjelder blant annet følgende prosjekter:

- **TBO – Fosterforeldre:** Kurslederopplæring av barnevernsansatte i gruppeveilednings-programmet. I 2023 har 225 barnevernsansatte fra 35 kommuner fordelt over fire regioner deltatt.
- **Helhetlig debrief i kommunale kriseteam:** Samhandlings- og læringsverktøyet ble implementert i nord og vest, og det er planer om at region midt blir med i 2024.
- **Et godt midlertidig hjem:** Kompetanseprogrammet for mottak av enslige mindreårige er utviklet av oss og akkreditert av UDI. Alle de regionale UDI-kontorene har inngått samarbeidsavtaler med samtlige RVTS-er om spredning av programmet. RVTS Sør har tatt initiativ til et nasjonalt nettverk om faglig samarbeid om programmet, der RVTS-ene og BUP Sjøvegan deltar. Det er gjennomført to møter i 2023 og laget en plan for videreføring i 2024.

Fagnettverk:

Selvskading og selvmordsforebygging, flyktning og migrasjon, SSA, TANDEM, CACTUS, RVTS kommunikasjon og nettsamarbeid (m/NKVTS) og FARE.

Prosjektsamarbeid:

Chat og hjelpetelefon, Et godt midlertidig hjem – EMA, endringsagenter, Tidlig inn, nasjonalt los-samarbeid, Snakke/JegVet, TryggEst, TBO Fosterforeldre, krisesentre/SMISO/Nok-sentre og FACT Ung.

Strategi for formidling og kompetanseheving på nett

I 2023 har de seks sentrene (inkl. NKVTS) jobbet ut en strategi for formidling og kompetanseheving på nett. Denne skal styrke sentrenes samarbeid, og beskriver hvordan vi skal oppnå mer tydelighet overfor oppdragsgivere, oss selv og tjenestene. Strategien omfatter hvordan vi skal få til mer koordinerte og tydelige nettressurser, forslag til redaksjonelle prinsipper, samt hvordan vi skal sikre framtidig kvalitet i de digitale ressursene. Nettressursene har redaksjonelle retningslinjer, styrket kvalitet og informasjonsflyt, og arbeider særlig med å unngå overlappende ressurser.

Kommunikasjonsavdelingene i RVTS møttes fast to ganger i måneden i 2023. Dette har ført til en lettere informasjonsflyt, et bedre samarbeid og en sterkere delingskultur. Vi har jobbet med å finne løsninger som skal komme tjenestene til gode, samtidig som vi bevarer og styrker våre felles nasjonale – og våre unike regionale – profiler.

En oversikt over felles nettsider:

- rvts.no
- flyktning.net
- kommunalhandlingsplan-mal-selv mord.no
- menneskertilsalgs.no
- psykososialberedskap.no
- seksuellatferd.no
- selvskading-some.no
- snakkemedbarn.no
- utveier.no

3. Samarbeid med NKVTS

I 2023 er det inngått en formell samarbeidsavtale mellom RVTS og NKVTS. Avtalen legger til rette for samarbeid på flere områder. Avtalen beskriver disse, og hvordan dette i praksis kan gjennomføres. Samarbeidsavtalen vil skape merverdi for partene, og ikke minst for de tjenestene som etterspør våre spisskompetanseområder.

NKVTS og RVTS-ene har utviklet en rekke nettressurser innen vold, traumer og selvmordsforebygging. I rapporten "Gjennomgang av nettressurser innen vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging", datert 26.11.21, ble det synliggjort at det er til dels overlappende ressurser som er utviklet av de seks sentrene. Rapporten viser potensial for å samarbeide og samkjøre ressursene på en mer systematisk og forutsigbar måte. Dette for å gjøre det enklere og tydeligere for brukeren å få en oversikt over hva som finnes, og for å unngå overlappende og konkurrerende ressurser. Rapporten viste også at det er varierende hvilken informasjon som er tilgjengelig for de ulike ressursene ved hvert senter.

Dette svarer opp årets oppdrag fra Helsedirektoratet om strategiformidling og kompetanseheving på nett.

4. Samarbeid med Bufetat

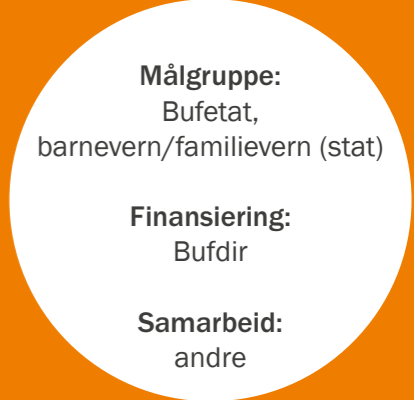
RVTS Sør har inneværende år fått i oppdrag fra Bufdir å utvikle kurset "Traumebevisst omsorg" til adoptivforeldre (TBO-A). Målet med kurset er å gi god foreldrestøtte og veiledning om tjenestetilbudet, samt å gi adoptivforeldre mulighet til å danne nettverk. Målgruppen for kurset er adoptivforeldre bosatt i Norge med barn i alle aldre, både utenlandsadopterte og nasjonalt adopterte.

Kurset skal ta utgangspunkt i anerkjent kunnskap om foreldreferdigheter og forståelse av barns utvikling og sårbarhetsfaktorer, spesielt knyttet til adopsjonsspesifikke utfordringer. Målet er at foreldrene etter kurset lettere finner strategier for å møte barnets/ungdommens behov på en god måte, samt å bidra til økt livskvalitet for adopterte barn.

Kurspakken tar utgangspunkt i oppbygningen, den pedagogiske strukturen og det faglige innholdet i "Traumebevisst omsorg for fosterforeldre" (TBO-F). I dette nye kursopplegget for adoptivforeldre ønsker vi å løfte frem traumebevisst omsorg, tilknytning, identitet, rasisme og tilhørighet i møte med de utfordringene adopterte og deres familier kan erfare.

I løpet av høsten har vi hatt innspillmøter om det faglige innholdet i kursopplegget. Vi har fått svært betydningsfulle tilbakemeldinger både fra adopsjonsforeningene og Adopsjon i endring. Disse bekrefter at det faglige innholdet i TBO-F er relevant for adoptivfamilier. Vi har også fått gode innspill, praktiske eksempler og refleksjoner til kurset. Det skal i tillegg gjennomføres intervjuer med adopterte og adoptivforeldre på nyåret.

RVTS Sør har jevnlig møter med Bufdir, og har også opprettet kontakt med Bufetat med tanke på praktisk gjennomføring av kurs, opplæring av kursholdere og innhold, i fortsettelse av det adopsjonsforberedende kurset som alle adoptivforeldre mottar.

5. Samarbeid med Universiteter

Vi har i 2023 bidratt med undervisning i flere studier ved UiA. Vi samarbeider i tillegg med Institutt for psykososial helse om utforskning av rammeverket "Power Threat Meaning" i flere studier ved Universitetet i Agder.

UiA, masterprogrammet "Psykososialt arbeid med barn og unge"

Undervisningsoppdrag i temaet "Livsmestring i norske klasserom" (LINK), om forebyggende tiltak i skolen. LINK inneholder undervisningsbøker som benyttes som kunnskapsgrunnlag, og har oppgaver som kan benyttes i dialoger og refleksjoner. Undervisningen svarer godt opp satsningen på psykisk helse i skolen.

UiA, selvmordsforebygging i sykepleierutdanning

Undervisningsoppdrag i temaet "Selvmordsforebygging; kunnskap og forståelse".

UiA, master i helsesykepleie

Psykisk helse og ungdom, utviklingspsykologiske perspektiver på barne- og ungdomstiden samt kjennetegn på psykisk uhelse hos barn og unge.

UiA, master i barnevern

Undervisning i emnefaget "Samtaler med barn og unge i barneverntjenesten". Emnefaget er utviklet av RVTS Sør og bygger på teorigrunnlaget fra "Den dialogiske barnesamtalen" (DCM), som også er pensum i faget. Den digitale ressursen snakkemedbarn.no blir brukt aktivt i undervisningen.

UiA, individuell veiledning og mentorering for kommunale ansatte og veteraner

Utdanningen gir kunnskap i metoder for veiledning og mentorering. Studiet gir stor grad av trening i grupper, slik at dette lett kan overføres til praksis. Veiledning og arbeid mellom samlingene sikrer trening og refleksjon rundt rollen som veileder. Studiet er et deltidsstudium som gir 7,5 studiepoeng.

Universitetet i Sørøst-Norge

Tema: Livsmestring i norske klasserom, om forebyggende tiltak i skolen. LINK benyttes også her som kunnskapsgrunnlag, og har oppgaver som kan benyttes i dialoger og refleksjoner.

Vurdering:

Gjennom vårt samarbeid med universitetene når vi studentene på fagområder som innbefatter vår spisskompetanse. Vi når det kommende fagpersonellet i tjenester kommunalt, fylkeskommunalt, i helseforetak m.m.

Prosjektsamarbeid med Vitensenteret og Universitetet i Agder

Samarbeid om læringsløyper og læringsmoduler for bruk i nytt vitensenter på Campus Kristiansand. Samarbeidet har blitt formalisert gjennom en intensjonsavtale som setter rammene for arbeidet. Gjennom 2023 har det vært avholdt møter mellom Vitensenteret og RVTS Sør, hvor vi har diskutert og planlagt utviklingen av læringsløyper. I tilknytning til arbeidet har vi etablert kontakt med Universitetet i Agder (UiA) og den nyetablerte nevrovitenskapsavdelingen. Dette samarbeidet vil bidra til å styrke kunnskapsgrunnlaget for prosjektet. I tillegg er vi i startfasen av et samarbeid med filmskaper Kristian Landmark, noe som vil åpne for innovative og nye måter å formidle fagstoffet vårt på. Vi ser frem til å sette i gang arbeidet når Vitensenteret er etablert i sitt nye bygg våren 2024.

6. Internasjonalt samarbeid

Erasmus-prosjektet «Solution by Inclusion»

Dette prosjektet ble startet opp høsten 2020 som et kompetanseprosjekt sammen med NLP Aalborg, Tradium skole i Aalborg, og videregående skoler på Malta og i Italia. Prosjektets navn: Solution by Inclusion: Målsetting: Utvikling av digitale, innovative forebyggings- og intervensjonsløsninger for å styrke sosial inkludering, trivsel og bekjempelse av tidlig skolefravall i yrkesopplæring og fagopplæring (VET) og Second Chance Learning (SCL)-skoler.

Universitetet i Ålborg skulle evaluere prosjektet underveis og levere en avsluttende rapport om effekten av programmet. Programmet ble avsluttet med en «final event» høsten 2023. Her ble resultater presentert, og det ble gjennomført aktiviteter sammen med noen av elevene som hadde vært med i prosjektet.

Samarbeid med Susan Hart i 2023

RVTS Sør har samarbeidet med psykolog Susan Hart over flere år. Samarbeidet består av digitalisering av kartleggingsverktøyet «Nevroaffektiv analyse» (NAA) og formidling av traumeforståelse. Kartleggingsverktøyet er oversatt til dansk, norsk og engelsk, og digitalisert med egen nettside.

Universitetet i Ålborg er i gang med en stor valideringsstudie av NAA.

Høsten 2023 gjennomførte RVTS Sør, i samarbeid med Susan Hart, [et to-dagers kurs i menneskemøtekompetanse, traumeforståelse og selvgrensing](#). Kurset hadde 80 deltakere fra kommunale hjelpetjenester, skole, barnehage, Bufetat, flyktingetjeneste og spesialisthelsetjeneste. I forbindelse med kurset er det utarbeidet pedagogisk materiell. Kurset ble evaluert med svært gode tilbakemeldinger. Det ble tildelt kursbevis til deltakerne. Senteret vil videreføre samarbeidet med Susan Hart.

RVTS Sør sitt bidrag i styringsgruppen og i prosjektet har vært å utarbeide og videreutvikle øvelser og pedagogiske verktøy i arbeidet opp mot prosjektets målsetting, samt videre deltakelse og oppfølging av gjennomføring av prosjektet. LINK og noen av senterets filmer har vært utprøvd på skolene.

Vurdering:

Det har vært lærerikt å være sammen med andre europeiske land i arbeidet rundt «drop outs». Det har vært nyttig å få tilbakemelding på at våre tilnærminger til inkludering og fellesskap har blitt godt mottatt hos de ulike aktørene i prosjektet. Vi har også oppdaget den relative store kulturforskjellen som eksisterer mellom deltakerlandene. Dette har krevd tilpasning av noen av de verktøyene vi vanligvis benytter i denne type arbeid. Det har også vært lærerikt å komme på innsiden av arbeidet i et Erasmus-prosjekt, både praktisk og administrativt.

“Gode eksempler, praksisnært, forståelig/lettfattelig formidling, gode filmer (lettere å forstå når en ser det) og god balanse/variasjon.”

“Modellen er et godt redskap.”

“Ekstremt dyktig, smilende, kunnskapsrik og engasjert foreleser.”

“Veldig lærerikt å jobbe i grupper – gav mer forståelse, bra med uttesting.”

“Flere sånne kurs!”

“Alle burde få muligheten til å gå på et sånt kurs.”

“Mye god selvrefleksjon. Inspirerende med fokus på seg selv. Skulle gjerne lært mer.”

“Nyttig teoridel, uten å være «overlesset».”

“Bra med variasjonen mellom teori og praksis.”

1.4 Regionalt samarbeid – samarbeidsavtale og forpliktende plan

I tråd med tilskuddsbrevene til sentrene har Samarbeid Sør (RBUP, KORUS sør, RVTS Sør og NAPHA) et løpende samarbeid med statsforvalterembetene i regionen. I vår samarbeidsavtale inngår følgende: 0-24 forum, Handlingsplanfestivalen og samarbeid om sentrale satsinger.

Årlig aktivitetsplan angir hvilke konkrete tiltak sentrene har samarbeidet om, og hvilken strategi som ligger til grunn for den samordnede tjenestetøtten. Samarbeid Sør har til enhver tid minst fem pågående samarbeidsprosjekter rettet mot kommuner og tjenester i regionen.

Den årlige erfaringsamlingen for alle medarbeidere som deltar i samarbeidsgruppene i Samarbeid Sør, er gjennomført. Målet med denne samlingen er å inspirere til videre samarbeid på tvers av sentrene, for å bidra til koordinerte og helhetlige innsatser til kommuner og tjenester i regionen. Samarbeid Sør har en avtale og en struktur som sikrer fremdrift, ansvarsfordeling og nytenkning. En styringsgruppe og en ressursgruppe har jevnlig møter for å sikre god lederforankring. Sentrene i Samarbeid Sør deltar også i andre samarbeidsfora som ivaretar både barn- og voksenfeltet i regionen, der Statsforvalteren, helseforetak (DPS), KS og andre nasjonale ressurs- og kompetansemiljøer inngår. HelseDirektoratet er godt kjent med vårt regionale samarbeid gjennom etablerte dialogmøter.

Kommunikasjon for Samarbeid Sør

Vi vil synliggjøre det regionale samarbeidet mellom kompetansesentrene i region sør. Det gjør vi med en felles nettside med informasjon om de aktivitetene sentrene samarbeider om, etablerte samarbeidsgrupper, våre samordnede innsatser i kommuner, fylkeskommuner og spesialisthelsetjeneste, samt hvordan vi samarbeider med andre ressurs- og kompetansemiljø i regionen. Samarbeid Sør har en ambisjon om å gi alle våre målgrupper og samarbeidspartnere god informasjon om samarbeidet.

Samarbeid Sør har følgende visjon: «Kvalitet i tjenestene – vårt felles ansvar». Kommunikasjonsgruppens mål er å bidra til at visjonen realiseres gjennom å løfte fram våre felles innsatser, og å tilrettelegge for en felles profil, slik at vi fremstår samordnet og koordinert overfor våre målgrupper. Vi benytter i dag de etablerte nettsidene for hvert enkelt senter, men har forsterket kommunikasjonen ytterligere gjennom nettsiden samarbeid-sor.no. Her informerer vi som én samlet avsender og vi kan kontaktes gjennom denne nettsiden, i tillegg til sentrenes egne nettsider.

Det er to årlige samarbeidsmøter, samt treffpunkt på Handlingsplanfestivalen og mellom kommunikasjonsavdelingene i de tre kunnskapssentrene, for å videreutvikle profil og evaluere kommunikasjonskanalene gjennom analyse av nettsidetreff,

tilbakemelding fra målgruppen og monitorering av profilelementers bruk.

Vi har følgende samarbeidsområder:

1. Tidlig Inn og BTI (BTS)

Regionalt BTI-team skal bidra til implementering og drift av gode samhandlingsrammeverk i kommunene i sør. Gode strukturer for tverrsektoriell samhandling er avgjørende for god ressursutnyttelse og for å gi gode tjenester til befolkningen. Dette står derfor sentralt i de store satsingene på oppvekstfeltet (barnevernsreform, opptrappingsplan psykisk helse, m.m.). Teamet har kontakt med BTI-koordinatorer i omtrent 50 kommuner i regionen.

I 2023 har bare tre nye kommuner mottatt tilskudd og hatt oppstartsmøter med Bufdir og representanter for det regionale BTI-teamet (KORUS Sør, RBUP Øst og Sør og RVTS Sør), nemlig Krødsherad, Kragerø og Sigdal. Froland kommune fikk tilskudd i 2022. BTI-teamet har bistått prosjektleder og kommuneledelse med planlegging av BTI-kick-off for alle ansatte som arbeider med barn og unge i kommunen. Teamet deltok med faglige innlegg på dagen, der 300 ansatte var samlet. Prosjektleder har god støtte i de mer erfarne BTI-medarbeiderne i Arendal, som også var representert på kick-off.

Mange av kommunene i sør har innført BTI-modellen som samhandlingsrammeverk, og er over i driftsfasen. Det regionale BTI-teamet gjorde i 2023 en brukerundersøkelse knyttet til den regionale nettverkssamlingen, og mottok mange svar. De fleste respondentene ønsket å møtes digitalt, blant annet fordi det gjorde det mulig for flere fra hver kommune å delta. Av temaønsker kom implementering øverst, etterfulgt av levekårsutfordringer og taushetsplikt i tverrfaglig arbeid.

Nettverkssamling ble gjennomført i november med 37 deltakerkommuner og tema implementering. BTI-koordinatorer i hhv. Risør og Kongsberg kommune bidro med faglige innlegg om implementerings- og vedlikeholdsfase i sine respektive kommuner. Begge fremhevet som suksessfaktor at de knyttet alle statlige satsinger (barnevernsreform, kompetanseløft, spesialpedagogikk, m.m.) inn i BTI-strukturen. Poenget ble ytterligere understreket av innlegg fra SF, med tema Hva kan vi oppnå med et godt samhandlingsrammeverk? Samlingen fikk god skår på faglig nytte. Informasjon om verktøyene som finnes på nettsiden implementere.no ble regnet som viktig for BTI-teamenes arbeid.

Vurdering:

Denne innsatsen ivaretar føringer i Tverrsektoriell veileder om psykisk helsearbeid for barn og unge (2023). Veilederen forsterker kravet om å legge til rette for tverrsektorielt samarbeid i kommuner, til det beste for barn, unge og deres familier. (Se kap. 2.2.1.)

Vi mener vi også i år har god måloppnåelse på utvikling og implementering av BTS i region sør.

2. Ungdata

Ungdatasatsingen ses i sammenheng med andre overordnede føringer i tilskuddsbrevet. Dette gjelder blant annet nevnte opptrappingsplan for barn og unges psykiske helse, samt satsingen på pakkeforløp. Det innebærer en prioritering av synliggjøring av Ungdatas relevans internt i sentrene, i tillegg til å gjøre Ungdata mer relevant i eksterne sammenhenger hvor samhandling på tvers av oppfølgingsnivåene er sentralt.

Arbeidsgruppen Ungdata Sør tar sikte på å støtte kommuner som har vært med på undersøkelsen. Dette gjøres i hovedsak i form av en konferanse i de aktuelle regioner, hvor både tall og mulige tolkninger gjøres rede for, og det holdes innlegg om utvalgte tema. Det legges til rette for at kommunene skal kunne ta i bruk tallene i sine tiltak og tjenesteutvikling. Gruppen har vurdert om Ungdata kan brukes på nye måter og i nye sammenhenger, for eksempel som et analyseverktøy for å kartlegge kommunenes behov for fag- eller tjenesteutvikling, og hvor nettsiden godtjenestestotte.no kan benyttes.

Arbeidsgruppen for Ungdata sikrer planlegging, samhandling og koordinering mellom sentrene, i tillegg til et felles kompetanseløft. Arbeidsgruppen har bidratt til gjennomføring av tjenestestøtte-prosjekt relatert til Ungdata-undersøkelsen, og er oppdatert på status i arbeidet med Ungdata i regionen. Gruppen samordner og gjennomfører fagstøtte i oppfølgingsarbeid med Ungdata.

Vurdering:

Gruppen har god måloppnåelse på dette oppdraget, og evner å tilpasse aktivitetene til behovene og resultatene fra undersøkelsene.

3. Samordnede innsatser om tjenestestøtte til kommuner

I henhold til prioriterte oppgaver i årets tilskuddsbrev, skal kompetansesentrene bistå kommunene i å avklare behov for kvalitetsforbedring samt identifisere utfordringsbildet i kommuner og tjenester.

I 2023 har Samarbeid Sør gjennomført dialog med kommuner som har etterspurt kompetansestøtte fra de tre regionale kompetansesentrene. I dette avklaringsarbeidet har Samarbeid Sør evnet å bistå kommunene med å identifisere egne utfordringsområder, behov for kvalitetsforbedring og hva som skal til for at de kan styrke sitt tverrfaglig arbeid, særlig med fokus på barn unge og deres foreldre. Dette vil være med på å forsterke det tverrsektorielle samarbeidet i regionen.

4. Felles arbeidsform i samarbeid om tjenestestøtte
Også i 2023 har medarbeidere fra sentrene i Samarbeid Sør gjennomført et prosjekt- og prosesslederkurs. Formålet med denne skoleringen er å sikre en arbeidsform som oppleves koordinert og samordnet når vi samarbeider om tjenestestøtte ute i kommuner og tjenester i regionen. I 2023 er det iverksatt revisjon av nettsiden godtjenestestotte.no. Den vil bli mer brukervennlig for medarbeidere i Samarbeid Sør og ansatte i tjenestene i deres arbeid med verdiskapende prosesser og prosjekter. Målet er å mobilisere medarbeidere til å øke kvalitet på styring av store tjenestestøtteinnsatser, og sørge for kunnskapsbaserte arbeidsformer og prosesser.

5. Samarbeid om folkehelsesatsningen – se eget kap. 2.3.1.

6. NAPHA i Samarbeid Sør

NAPHA deltar i samarbeidet vi har med statsforvalterne, og deltar på vår årlige erfaringsamling. De inngår også i ledermøter og er med i regionale møter med Helsedirektoratet. NAPHA og deres nasjonale funksjon har gitt merverdi også i 2023, og samarbeid knyttet til FACT og FACT Ung vil gi merverdi for dette oppdraget. Det er en regional samarbeidsavtale med NAPHA.

1.5 Særskilte formål og fag- og arbeidsområder for RVTS

RVTS Sør har bidratt til økt kompetanse og bidratt til bedre tverrfaglig og tverrsektorielt samarbeid innenfor våre særskilte kompetanseområder vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging. Vi har utviklet mange kompetanseprogram til tjenester, tjenesteutøvere, ledere og beslutningstakere gjennom informasjon, undervisning, veiledning og med våre store virksomhetsintegreerte program MenneskeMøteAkademiet (MMA), som vi gjennomfører i samarbeid med private, kommunale, fylkeskommunale, regionale og statlige tjenester.

Disse programmene gir oppdatert kunnskap og kompetanse, de sikrer lederforankring og lederstøtte, etterspør involvering av brukere samt sørger for at alle relevante tjenester inkluderes i programmet. Planleggingsarbeidet sammen med ledere og fagfolk fører til at programmet tilpasses deres behov og utfordringsområder, innhentet data fra undersøkelser o.l.

Programmene har varighet 2-4 år og evalueres underveis. Vi tilbyr en såkalt vendereise for å sikre realisering og implementering av ny praksis og ønsket endring. Disse programmene benytter virksomme implementeringsstrategier og arbeidsformer som sikrer trening og mellomarbeid.

Samlet sett sannsynliggjør dette endret praksisutøvelse og tjenesteutforming, og vil ha effekt på sluttbrukerne.

Virksomhetsintegreerte tjenestestøtteprogrammer (MMA)
MenneskeMøteAkademiet (MMA) er et helhetlig kompetanseprogram som tilbys alle tjenester i vår målgruppe. Programmet har en grunnleggende struktur for å sikre god implementering. Det fokuseres sterkt på ledelsesforankring og bred deltakelse. Tjenestens ledelse og ansatte er involvert i planlegging og tilrettelegging slik at innholdet blir tilpasset tjenestens behov.

I 2023 har vi styrket involveringen av sluttbrukere i dette arbeidet. Leder- og implementeringsstøtte er en sentral del av programmene, og vektlegges for å lykkes med måloppnåelse. I 2023 har vi i de fleste av våre programmer brukt kvalitetsagendaen EPICURE som grunnlag for refleksjon, utvikling og justering. Tilbakemeldinger fra deltakerne, blant annet på TANDEM (*Trauma and Development Education Monitor*) og ved Questbacks, gir grunnlag for grundige refleksjoner som igjen bidrar til å styrke kvaliteten på programmene.

Våre virksomhetsintegreerte kompetanseprogram har flere virksomme elementer som sannsynliggjør endring og utvikling av praksis og tjenestetilbud. Måten programmene skapes, formes og gjennomføres på, bidrar til å realisere det lokale, tverrfaglige og tverrsektorielle samarbeidet. Samskapingen, den lokale forankringen og fokuset på flere parallelle virksomme strategier for implementering, samt sterke og tydelige intervensjoner, gjør at kommunenes ledere får sterk forpliktelse og eierskap til arbeidet, noe som sannsynliggjør effekt helt ut.

Forespørsel om tjenestestøtte

Antall nye henvendelser fra tjenester:

155

Kommunehelsetjenesten: 18%

Annet: 14%

Barn-/familievern (kommune): 13%

Skole/barnehage: 12%

Flyktning- og asyltjenester: 9%

Spesialisthelsetjeneste: 8%

Ideell/frivillige: 7%

Barn-/familievern (privat): 6%

Barn-/familievern (stat): 5%

Høgskole/universitet: 3%

Politi/barnehus: 3%

Veteran/innsatspersonell: 1%

Eksempler på MMA-er gjennomført i 2023

MMA Oppvekst i Vennesla og Iveland

Fra 2021 har RVTS Sør samarbeidet med oppvekstsektoren i Vennesla og Iveland kommuner om gjennomføring av menneskemøteakademiet Handlekraftige voksne – trygge barn. Kompetanseprogrammet er forankret i kommunenes handlingsplaner mot vold i nære relasjoner.

Mål:

Gjennom å styrke kompetansen omkring en utviklings- og traumebevisst praksis, og bygge en felles kultur, ville kommunene øke sine ansattes handlekraft for å forebygge og avdekke vold og overgrep, samt gi et godt tilbud til barn og unge som har opplevd dette.

For å sannsynliggjøre økt relevans, faglighet og kvalitet, og dermed sannsynliggjøre effekt på alle nivåer i organisasjonen, ble programmet planlagt og gjennomført i tett dialog med den lokale prosjektgruppen, og i fortløpende dialog med lederne i oppvekstsektoren. Cirka 800 ansatte, fordelt på skoler, barnehager, voksenopplæring, barnevern, SPT/PPT og helsestasjon, har deltatt i programmet.

Programmets varighet er 2021-2024, med hoveddelen av gjennomføringen fra 2021 til 2023. Programmet har bestått av fem heldagssamlinger for alle ansatte, fire workshoper i læringsnettverk internt i kommunene, samt mellomarbeid mellom samlingene på hver enkelt enhet. Alle har gjennomført vårt digitale grunnkurs i traumeforståelse, og blitt introdusert til øvingsprogrammet snakkemedbarn.no

Om lag 40 ressurspersoner har fått opplæring som menneskemøteveiledere. De har sammen med cirka 50 ledere og rådgivere jobbet sammen lokalt, og i samlinger med RVTS Sør for å styrke implementeringen.

Programmet har egen nettside med aktuelle ressurser. Med utgangspunkt i dette programmet har vi utviklet, og i 2023 revidert, en egen nettside for å tilrettelegge for at kompetansen lokalt kan videreutvikles og vedvare ut over prosjektperioden. Nettressursen heter "Veien videre" (hyperlenke), og er nå en del av alle våre menneskemøteakademier.

I 2023 har vi i samarbeid med kommunene holdt foreldremøter på alle skolene (barnehagene i 2022). Det gjenstår én samling for alle ansatte i 2024, kalt Vendereisen.

Vurdering:

Programmet hadde som mål å styrke kompetansen omkring en utviklings- og traumebevisst praksis, bygge en felles kultur, øke ansattes handlekraft for å forebygge og avdekke vold og overgrep, samt gi et godt tilbud til barn og unge som har opplevd dette. Fokus på fagkunnskap og relasjonskompetanse i møte med brukerne bidrar til å bygge trygghet og robusthet i rolle- og praksisutøvelse. Trening og refleksjon øker sannsynlighet for at dette blir tatt i bruk og implementert.

Vi har brukt TANDEM for å monitorere utviklingen hos de ansatte gjennom prosjektperioden, og resultatene viser at gjennomsnittskåren på refleksivitet, kunnskap, støtte og situasjonskompetanse, samt bruker- og kollegastøtte, har en tydelig økning. Disse resultatene ga godt grunnlag for videre refleksjon og lokal planlegging av det videre implementeringsarbeidet.

Tilbakemelding fra de ansatte i kommunene gir beskrivelser som:

"Nå har vi en mer felles forståelse av barna"

"Det er vår jobb å sikre at denne kompetansen lever videre"

"Nå våger vi å spørre om de vanskelige tingene"

"Vi er mer bevisst vår rolle i samspillet med barna"

MMA NAV Midt-Agder

Trygge veiledere er et menneskemøteakademi for alle ansatte i NAV Midt-Agder. Programmet har vært gjennomført parallelt med programmet *Handlekraftige voksne – trygge barn* i Vennesla kommune.

NAV Midt-Agder ønsket et kompetanseprogram som la til rette for en felles faglig plattform forankret i traumeforståelse, og som kunne bidra til å skape økt trygghet i møte med mennesker med vanskelige livserfaringer. Man ønsket å legge til rette for felles refleksjon og faglig kompetanseheving om verdi- og holdningsforankring hos den enkelte ansatte og i arbeidsfellesskapet, som grunnlag for god menneskemøtepraksis. Målet var å gi ledere og ansatte kunnskap som setter dem i stand til å forstå hvordan menneskers atferd, følelser og fortellinger kan forstås som uttrykk for opplevd smerte.

For å sannsynliggjøre økt relevans, faglighet og kvalitet, og dermed sannsynliggjøre effekt på alle nivåer i organisasjonen, ble programmet utviklet i samarbeid med NAV Midt-Agder. Det ble lagt til rette for tett dialog og samarbeid, slik at programmet ble strukturert ut fra deres ønsker før oppstarten. Det ble også tilpasset tilbakemeldinger fra ansatte og ledere, samt lagt til rette for arbeidsformer som skulle styrke tjenestens kollektive kunnskap.

Programmet hadde fokus på de ansattes menneskemøtekompetanse, og på refleksivitet rundt egen yrkesutøvelse. NAV Midt-Agder ønsket at deres sluttbrukere skulle erfare at de ansatte har en felles faglig kompetanse og trygghet i rollen som veiledere. Intensjonen med innsatsen er

å bidra til at ansatte har felles kompetanse og forståelse. Det var derfor av betydning at alle ansatte, i alle avdelinger, deltok i kompetanseprogrammet.

Det ble i 2022 gjennomført fem fagsamlinger for alle ansatte samt tre lederstøttesamlinger. Prosjektet ble avrundet med en fellessamling og en ledersamling i 2023. Alle fagsamlingene og ledersamlingene har vært dagssamlinger. På samlingene har det vært benyttet ulike måter å formidle fagstoff på. Det har vært lagt stor vekt på egenaktivitet og samhandling på samlingene.

Deltakerne har i tillegg til fellessamlingene gjennomført det digitale grunnkurset "Traumebevisst omsorg" (TBO) som mellomarbeid. Det ble også opprettet en egen prosjektside på vår hjemmeside, hvor alle presentasjonene vi brukte på samlingene ligger tilgjengelig. I tillegg ligger det også en ressurs for videre arbeid med det tematiske innholdet fra programmet, dersom tjenesten ønsker å jobbe videre med dette.

Vurdering:

Dette programmet har i seg kombinasjon av fagkunnskap og relasjonskompetanse i møte med brukerne. Dette vil kunne bygge trygghet og robusthet i rolle- og praksisutøvelse. Trening og refleksjon vil øke sannsynlighet for at dette blir tatt i bruk og implementert. Vi vurderer at dette MMA-et vil føre til endret praksis til det beste for brukerne av tjenestene og samhandlingen internt i NAV.

MMA – “Et godt midlertidig hjem”

RVTS Sør har utformet kompetanseprogrammet *Et godt midlertidig hjem*. Programmet tar utgangspunkt i [Veileder for traumebevisst og relasjonsbasert omsorg](#).

Programmet utvikles i samarbeid med ansatte i mottak, og enslige mindreårige asylsøkere er inkludert i programmet. I tillegg gjennomføres oppstarts- og avslutningsmøter med mottaksleder, barnefaglig ansvarlig og andre ressurspersoner. Mellom samlingene er det dialog mellom mottak og RVTS Sør for å tilpasse samlingene etter mottakets behov. Programmet har to oppfølgingsdager etter endt [program](#).

I løpet av årene har programmet vært tilbudt statlige mottak i region sør, og de siste årene også mottak i andre regioner. Programmet er kontinuerlig videreført og videreutviklet samt tilpasset de ulike regionene.

I samarbeidsavtalen mellom RVTS Sør og regionalt UDI avd. sør (2023-2025), tilbys programmet til statlige mottak for enslige mindreårige asylsøkere i region sør. Innholdet er beskrevet på [programsidene](#).

RVTS Sør har gjennomført programmet i mottak i Agder, Vestfold og Telemark og gamle Buskerud.

I 2023 er programmet styrket ytterligere på grunn av den store strømmen av flyktninger. Det er tilbudt et todagers grunnkurs i traumeforståelse, og enkelte mottak har også hatt Vivat-kurs. I tillegg er det gitt en egen fagdag med fokus på selv- og kollegaivaretagelse, samt gitt kompetansestøtte til nettverk for de barnefaglig ansvarlige. Det utarbeides årlig statusrapport som overleveres UDI Sør.

Programmet Et godt midlertidig hjem er et nasjonalt kompetanseprogram. I samarbeid med de øvrige RVTS-ene formuleres regionale avtaler med regionale UDI-kontor. Programmet er en modell for hvordan en kan bistå ansatte og beboere ved statlige mottak.

Beskrivelse av politisk målsetning

Vurdering:

Dette programmet bygger solid fagkompetanse og gir erfaringer med bruk av arbeidsmetoden “et godt midlertidig hjem”. Ansatte og brukere får likelydende kompetanse og samhandler konkret i arbeidsformen som benyttes. Dette sannsynliggjør at arbeidsformene blir inkludert i deres daglige virke og samarbeid. Barnefaglig ansvarlige deltar, noe som styrker ivaretagelsen av barn og unge.

MMA Digitale menneskemøter og egenivaretagelse Alarmtelefon

Alarmtelefonen 116111 er en landsdekkende chat- og telefontjeneste som drives av barneverntjenesten i Kristiansand. RVTS Sør har tidligere gjennomført et menneskemøteakademi sammen med chattetjenesten. For 2023 inngikk vi et oppfølgende samarbeid om refleksiv og lærende praksis.

I 2023 er det gjennomført to samlinger med gjennomgang og refleksjon over konkrete chatter og telefonsamtaler, og fagtema som var ønsket av tjenesten. Samarbeidet fortsetter i 2024. Dette MMA-et vil kunne benyttes i forbindelse med vårt nasjonale oppdrag knyttet til hjelpetelefoner og chat.

Vurdering:

Dette er et kompetanseprogram som har pågått over år og vært utviklet i samarbeid med tjenesten. Oppdatert kunnskap kombinert med drøfting og refleksjon rundt gjennomførte samtaler har gitt god arena for erfaringsdeling. Vi mener slike MMA-er sikrer implementering av fagkunnskap, stimulerer til en refleksiv praksis og bygger robusthet i personalet gjennom refleksivitet over tid. De er også kulturbyggende. Samarbeidet her vil kunne gi vårt nasjonale oppdrag knyttet til chat /hjelpetelefoner merverdi.

Iveland Tverrfaglig og tverrsektorielt samarbeid 6-16 nettverket, i Kristiansand kommune

RVTS Sør bidrar med det faglige innholdet på de tverrfaglige nettverkene for tjenestene som jobber med og rundt barn og unge i alderen 6-16 år. Innholdet i samlingene har som mål å utvikle felles praksis for inkludering, samhandling og relasjonell kapasitet, og å ta i bruk verktøy og ressurser i BTI-modellen for tidlig å kunne identifisere og sette inn tiltak for de som står i fare for å falle utenfor.

Kristiansand kommune tildeles midler til dette arbeidet via Statsforvalteren gjennom desentralisert ordning for lokal kompetanseutvikling i skole. RVTS Sør bidrar med prosessarbeid i forkant av samlingene og med faglig innhold på samlingene, på oppdrag av Universitetet i Agder.

I 2023 har det vært gjennomført fire nettverkssamlinger for alle kommunens koordineringsgrupper (tverrsektorielt). På nettverkssamlingene møter representanter fra alle skolene helsesykepleiere, barnevern, PPT, familieveiledere, mobilt team og forebyggende avdeling. Kjernekomponentene for samlingene har vært, “kvalitet i tverrfaglig samarbeid” og “barn og unges medvirkning”. Dette har vært belyst gjennom fokus på “jeg er-metoden”, samtaler med barn og unge, skadelig seksuell atferd og tverrfaglig oppfølging av bekymringssaker.

Følgende tilbakemeldinger er gitt:

«Samlingene har gjort at vi har blitt kjent på tvers av avdelinger. Det blir også snakket mer om tverrfaglig samarbeid. Blir kjent med de ulike instansene.»

«Det som gjør nettverkene nyttig er at det blir lettere å kontakte hverandre og be om innspill og spille på hverandres styrker. Snakker med hverandre og ikke om hverandre. Får drøftinger i fellesskap og blir trygge på hverandre samtidig som man er klar over hvilke ressurser som finnes. Man styrker lager rundt barnet i fellesskap.»

«Arbeider mer systematisk og likere på tvers av enheter og ser tydelig bevegelse i riktig retning.»

Nytt nettverk etableres for de minste barna (0-6 år)
Senteret har inngått ny avtale for tilsvarende lærende nettverk for bedre tverrfaglig og tverrsektoriell samhandling og inkluderende praksis for barn 0-6 år. Dette nettverket vil bestå av ansatte som jobber for og med familier og barn i denne alderen. Arbeidet vil være en del av kommunens kompetanseutviklingsarbeid og Regional ordning for barnehagebasert kompetanseutvikling, og dette nettverket skal igangsettes våren 2024.

Vurdering:

Vi vurderer at denne innsatsen gir høy måloppnåelse og svarer opp på oppdraget om å bidra til at tverrsektoriell veileder om psykisk helse for barn og unge implementeres i praksis. Nettverkene bygger felles fagkompetanse tverrsektorielt og samhandler tverrsektorielt i lokale nettverk (skolekrets). De vil over tid kjenne til hverandres rolle og ansvar og dermed bygge trygghet og kraft for å jobbe med barn og unges psykiske helse.

Målgruppe:
kommunehelsetjeneste,
barnevern/familievern (kommune),
skole/barnehage,
høyskole/universitet, annet

Finansiering:
Hdir

Samarbeid:
Statsforvalteren,
høyskole/universitet, andre

«Sammen mot» i Midt-Telemark

Midt-Telemark kommune har fått tildelt midler til gjennomføring av prosjektet «Sammen mot». Prosjektet handler om lokalt forebyggende arbeid mot vold og overgrep i kommunen. Prosjektet er en del av kommunens folkehelsesatsing der hovedtema er å forebygge vold og overgrep. Et hovedbudskap er at alle barn skal kunne møte trygge voksne. Det legges særlig vekt på å involvere brukerne av tjenestene og skape eierskap til prosjektet lokalt.

Målgruppen er barn og unge, frivillige lag og organisasjoner samt ansatte i kommunale tjenester. Hovedmålet er at Midt-Telemark skal være et godt sted å vokse opp. Programmet retter seg mot tre ulike grupper som er involvert i kommunens satsing: lokal prosjektledelse, ressursgruppe/lokal prosjektgruppe samt kommunale ledere og politikere.

RVTS Sør er invitert som samarbeidspartner i prosjektet. RVTS Sør vil bidra med prosjektstøtte til lokal prosjektgruppe, samt være en tilgjengelig ressurs med kompetanseformidling og implementeringsarbeid.

RVTS Sør har siden 2020 samarbeidet med prosjektgruppen om utvikling av en strategi for å utdanne ressurspersoner fra ulike tjenester. Ressurspersonene (cirka 40) får som oppdrag å bringe kompetanse til respektive tjenestesteder. Barnehage, skole, helsestasjon, flyktningetjeneste, kirke og psykisk helse er representert.

Det har dette året vært arrangert fire samlinger for ressurspersoner. Det ble avholdt tilsvarende planleggingsmøter med lokal prosjektgruppe 4. januar, og 31. mai ble det gjennomført åpne folkemøter for innbyggere i kommunen.

Utvikling av tiltaket gjøres i samarbeid med lokal prosjektgruppe, som igjen styres av innvilget prosjektsøknad for «Sammen mot»-midler. Etter ønske fra kommunen videreføres programmet i 2024 gjennom et mentorprogram for ressurspersonene over åtte dager. Fokus vil være på å styrke ressurspersonene til å kunne drive prosjektet videre på egen hånd. RVTS Sør bistår med regi og organisering, mens innhold i stor grad ivaretas av lokale ressurser. Universitetet i Sørøst-Norge bidrar med følgeforskning.

Vurdering:

Dette samarbeidsprogrammet har vart over flere år og understøttes av fylkeskommunale midler for folkehelse. Det er forankret i øverste ledelse og i hele lederlinjen. Det aktiviserer innbyggerne (brukerne) og andre interessenter. Det mobiliserer og skaper engasjement.

Slik samarbeidet er beskrevet har de tatt eierskap til dette arbeidet, med kun kompetanse- og prosessstøtte fra oss. Det sannsynliggjør at «Sammen mot» inkluderes som et folkehelseiltak og oppleves av alle som bor i Midt-Telemark. Svært høy måloppnåelse, og et prosjektsamarbeid vi

[Se programsiden her.](#)

Noen enkeltstående MMA-programmer i 2023:

Næromsorg MMA

Næromsorg er en privat barnevernsaktør. For 2023 hadde vi et ettårig program med fokus på TBO og neuroaffektiv forståelse. Programmet besto av to heldags plenumsøker for hele institusjonen, og seks halvdags workshoper. Det inneholdt i tillegg lederstøtte og lederforankring over to samlinger. Noe av målsettingen med programmet var å utforske om Susan Harts neuroaffektive kompasser kunne gi mer verdi for institusjonen. Erfaringene med dette er delt; noen gav uttrykk for at kompassene var hjelpsomme, mens andre ikke fikk det helt til å passe. I hovedsum oppfatter vi at konteksten for institusjonen var for lite strukturert, ved at deltakelsen på workshopene ble litt for tilfeldig.

Flekkefjord videregående skole MMA

Et skolekompetanseprogram med fokus på ungdoms og voksnes ressurser, og på samhandling og forståelse av ungdom – særlig de som har opplevd traumer, vold og seksuelle overgrep. Målsettingen var å gi god opplæring til lærere, skolens øvrige personale og skoleledelse for å bidra til at alle ungdommene, særlig de som har opplevd belastende livsutfordringer, gis gode opplæringsvilkår.

Gjennomføring startet vinteren 2022 og ble avsluttet våren 2023. 100 ansatte fra Flekkefjord videregående skole deltok på seks samlinger i 2022-23. I tillegg hadde lederne seks ledersamlinger i samme periode, der samlingene og innsatsen ble evaluert fortløpende. Det ble fokusert på fagstoff, forståelse rundt – og praktisk tilnærming til – ressurser, lek, livsmestring, traumeforståelse, utvikling, relasjonelt samspill, samt hvordan ny forståelse kan bli en del av ny praksis.

Solholmen skole MMA

Solholmen skole startet i 2023 opp med et skolekompetanseprogram med fokus på ungdoms og voksnes ressurser, på samhandling og forståelse av ungdom – inkludert de ungdommene som har opplevd traumer, vold og seksuelle overgrep.

Målsettingen var å gi god opplæring til lærere, skolens øvrige personale og skoleledelse for å bidra til at alle ungdommene, særlig de som har opplevd belastende livsutfordringer, gis gode opplæringsvilkår.

40 ansatte fra Solholmen skole og Solholmen SFO deltok på fem samlinger i 2023. Det ble fokusert på fagstoff, forståelse rundt – og praktisk tilnærming til – ressurser, lek, livsmestring, traumeforståelse, utvikling, relasjonelt samspill, samt hvordan ny forståelse kan bli en del av ny praksis. Programmet ble evaluert fortløpende sammen med leder. Kompetanseprogrammet avsluttes nyåret 2024.

Dvergsnes skoleenhet MMA

Dvergsnes skole ønsket å videreutvikle skolens felles kultur og «vi-følelse», og at alle ansatte skulle få økt kompetanse om traumebevisst omsorg og traumeforståelse. Intensjonen med innsatsen er å bidra til at skolen har felles kompetanse og forståelse. Alle ansatte på skolen deltok på fagsamlingene og i mellomarbeidet. Evalueringen viser god effekt og at dette er tatt i bruk i daglig virke.

Grunnkurset

Todagens grunnkurs i grunnleggende traumeforståelse og traumebevisst omsorg. I 2023 har vi gjennomført et åpent kurs, hvor vi hadde et spesielt fokus på de som arbeider med flykninger og asylsøkere. Cirka 130 personer deltok fra et bredt utvalg av tjenester: flyktningmottak, boliger for enslige mindreårige, skole, barnehage, barnevern, PPT, helsestasjon, boliger for mennesker med rusmiddelproblemer og andre psykiske vansker m.m.

Noen eksempler på fag- og undervisningsdager

1. Fagdag for ansatte i barnevernet i Arendal

Gjennomført for 45 ansatte, med fokus på selvivaretaelse. Samme fagdag ble i etterkant gjennomført for barnevernet i Kristiansand 23.11.23. Her var det cirka 150 påmeldte deltakere. Begge gruppene gav gode tilbakemeldinger om nytteverdi både muntlig og skriftlig i etterkant.

2. Fagdag for 50 ansatte på Manifestsenteret (rusinstitusjon) i Røyken

Tilbakemeldingen var at fagdagen gav økt kunnskap om traumer og mindre frykt for å håndtere traumetilstander på døgnposten.

3. Fagdag om vold i samarbeid med statsforvalter i Vestfold fylke

Dette var en fagdag der alle ansatte på rus- og psykisk helsefeltet var invitert. Det var cirka 200 deltakere.

4. Fagdag for frivillige ved Kvinnehelsehuset i Kristiansand

Fokus på håndtering av krevende samtaler og selvivaretaelse.

5. Flerfamiliegruppe, ABUP Familiekontor

Gjennomført undervisning på flerfamiliegruppe i regi av ABUP og familiekontoret i Agder kommune. Målgruppen for samlingen var foreldre utsatt for vold i nære relasjoner, og deres nettverk. Barna var ikke til stede på denne samlingen, men hadde deltatt på andre samlinger. Målet for samlingen var å øke forståelsen for atferd og reaksjonsmønstre til mennesker utsatt for vold. Undervisningen ble gjennomført dels som foredrag, og dels som samtale/veiledning knyttet til tema deltakerne ble opptatt av. Antall deltakere: 30.

Evalueringsform: muntlig tilbakemelding. Deltakerne gav uttrykk for at samlingen ble opplevd som svært nyttig, og at undervisningen bidro til å utvide deres forståelse for mennesker utsatt for vold i nære relasjoner. RVTS Sør har også bistått gruppelederne for flerfamiliegruppa med veiledning.

6. Politiet, Namsfogden

Prosjektet er under planlegging, og kun innledende møter med Namsfogden i Agder er gjennomført. Etter planen skal RVTS Sør bistå med faglig innhold i 4-5 fagdager i regi av Namsfogden Agder i løpet 2024. Målet med samlingen er å øke kompetansen til de ansatte når det gjelder å møte mennesker i krise. Grunnforståelse i TBO – Selvmordsforebygging – Samtale med mennesker i krise – Å møte mennesker med psykiske lidelser. Etter planen skal alle ansatte ved Namsmannen delta.

7. Jegersberg gård

Som en forlengelse av tidligere gjennomført MMA ved Jegersberg gård rehabiliterings- og kompetansesenter har vi i 2023 gjennomført to inspirasjonsdager for alle ansatte og beboere innenfor temaet traumebevisst rusbehandling.

8. Menneskemøteakademiet, AvHoldt 2.0, Blå Kors Loland Behandlingsenter

I 2023 hadde vi en avsluttende samling i dette vedlikeholdsprogrammet i traumebevisst rusbehandling. De har ved enheten hatt månedlige interne samlinger med sentrale fagpersoner for å jobbe med implementeringen av kunnskap og forståelse.

9. Menneskemøteakademiet, AvHoldt, traumebevisst rusbehandling, ARA Døgnpost, Byglandsfjord

Flerårig program som ble avsluttet med en samling i 2023.

10. Den skreddersydde enhet (DSE)

DSE er også en privat barnevernsaktør. Vi inngikk et samarbeid med fire plenumssamlinger over to år, fra 2023-2025. Fokus skal være TBO og egen- og kollegaiverataelse. Første samling gjennomført høsten 2023.

11. Karriere Agder, karriererådgivere Agder Fylkeskommune

Gjennomført to samlinger i samarbeid med sikkerhetsrådgiver i Agder fylkeskommune. Fokus på å møte mennesker med stort lidelsestrykk og høy stressbelastning. Samarbeidet er avsluttet.

12. Menneskemøteakademiet AvHoldtUng, CRUX Kalfaret Behandlingsenter

En oppfølgingssamling to år etter prosjektavslutning for å sikre vedlikehold og implementering av en traumebevisst rusbehandling.

13. TBO for Bergen Ungdomsfengsel

Gjennomført heldagsamling om TBO for Bergen Ungdomsfengsel.

14. Digitalt heldagsseminar om TBO for VID

Digitalt halvdagsseminar for Høgskulen på Vestlandet om å ta vare på seg selv i komplekse og krevende betingelser.

15. Morgedalsseminaret

Halvdags fagsamling for alle helse- og sosialtjenester fra første og andre linje i Øvre Telemark.

Tema: traumebevisst praksis.

16. Inspirasjonssamling Familieklubben i Arendal (SSHF)

Halvdagsamling om refleksiv praksis.

17. Traumesensitivt nettverk Vestfold

Heldagssamling for terapeuter fra helseforetak og kommune om selv- og kollegaivaretaelse.

18. Moralsk bærekraft LAR-team Porsgrunn

Heldagsforedrag om selvaktelse og moralsk bærekraft – en inngang til selv- og kollegaivaretaelse.

Vurdering:

Dette er gode eksempler på undervisning og fagdager vi får til vårt inntaksmøte. Vi ser at slike fagdager medfører at tjenester etterspør ytterligere fag- og kompetanseprogram. Vi vurderer derfor at slike undervisningsoppdrag gir oss en god mulighet til å informere om våre fagområder og hvordan disse er relevante for mange ulike tjenester. Dette gjør også at vi på våre digitale fora kan vise til samarbeid med mange ulike tjenester, kommuner og statlige virksomheter. God måloppnåelse.

Frivilligheten

I 2023 har vi hatt en intern arbeidsgruppe som har sett på om vi kan gi kunnskap og kompetanse til frivilligheten. De har sett særlig på dilemma knyttet til at frivillige ikke skal ha krav om formell kompetanse, men kan ha nytte av noen arenaer hvor samtaler og refleksjoner finner sted.

Kompetansehevingsprogram for frivillige visitorer i Røde Kors

Programmet gjennomføres høst 2023/vår 2024. Det har vært påbegynt planlegging høsten 2023. Det skal være fem samlinger på kveldstid for de 20 visitorene som besøker fengselsansatte. Første samling ble gjennomført 11. desember. Programmet er ferdig mai 2024, og vil evalueres på nytteverdi fortløpende, og skriftlig i etterkant.

DNT i samarbeid med RVTS Sør og Vest

Vi utvikler en modell for kompetanseutvikling for frivillige i DNT. Planarbeidet har vært jobbet med i hele 2023 og vil trolig kunne bli en nasjonal modell for alle frivillige i DNT. En pilot skal gjennomføres 2024.

Vurdering:

Frivilligheten har fått en stadig større plass og tangerer flere kommunale tjenester, eksempelvis idrett og andre fritidsaktiviteter. Vi prøver derfor ut å samarbeide med enkelte organisasjoner for å se nærmere på om vi kan bidra med våre fagområder og med et forebyggende helseperspektiv.

Praksisnær forskning og fagutvikling

Sett i sammenheng med 2.19.1 er fagutviklingsarbeidet i RVTS Sør konseptualisert i domener; ett for ordinær analog tjenestestøtte, ett for kommunikasjon og digital fagformidling og ett for innovasjon og fagutvikling. Dette realiseres i fagutviklingsdager (FUD) én dag i måneden, fagutviklingsuker to uker i året, fagutviklingsgrupper (FUG) en halv dag en gang i måneden, fagutvikling i prosjektene, skriving av bøker, artikler, kronikker og spalter, i tillegg til deltakelse på nasjonale og internasjonale konferanser.

Pågående fagfelleartikler:

1) "Ledelse i traumebevisste institusjoner" (Fontene).

2) "Lekens betydning for endringsarbeid med voksne" (Tidsskrift for Sjelesorg).

Vi har gjennom året pilotert kvalitetsprosjektet vårt basert på kvalitetsagendaen EPICURE. Vi planlegger en fagfelleartikkel om dette i løpet av 2024.

Publisert fagfellevurdert artikkel

"The World Asks Something from Us: An Interview With Gert Biesta About Encountering Subjects in Education and Mental Health Work | Journal of Constructivist Psychology".

En medarbeider har bidratt til denne.

Kvalitetsutvikling

Prosjektet har med utgangspunkt i EPICURE (Stige, Malterud & Midtgarden, 2009), en evalueringsagenda utviklet for å vurdere kvalitet i kvalitativ forskning, utviklet kvalitetsagendaer til bruk i RVTS Sør sitt virke.

Ved å oversette EPICURE til vårt fag- og praksisfelt ønsker vi å måle kvaliteten ved våre prosjekter og programmer fra start til slutt. På denne måten tenker vi at vi bedre kan utarbeide, utvikle, designe og evaluere det arbeidet vi gjør for og sammen med tjenesten. Tanken er å bruke begrepene for å organisere en dialogisk refleksjon om kvalitet i prosjektarbeidet.

RVTS Sør ønsker å gå fra måling av effekt til fokus på kvalitet som en måte å kvalitetssikre alt arbeid som gjøres i organisasjonen.

Det ble opprettet en pilot for å teste ut kvalitetsagendaene både for internt og eksternt bruk i ulike faser av prosjekter. Målet for piloten var å undersøke om kvalitetsagendaene var hensiktsmessige for å sikre refleksjon og kvalitet i internt prosjektarbeidet, om den sikrer grupperefleksjon og medvirkning i møte med tjenestene.

Piloten har vist at EPICURE kan være nyttig for å skape en refleksiv dialog, som igjen kan si noe om kvalitet i arbeidet som gjøres i et kompetansesenter. Dialogen som igangsettes på bakgrunn av temaene i EPICURE skaper en annerledes dialog og refleksjon enn i tidligere prosjekter.

2.0 Særskilte oppgaver og satsninger

RVTS Sør har i inneværende år styrket kompetansen og det tverrfaglige og tverrsektorielle samarbeidet på kommunalt og regionalt nivå innenfor våre spisskompetanseområder vold, traumer og selvmordsforebygging.

Videreføring av pågående satsninger er ivarettatt gjennom tjenestestøtteoppdrag, i etablerte nettverk, i kommunale og regionale samlinger samt i det regionale samarbeidet. Senteret har konkret understøttet Statsforvalterens arbeid med kommunale handlingsplaner, veiledere og andre nasjonale føringer. Disse innsatsene er beskrevet i rapporten under dette kapitlet.

I 2023 har senteret etablert en arbeidsgruppe for å sikre god informasjon om nye satsninger samt gitt høringsuttalelser på flere av disse. I et samarbeid med stiftelsen Pilar har nye satsninger vært drøftet og gitt høring på fra alle sentrene. Det har økt vår evne til å informere, gi veiledning og bistå med implementering av disse.

2.1 Nye meldinger, proposisjoner og planer i 2023

Senteret prioriterer å holde seg oppdatert på nye føringer og nasjonale satsninger. Innholdet videreføres i vårt samarbeid med de ulike tjenestene, og søkes implementert til praksis i tjenestenes daglige virke. Nye føringer leses og tolkes i lys av vårt oppdragsbrev. Føringer og retningslinjer forankres i inntaksteamet og ledergruppen, og fordeles eventuelt videre til utvalgte ansatte etter kompetanse for videre bearbeiding.

Sentralt i denne sammenhengen er at Helsedirektoratet i november 2023 lanserte veilederen "Psyisk helsearbeid barn og unge". Retningslinjene i denne veilederen anses

sentrale for RVTS Sørs tjenestestøttefunksjon, og det arbeides med å innarbeide føringene i vårt senters daglige virke til tjenestenes beste. Det er i tillegg skrevet høringsssvar på flere høringsutkast, som bidrar til at nye føringer og sentrale satsninger kan sees i en sammenheng, samt at tilbakemeldinger fra praksisfeltet/tjenestene blir ivarettatt.

Det er skrevet høringsssvar til «Forenkle og forbedre. Rapport fra ekspertutvalg for tematisk organisering av psykisk helsevern». Høringssvaret ble skrevet i et samarbeid mellom RVTS Sør, RBUP og ledelsen i Pilar.

Høringsssvar ble skrevet til "NOU – Tid for handling. Kompetansesentrenes rolle for fremtiden". Høringssvaret ble sendt til ledelsen i Pilar som innspill til uttalelse på vegne av stiftelsens tre kompetansesentre.

Høringsssvar ble skrevet til "Barnevern – kartlegging og utredning av psykisk helse, somatisk helse, tannhelse og seksuell helse og rus hos barn og unge" på vegne av RVTS Sør, forankret i ledelsen og sendt mottakerinstans.

Høringsssvar ble skrevet til "Nasjonale faglige råd for tverrfaglige konsultasjonsteam i saker om mistanke om vold eller overgrep mot barn og unge" på vegne av RVTS Sør, forankret i ledelsen og sendt mottakerinstans.

Høringsssvar ble skrevet til "Sammen om barn og unges psykiske helse" på vegne av RVTS Sør, forankret i ledelsen og sendt mottakerinstans.

2.2 Sentrale planer

En viktig del av arbeidet med eksisterende sentrale planer er å jamføre dem med nye signaler, og tolke og følge dem opp på bakgrunn av de politiske intensjonene. Føringer påvirker innholdet i – og strukturen på – samarbeidet med særlig kommunene i deres forebyggende arbeid.

Et eksempel er senterets dynamiske konsept MenneskeMøteAkademiet, som forankres i både de ulike tjenestenes handlingsplanarbeid/føringer og i vårt senters mandat. Det faglige innholdet i samarbeidene knyttes tematisk til den spesifikke satsingen – for eksempel handlingsplan mot vold i nære relasjoner – og søker å ivareta de overordnede fagpolitiske prinsippene om tilgjengelige og likeverdige tjenester, retten til medvirkning, kravet om samhandling og forankringen i tverrfaglighet på et overordnet nivå.

Sentrale planer ses som overbygninger for sentrale satsninger senere i tilskuddsbrevet (se egne punkter). Intensjonene i de sentrale planene søkes ivarettatt i for eksempel TI, BTI, ACT/FACT/FACT Ung og nasjonale pasientforløp, hvor tilgjengelighet, medvirkning, samhandling og tverrfaglighet er viktige betingelser for kvaliteten i tjenestene.

2.2.1 Prop. 121 S (2018-2019) Opptrappingsplan for barn og unges psykiske helse (2019-2024)

Opptrappingsplan for barn og unges psykiske helse ses i sammenheng med Meld. St. 23 (Opptrappingsplan psykisk helse 2023-2033) som grunnlag for den politiske viljen.

Senteret vektlegger primærforebyggende tiltak som grunnlag for forebygging av vold og overgrep. Kompetanseheving på særlig kommunale arenaer som oppvekstsektoren, med vekt på traume-, utviklings- og relasjonsbevisst praksis, danner grunnlag for både helsefremmende arenaer og tidlig avdekking av belastninger og skjevutvikling. Konseptet MenneskeMøteAkademiet er et eksempel på dette, hvor vi til enhver tid har én eller flere brede satsninger gående. Gode og tilgjengelige tjenester står sentralt her.

Kontakt med personer med brukererfaring og foreldremøter er eksempler på ivarettelse av medvirkningsperspektivet, i tillegg til at tjenestenes samhandling med aktuelle brukere som foreldre og nettverk er sentralt i programmenes innhold. Kvalitetsfokuset ivaretas blant annet ved å fasilitere reflekterende praksis og rutiner i tråd med tjenestenes forskning, erfaring og mandat.

I våre tjenestestøtteprogrammer har RVTS Sør en økt vekt på tjenestenes ivarettelse av ansatte, som ved egne programpunkter om selv- og kollegaivarettelse, samt kunnskap om og kjennetegn på belastningsreaksjoner i arbeidet. Intensjonen er å øke sannsynligheten for å rekruttere og bevare ansatte, samt øke kvaliteten i tjenestenes møte med tjenestemottakere, familie/nettverk og samarbeidende tjenester. Gjennom reflekterende praksis ønsker vi å bidra

til økt analyse- og vurderingskompetanse. Lederforankring og –utvikling er sentralt i dette arbeidet. I analyse- og vurderingskompetanse ligger et fokus på tverrfaglig samarbeid internt i tjenesten, samt et fokus på samhandlingsarenaer for samarbeid og oppgavefordeling mellom tjenestene og oppfølgingsnivåene.

Mer spesifikt støtter oppdrag knyttet til kommunale lavterskeltjenester, FACT Ung, Ungdata, TI, BTI/BTS, skadelig seksuell atferd og særlig traume- og relasjonskompetanse til skoler og barnehager på ulike måter, opp under dette punktet i oppdragsbrevet.

Tverrsektoriell veileder om psykisk helsearbeid for barn og unge

Ny veileder vil bidra til å ytterligere forsterke tverrsektoriell samhandling i kommuner og mellom ulike tjenester. Vi ønsker veilederen velkommen og vil vise til denne når vi samarbeider med kommuner.

Eksempel på noen pågående innsatser som vil realisere den tverrsektorielle veilederen:

1. Tidlig Inn/BTI

Videreføring og forsterket innsats knyttet til implementering av strukturene BTI/ Tidlig Inn, vil innfri veilederens anbefalinger. I det regionale samarbeidet (Samarbeid Sør) og i samarbeid med Statsforvalteren, samt FACT Ung-innsatsen, vil denne veilederen realiseres. (Se kap. 1.2,1.4, 2.3.3.)

2. 6-16-nettverket

I 2023 har senteret samarbeidet med oppvekstetaten i Kristiansand, Universitetet i Agder og Statsforvalteren om det tverrsektorielle 6-16-nettverket. Dette vil bli utvidet med et nettverk for de minste barna, 0-6-nettverket. RVTS Sør bistår med faglig innhold og ledelse av arbeidsprosesser til nettverkssamlinger for ansatte i Kristiansand kommune. Se ellers informasjon om denne innsatsen i kap. 1.5 "Tverrfaglig og tverrsektorielt samarbeid, 6-16-nettverket".

Vurdering:

Veilederen vil øke evnen til å realisere det tverrsektorielle samarbeidet i praksis. Det gjør at Statsforvalteren har en sterkere styringskraft og vi kan med vårt oppdrag bidra til at dette realiseres i kommuner og tjenester.

3. RVTS er i regionalt nettverk for FACT/AC voksne og FACT Ung

Vår rolle i dette arbeidet er å bistå med fagkompetanse, veiledning og implementeringsstøtte. Dette er en innsats som vil realisere veilederens formål.

Se også kap. 2.3.3.

Ungdata

Ungdatasatsingen sees i sammenheng med andre overordnede føringer i tilskuddsbrevet. Dette er blant annet nevnte opptrappingsplan for barn og unges psykiske helse, samt satsingen på pakkeforløp. Det innebærer en prioritering av synliggjøring av Ungdatas relevans internt i sentrene, i tillegg til å gjøre Ungdata mer relevant i eksterne sammenhenger hvor samhandling på tvers av oppfølgingsnivåene er sentralt.

Arbeidsgruppen Ungdata Sør tar sikte på å støtte kommuner som har vært med på undersøkelsen. Dette gjøres i hovedsak i form av en konferanse i de aktuelle regioner, hvor både tall og mulige tolkninger gjøres rede for, og det holdes innlegg om utvalgte tema. Det legges til rette for at kommunene skal kunne ta i bruk tallene i tiltak og tjenesteutvikling. Gruppen har vurdert om Ungdata kan brukes på nye måter og i nye sammenhenger, for eksempel som et analyseverktøy for å kartlegge kommunenes behov for fag- eller tjenesteutvikling og hvor ressursen godtjenestestøtte.no kan benyttes.

Arbeidsgruppen for Ungdata sikrer planlegging, samhandling og koordinering mellom sentrene, i tillegg til et felles kompetanseløft. Arbeidsgruppen har bidratt til gjennomføring av tjenestestøtte-prosjekt relatert til Ungdata-undersøkelsen, og er oppdatert på status i arbeidet med Ungdata i regionen. Gruppen samordner og gjennomfører fagstøtte i oppfølgingsarbeid med Ungdata.

I 2023 har det vært seks digitale samlinger i arbeidsgruppa. Hovedfokus i 2023 var å arrangere en fysisk fagdag om selvskading som oppfølging av Ung i Agder 2022. Hundre personer fra skoler og skolehelsetjenester deltok. Det er ikke gjennomført Ungdata-undersøkelse i regionen i 2023.

Se kap.1.4, Regionalt samarbeid.

**Tjenestemottaker/
målgruppe:**
kommunehelsetjeneste,
skole/barnehage,
høgskole/universitet, annet

Finansiering:
Hdir

Samarbeid:
RVTS, RBUP / RKBU,
KORUS, NAPHA,
Statsforvalteren, andre

2.2.2 Ny opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner

Det er varslet om at det kommer ny opptrappingsplan mot vold og overgrep i nære relasjoner. Denne planen ble lansert 20. desember. RVTS Sør har deltatt på innspillmøte i regi av Justis- og beredskapsdepartementet, og ga innspill om at et forebyggende perspektiv er viktig i dette arbeidet.

2.2.3 Frihet fra vold. Regjeringens handlingsplan for å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner (2021-2024)

For å lykkes med å bekjempe vold i nære relasjoner må innsatsen være helhetlig og samordnet. Gjennom handlingsplanen legger regjeringen til rette for effektiv forebygging, mer likeverdige og sammenhengende tjenester til voldutsatte, samt ansvarliggjøring, straffeforfølgning og behandling av den som utøver vold. Gjennom våre virksomhetsintegreerte programmer (MMA), har vi jobbet aktivt med tjenestene for å skape et helhetlig og samordnet tjenestetilbud i kommunene, både på primærforebyggingsnivå og rettet mot utsatt og utøver.

Tiltak 7 (HOD): Helhetlig og planmessig utvikling av arbeidet rettet mot voldsutøvere og overgripere

Helsedirektoratet utarbeidet i 2022 en overordnet strategi for arbeidet rettet mot personer som har utøvd vold eller skadelig seksuell atferd, eller står i fare for å gjøre dette. Sentrenes innsatser mot disse gruppene skal hensynta prioriteringer og anbefalinger som er løftet i strategien. Strategien har et særskilt fokus på forebygging hos barn og ungdom, via skolehelsetjenesten og helsestasjon mv.

RVTS-ene skal bidra til at ulike innsatser på områdene ses i sammenheng, og sentrenes nettverksarbeid og samarbeid med relevante aktører står sentralt. Denne delen av oppdragsbrevet refererer til planens innsatsområde nr. 1, som har overskriften *Målrettet forebygging*. Det kan sees i sammenheng med oppdrag som har både primær-, sekundær- og tertiærforebyggende perspektiver. Tjenestenes tilgjengelighet og planmessighet synes sentralt her, det samme gjelder vårt eget arbeid i samarbeidene.

Utøverperspektivet er sentralt som en del av den helhetlige forståelsen av vold og overgrep. En fenomenforståelse med et blikk på aktører og betingelser er viktig for både forebyggende og behandlende perspektiver, og RVTS Sør belyser dette både i mer overordnede programmer og spesifikke samarbeid.

Dette kan ses i sammenheng med vårt samarbeid med kriminalomsorgen og Agder fengsel. Det er initiert et samarbeid rettet mot betjentenes arbeidssituasjon, som vil fortsette i 2024. Fokuset er selv- og kollegaivaretagelse for betjentene, herunder lederforankring for best mulige rammer og intern kommunikasjon. Dialog- og relasjonskompetanse er sentralt i dette, noe som sees i sammenheng med de domfeltes situasjon. RVTS Sør vektlegger dialog- og relasjonskompetanse som et grunnlag for både de innsattes og de ansattes situasjon. Dialog og relasjoner henger sammen

med opplevelse av sammenheng og forutsigbarhet, og kan bidra til meningsdannelse i utfordrende situasjoner. Dialog- og relasjonskompetanse ses dermed som sentralt både i forebyggende øyemed og rehabiliterende sammenhenger. Senteret har pågående veiledninger av ansatte i Agder fengsel, som har gruppetilbud for seksuallovdomte.

Tiltak 8 (HOD): Styrke kompetansen om problematisk og skadelig seksuell atferd

Verdiforankret kriminalomsorg:

Dette pilotprosjektet ble gjennomført i 2022 for mestringsavdelingen i Agder-fengslene, og har ført til et videre samarbeid med kriminalomsorgen. Vi har dette året gitt veiledning til ansatte som driver gruppetilbud for seksuallovbruddsdømte i Mandal fengsel. Dette veiledningssamarbeidet oppleves nyttig, både for de ansatte i fengselet og for oss i RVTS Sør. (Se også kap. 2.5.)

Nettsiden seksuellatferd.no:

RVTS Sør har fast representant i redaksjonskomiteen for seksuellatferd.no. Det har vært gjennomført faste redaksjonsmøter i samarbeid med landets fem RVTS-er hver/annenher måned, med blant annet oppdateringer av nettsiden, felles prosjekter og samkjøring av kurs som fokus. I tillegg gjennomføres frokostwebinar annenher måned, med ulik tematikk fra SSA-feltet på agendaen. Webinarene driftes av RVTS Sør, og har deltakere fra alle RVTS-ene. Problematisk og skadelig seksuell atferd er et utfordrende felt, og webinarenes målsetting er informasjon, kompetanseheving og dialogkompetanse med målsetting om å motvirke "berøringsangst" for de ulike tjenestene i møtet med denne tematikken.

Nasjonalt kompetansenettverk:

RVTS Sør deltar i dette samarbeidet med nettmøter og to fysiske møter i året, hvor blant andre V27 Betanien, Helse Fonna/habiliteringstjenesten og nasjonalt klinisk nettverk deltar.

Kartlegging og behandling:

Dette året samarbeider RVTS Sør med RVTS Øst for gjennomføring av kurs i bruk av inventariene AIM3 (kartlegging) og AIM Behandling.

Agder Politidistrikt:

Tidligere har RVTS Sør gjennomført en kartlegging av kompetanse og kompetansebehov hos ulike tjenester på både første- og andrelinjenivå på Agder i samarbeid med Agder Politidistrikt. Utgangspunktet var rapporter om SSA blant unge i distriktet, hvor bytte av seksuelle tjenester, risikofatferd og overgrep ble beskrevet. Arbeidet førte til et tverrfaglig og tverretatlig nettverk, med to møter årlig. Dette har blitt et etablert samarbeid, med cirka 50-60 deltakere, som når bredt. Agenda er faglig oppdatering, kjennskap til fenomenets utbredelse i distriktet, vurdering av innsatser og fasilitering av økt samhandling.

Målgruppe:
spesialisthelsetjeneste,
kommunehelsetjeneste,
barnevern/familievern
(kommune), skole/barnehage,
politi/barnehus, annet

Tiltak 21 a og b (JB/HOD): Økt bruk av kommunale og interkommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner - lokalt og regionalt samarbeid og samordning

Kommunalt planarbeid – samarbeidsprosjekt med fire kommuner:

I 2022 ble vi kontaktet av fire kommuner i regionen som alle skulle lage handlingsplan mot vold og overgrep. Vi valgte å samle disse fire kommunene for å kunne bistå med vårt overordnede perspektiv, men også for at kommunene skulle få inspirasjon og hjelp av hverandre.

Denne løsningen ble svært godt mottatt, og vi videreførte dette arbeidet inn i 2023, til planene var ferdigskrevet og skulle til politisk behandling. Tilbakemeldingen fra kommunene var at disse samlingene bidro til konkret hjelp i arbeidet, både i oppstartsfasen og gjennom hele utarbeidelsen av planen. Kommunene fikk hjelp av hverandre til oppbygging av planen, til å få frem innbyggerstemmer, til å koble denne planen sammen med øvrige planer, og mer.

To av kommunene har bedt om ekstra bistand til utarbeidelse av plan. En kommune har fått veiledning gjennom hele året for å komme i mål med sin plan. Denne kommunen har hatt behov for å finne oppdatert kunnskap på feltet og få hjelp til oppsett av plan og tiltaksutvikling.

I en annen kommune har RVTS Sør bidratt inn i arbeidsgruppa for utarbeidelse av Handlingsplan mot vold og overgrep, barn og unge. Arbeidsgruppa har bestått av representanter fra kommunale tjenester, i tillegg til RVTS Sør og Statens barnehus. I tillegg til å delta i arbeidsgruppemøter har vår representant bistått kommunen i gjennomføring av flere fokusgruppeintervjuer med kommunalt ansatte, barn og unge, samt berørte familier. Disse gruppeintervjuene har gitt oss verdifull informasjon om hva slags tiltak som bør satses på,

samtidig som det har gitt RVTS Sør en mulighet til å være tettere på en kommune, bistå med et utenfra-perspektiv, og samtidig følge en planprosess innenfra.

Flere av våre virksomhetsintegreerte kompetanseutviklingsprogrammer (MMA) er direkte resultat av kommunenes arbeid med sine handlingsplaner mot vold i nære relasjoner. Dette gjelder for eksempel menneskemøteakademiet Handlekraftige voksne – trygge barn i Vennesla og Iveland kommuner.

Vurdering:

Vi har god måloppnåelse i tiltak 21a og b. Innsatsen har mobilisert kommuner og økt interkommunalt arbeid med utvikling av lokale planer og ønskede tiltak for å innfri planverket. Dette er en modell som med fordel kan benyttes i annet handlingsplanarbeid.

Tiltak 24a (HOD): Styrke psykososial oppfølging og traumebehandling av volds- og overgrepsofsatte gjennom å veilede og understøtte kommunens arbeid

Denne delen av oppdragsbrevet refererer til planens innsatsområde nr.2, som omhandler likeverdig og sammenhengende bistand. Samhandling, og alle aspekter ved rutiner for dette, synes dermed å være relevant her. Det er skrevet høringsvar til høringsutkastet "Sammen om barn og unges psykiske helse", som danner grunnlag for kommunenes plikt til oversikt og planverk.

Viser til innsats knyttet til utvikling av forebyggende planverk og digitale ressurser for å understøtte kommunens arbeid. Dette gjelder særlig utvikling av programmer for kompetanseutvikling og arenaer for samhandling mellom tjenester innenfor dette feltet.

I 2023 er følgende kompetansehevingstiltak gjennomført i samarbeid med Statsforvalteren:

RVTS Sør ble forespurt av Statsforvalteren i Vestfold og Telemark om å holde en fagdag om vold og overgrep for Forum for rus og psykisk helse i Vestfold. Målgruppen var ansatte som jobber med voksne, men ikke begrenset til psykiske helsetjenester, og ansatte fra alle de seks kommuner i gamle Vestfold fylke, samt spesialisthelsetjenestene, deltok.

Arbeidsgruppa for disse årlige fagdagene består av tjenesteledere innen rus/psykisk helse fra seks kommuner, representanter fra bruker- og pårørendeorganisasjoner, sykehuset i Vestfold (klinikk PSB og psykiske helsetjenester) og Statsforvalteren i Vestfold og Telemark.

Det overordnede tema for dagen var vold og overgrep, og vi valgte følgende tredeling: Første del var en gjennomgang av fenomenet vold, omfang, risiko- og sårbarhetsfaktorer både for utsatt og utøver, og hva slags typer vold og overgrep vi må kjenne til. Del to handlet om å forstå voldens funksjon, og i del tre var fokuset på hva hjelperen trenger for å håndtere andres lidelse. Dagen ble godt evaluert. Den opplevdes relevant for majoriteten av deltakerne.

“Foreleserne klarte å gjøre statistikk interessant! Det var interessant å se forskjellene mellom kvinner og menn med tanke på hva slags vold de blir utsatt for, av hvem, hvor m.m. Likte også delen med egenomsorg, spesielt delen: Hva hjelper?”

“Praksisnære historier, som gjør utfordringer og kompleksitet mer “levende” for meg, i det kliniske arbeidet. Dette tilrettelegger for refleksjoner og kunnskapsdeling.”

Tiltak 25 (HOD): Kunnskapsmoduler om rus og vold
RVTS Sør gjennomførte en fagdag om rus og vold i regionen sammen med KORUS Sør. Cirka 170 personer deltok fra ulike tjenester. Målet var å bidra til økt fokus på, og engasjement for, samtidig behandling av rus, vold og traumeproblematikk. Tilbakemeldingene var positive. Vi samarbeider med KORUS Sør om å skulle levere kunnskapsmodulene til aktuelle tjenester, og KORUS Sør leder dette arbeidet.

I samarbeid med statsforvalterne, helseforetakene, NAPHA og KORUS Sør er det arrangert tre tredagers kurs både i motiverende intervju og i kognitiv adferdsterapi. Begge kursene har i seg viktig bestanddeler fra de samme modulene i rus og vold, og tematiserer dermed samtidig behandling av rus- og voldsproblemer.

Samtidig behandling/oppfølging av rus, vold og traumematikk er også integrert i flere av våre MMA-er og kursdager, blant annet i oppfølgingen etter AvHoldt, Jegersberg gård og fagdag ved Manifestsenteret.

2.2.4 Handlingsplan for forebygging av selvmord (2020-2025)

Dette planarbeidet har vi jobbet systematisk med over mange år. Vi har hatt et forebyggingsperspektiv på arbeidet, og har jobbet særlig mot kommunale tjenester. Vi har gjennomført mange Vivat-kurs i kommuner og tjenester, og tilbudt OPS-kurs til ungdom og studenter.

I 2023 har vi gjennomført vår regionale folkeopplysningskampanje i samarbeid med Helsedirektoratet. Det har mobilisert oss og alle kommunale, fylkeskommunale og statlige tjenester. Kampanjens budskap passet godt inn i vårt forebyggende perspektiv, men har også gjort oss oppmerksomme på hva og hvordan vi ytterligere kan forsterke dette arbeidet fremover.

Vi mener å ha høy måloppnåelse på vårt arbeid med handlingsplanen i 2023. Planen har blitt forsterket og aktualisert på nytt gjennom vår regionale folkeopplysningskampanje i regi av Helsedirektoratet.

Vi vil i 2024 videreutvikle våre digitale ressurser for målgruppen helsefaglig personell og kommunale tjenester, samt en egen digital ressurs for bruk i arbeidslivet.

Se ellers underliggende kap. for ytterligere informasjon.

Folkeopplysningskampanje om forebygging av selvmord

Høsten 2023 har senteret hatt det regionale ansvaret for folkeopplysningskampanjen "Ingen å miste". I handlingsplanen heter det at «mye av den viktigste selvmordsforebyggingen skjer på arenaer utenfor helse- og omsorgssektoren. Inkluderende lokalsamfunn, trygge arbeidsplasser og skoler der alle blir sett og hørt, er viktig for at vi skal trives å ha det bra». En viktig del av arbeidet i region sør har derfor vært rettet mot bedrifter og arbeidsliv. Budskapet er: "Se - spør - lytt. Spør om selvmordstanker - det kan redde liv".

Senteret har jobbet etter oppsatt prosjektbeskrivelse og fremdriftsplan. Noe aktivitet videreføres til 2024 for å utnytte potensialet som ligger der. Prosjektet bygger på en flernivåintervensjon. I tråd med prosjektbeskrivelsen vil NSSF utarbeide en rapport fra kampanjen i region Sør.

Dette er gjennomført:

- Fylkessamlinger i alle tre fylkene, samt diverse møter med samarbeidspartnere, hvor kommuner, frivillige organisasjoner og andre ble invitert til å bidra i arbeidet og fikk tilbud om opplæring.
- Kommuner, helseforetak og organisasjoner har vært aktive i å spre kampanjebudskapet gjennom sine kanaler og arenaer.
- Flere har utviklet eget materiell, i tillegg til filmer, bilder, tekster og medieposter fra Hdir og RVTS Sør. Det har vært plakater på busser, rollups, egenproduserte filmer, arrangementer og artikler på hjemmesider.
- Det har vært et aktivt samarbeid med de regionale helseforetakene, fylkeskommunene, statsforvalterne, Hdir og NSSF.
- For å understøtte kampanjens hovedbudskap har vi laget magasinet «Tøff i pyjamas», som er rettet mot menn 40-60 år. Det ble distribuert nærmere 8000 eksemplarer til målgruppen via samarbeidspartnere. Magasinet inneholder historier, intervjuer og kunnskap, se:

I forbindelse med folkeopplysningskampanjen høsten 2023 ble det gjort en større innsats for å spre kampanjebudskapet fra RVTS Sør, både ved hjelp av Helsedirektoratets kampanjefilm og egenprodusert innhold. Kommunikasjonsstrategien for høsten 2023 ble derfor temaet "Snakk om selvmordstanker - det kan redde liv".

Vi produserte magasinet "Tøff i pyjamas", hvor kjente personer intervjuet om livet, døden, følelser og relasjoner. I tillegg ble fagpersoner og etterlatte intervjuet om psykisk helse og selvmordstematikk. Tegneserien «Menn som ikke snakker sammen» spiller på humor og nærhet, som et grep for å ufarliggjøre samtaler om tematikken.

Magasinet ble delt ut til kommunene i vår region og fant veien til alt fra livsmestringsentre, kommunepsykologer, legekontorer, puber, videregående skoler og servicetorg. Det planlegges nå å trykke flere eksemplarer, på grunn av stor etterspørsel. Vi stiller magasinet til disposisjon til de andre RVTS-ene ved ønske, etter avtale med Helsedirektoratet.

Vi benyttet sosiale medier for å knytte til oss flere kommuner, slik at de kunne medvirke i å spre budskapet. Vi sendte ut nyhetsbrev til ambassadører, kommuner, sportsklubber, frivillige organisasjoner og utdanningsinstitusjoner for å spre kampanjen. De fikk tilgang til egenproduserte plakater, saker og annet materiell som kunne spres både digitalt og fysisk.

Vi knyttet til oss de som ble intervjuet i magasinet, noe som førte til en betydelig økning i organisk spredning av kampanjematerialet i sosiale medier. Vi fikk med ordførere og andre kjente personer til å uttale seg om tematikken, og flere av kommunene har gjort sine egne tiltak, som å lage egne artikler, henge opp plakater på busser, vise kampanjefilm på kino og produsere armbånd med kampanjens budskap. I alt hadde vi over 418.000 i rekkevidde i våre sosiale medier i perioden fra 15. oktober til 30. november.

Mediaoppslag i kampanjeperioden

- Forskning.no: "Hjelper det å spørre folk om de har selvmordstanker?"
- Grimstad Adressetidende: "Opplevde kritisk situasjon da kamerat var klar for å avslutte livet"
- Ås Avis: "Mistet sønnen Thomas til selvmord"
- Varden: "- Han var klar for å avslutte livet. Det var prekært"
- Agderposten: "- Han var klar for å avslutte livet. Det var prekært"
- Serienett: "Roy Søbstad tegner terapi"
- NRK Radio: "Dora Thorallsdottir om å snakke om selvmord"
- Lindesnes Avis: "Selvmord på agendaen: - Å være tett på redder liv"
- Krs Avis: "Dette angår veldig mange"
- Namdalsavisa: "Hva med en ABC på ferden til et bedre liv med og uten pyjamas?"
- Kristiansand kommune: "Pårørende til person med selvmordstanker"
- Fædrelandsvennen: "Han er ikke redd for å trække i salaten"
- Ringerike kommune: "Snakk om selvmordstanker" og "Mange tilbud til deg som sliter"
- Drammen Kommune: "Ingen å miste - en kampanje om selvmordsforebygging" og "Hvordan har du det, sånn egentlig?"

I kampanjeperioden er 40 Vivat-kurs avholdt til redusert kampanjepris. I tillegg har senteret avholdt OPS-kurs, førstehjelp ved selvmordsfare for 350 studenter i regionen og ved flere videregående skoler.

- Utvikling av digital opplæring www.ingenaamiste.no – til bruk i tjenestene og for frivillige.

- Ingen å miste – arbeidsliv: Etablering av prosjekt, gjennomført innspillsrunde, referansegruppemøter, utvikling av opplæringsmateriell og avtaler om pilotering med flere bedrifter.

- Utvikling og videreføring av kampanjen i samarbeid med andre RVTS-er.

Målet er at flere skal våge å handle dersom de er bekymret for noen, og at flere får hjelp.

Vurdering:

Vi mener å ha god måloppnåelse på dette oppdraget. Det har mobilisert mange kommuner, fylkeskommuner, helseforetak samt frivillige organisasjoner. Sosiale medier har vært et virksomt virkemiddel for å spre budskapet utover det Hdir hadde planer for. Mange kommuner og fylkeskommuner har benyttet anledningen om oppdatert kursing i Vivat og OPS-kurs, vi mener at vår bruk av arenaen arbeidsliv har truffet godt mot kampanjens målgruppe.

Målgruppe:
spesialisthelsetjeneste, kommunehelsetjeneste, barnevern/familievern (stat), barnevern/familievern (kommune), barnevern/familievern (privat), høyskole/universitet, flyktning- og asyltjenester, politi/barnehus, ideell/frivillige, veteran/innsatspersonell

Finansiering:
Hdir

Samarbeid:
NSSF, Statsforvalteren, fylkeskommunen, andre

Hvordan møte barn og unge om selvskadings- og selvmordsinnhold på nett?

Dette arbeidet er ett av tiltakene i Handlingsplanen for forebygging av selvmord. Sentrenes felles arbeid med kartlegging av behov, utvikling og gjennomføring av kompetansehevingstiltak er videreført i 2023 med mål om likeverdige og godt koordinerte tilbud på tvers av regionene og effektiv ressursutnyttelse. RVTS Sør har en koordinerende rolle i arbeidet.

I løpet av 2023 har RVTS-ene i fellesskap videreutviklet nettsiden www.selvskading-some.no. Nytt design og bedre brukervennlighet har gjort nettsiden enda mer besøkt. Kunnskap og faglige råd gjøres tilgjengelig, og et fagkompendium samt flere filmer med refleksjonsoppgaver gjør siden relevant for målgruppene. Filmene omhandler nettvaner, sosiale medier, erfaringer og samtaleråd. Tanken er at disse korte filmene skal gi økt kunnskap, være grunnlag for refleksjon i ansattgrupper, eller være forberedelse til samtaler med barn og unge. Målet er å fremme livsmestring.

Fagkompendiet med oppsummering av kunnskap og forskning danner grunnlaget for nettsiden og for undervisning som gis av RVTS-ene. Denne er utviklet i fellesskap. En referansegruppe med faglig kompetanse har bidratt til kvalitet. Det er også innhentet erfaringer fra målgruppen, det vil si ungdom og unge voksne som er aktive på sosiale medier rundt temaet selvmord eller selvskadning.

Vi har gjort nettressursen kjent ved framlegg på nasjonal konferanse for selvmordsforebygging, lansering på RVTS sine nettsider og omtale i NRK Radio. Temaet og ressursen er tatt opp på ulike samlinger og fagdager for frivillige, tjenester og fagnettverk. Informasjon er også sendt ut til skoler, kommuner, BPU og DPS.

Det er gjennomført OPS-kurs for studenter ved UIA og for elever i videregående skoler i regionen. Dette videreføres iht. plan i begynnelsen av 2024.

Vurdering:

Vi mener å ha god måloppnåelse på dette arbeidet. Det nasjonale samarbeidet mellom RVTS-ene gir en særlig merverdi.

Tjenestemottaker/ målgruppe:
spesialisthelsetjeneste, kommunehelsetjeneste, barnevern/familievern (stat), barnevern/familievern (kommune), barnevern/familievern (privat), skole/barnehage, høyskole/universitet, flyktning- og asyltjenester, politi/barnehus, ideell/frivillige, veteran/innsatspersonell

Finansiering:
Hdir

Samarbeid:
RVTS, NSSF, andre

Veiledning i utvikling av kommunale handlingsplaner

RVTS Sør har tidligere deltatt i nasjonal gruppe som har utarbeidet verktøyet «En hjelp for kommuner til utarbeiding av kommunal handlingsplan om selvmord og selvskadning». Dette verktøyet ble ferdigstilt i 2021 og danner utgangspunkt for vår faglige tilnærming til kommunene.

Vi har organisert arbeidet på følgende måte:

1. Overordnet fokus på planarbeid gjennom Handlingsplanfestivalen, hvor denne handlingsplanen er en av flere planer det rettes fokus på. Målgruppen er kommunale ledere og planansvarlige i kommunene. Det var 170 deltakere fra regionen dette året. Som et ledd i promoteringen ble det utarbeidet et eget webinar med tips til utarbeidelse av plan for selvmordsforebygging og selvskadning.

2. Fylkesvise nettverk i samarbeid med de ulike HF-ene i regionen. Kontaktpersoner er de selvmordsforebyggende rådgiverne ved sykehusene. Dette er et nettverk vi ønsker økt fokus på i det kommende året.

3. Veiledning etter henvendelser fra kommunene. RVTS Sør har fått flere henvendelser fra kommuner, og bidrar med veiledning og kompetansearbeid. Vi ser her at utdanning av kommunale Vivat-kursledere er aktuelle tiltak i flere kommuner. Sandefjord er et eksempel på dette.

Vi har i høst gjennomført folkeopplysningskampanjen om forebygging av selvmord, "Ingen å miste". Vi mener dette har medført ytterligere vitalisering av nettverk, og inspirasjon i videre arbeid.

Tjenestemottaker/ målgruppe:
spesialisthelsetjeneste, kommunehelsetjeneste, barnevern/familievern (kommune), skole/barnehage, høyskole/universitet, flyktning- og asyltjenester, politi/barnehus, ideell/frivillige, veteran/innsatspersonell, annet

Finansiering:
Hdir

Samarbeid:
NKVTS, Statsforvalteren, andre

Videreutvikling og implementering av veiledende materiell for kommunene

Våre nettressurser og folkeopplysningskampanjens materiell og magasin er noe av det veiledende materialet som er gitt kommuner i 2023. Disse er sendt ut og blitt etterspurt på vår nettside. Det kan se ut som om kommuner har gode planer for sitt forebyggende arbeid, og det ser ut til at de kjenner til hvor og hvem som kan bistå med veiledende materiell for de ulike tjenestene. Vi har hatt noe større etterspørsel i forbindelse med kampanjearbeidet og håper det gir tjenester oppdatert kunnskap.

Selvordsforebyggende kompetanse og samarbeid med somatiske enheter

Vi har høsten 2023 vært med i en referansegruppe for utviklingstjenestene for sykehjem og hjemmetjenester i Vestfold og Telemark. De utvikler et undervisningsopplegg for ansatte som møter eldre med selvmordstanker. Vår rolle har vært å komme med innspill til opplegget, men vi ser også et mulig samarbeid rettet mot vårt arbeid mot voldsutsatte i kommunene.

Vi ser frem til videre arbeid med dette i 2024.

Økt kompetanse til ansatte og frivillige som betjener hjelpetelefoner, chat- og meldingstjenester innen psykisk helse mv.

Det nasjonale prosjektet «Chat og hjelpetelefoner» startet opp høsten 2023. Prosjektet, som ledes av RVTS Sør, er et samarbeidsprosjekt bestående av alle RVTS-ene. Prosjektet er et oppdrag knyttet til mål 2 i handlingsplanen for forebygging av selvmord, «Trygg kommunikasjon om selvmord». Det ivaretar tiltaket i handlingsplanen om opplæring av de som betjener chat/hjelpetelefoner/meldingstjenester innen psykisk helse. Sammen med organisasjonene er RVTS-ene i gang med å utvikle en felles digital kompetanseheving for å styrke kvaliteten og øke kompetansen til ansatte og frivillige som arbeider her.

Høsten 2023 har vært etablerings- og innsiktsfase for den nasjonale prosjektgruppen. Det har blitt avholdt fellesmøte for å etablere seg som gruppe, i tillegg har gruppen kartlagt de ulike sentrenes ressurser til videre arbeid. Det er etablert faste møtepunkter for å sikre fremdrift og informasjonsflyt. I tillegg har prosjektleder faste møtepunkter med Helsedirektoratet, for å sikre godt og tett samarbeid.

Prosjektgruppen har i innsiktsfasen hatt som mål å bli bedre kjent med organisasjonene, hvem de er og hva deres behov er. For å lære dem bedre å kjenne har RVTS-ene satt seg inn i arbeid gjort i forprosjektfasen. Videre har prosjektgruppen gjennomført digitale møter (tjenestesafari) med

organisasjoner som har vist sine interne opplæringstilbud. I tillegg har det vært gjennomført en tredje workshop

sammen med organisasjonene og Helsedirektoratet. Her har intensjonen vært å komme et steg videre fra tidligere funn, og få ytterligere informasjon om hva organisasjonene selv mener er viktig i utforming og innhold – samt tanker på hvordan den digitale løsningen kan se ut.

Innsiktsarbeidet har vært et viktig første steg i prosjektet med å utvikle en digital løsning som ivaretar brukernes behov. Brukere kan sees på som en todelt gruppe; ansatte/frivillige i organisasjonene samt sluttbrukerne som påvirkes av tjenestene de møter. Det vil derfor være interessant å få sluttbrukernes stemmer med i prosjektet, og det planlegges å etablere kontakt med et representativt utvalg for å gjennomføre intervjuer på nyåret. Innhentet informasjon skal systematiseres og sammenstilles i en rapport. Rapporten skal lede til mulige løsningsforslag og danne grunnlag for utviklingsfasen i prosjektet, som starter på nyåret.

Eksempel på et tjenestestøtteoppdrag (MMA) med hjelpetelefoner

Alarmtelefonen 116111 er en landsdekkende chat- og telefontjeneste som drives av Kristiansand barnevernstjeneste. RVTS Sør har tidligere gjennomført et menneskemøteakademi sammen med chattetjenesten. For 2023 inngikk vi et oppfølgende samarbeid med telefon- og chattetjenesten om refleksiv og lærende praksis.

I 2023 er det gjennomført to samlinger med gjennomgang og refleksjon over konkrete chatter og telefonsamtaler, og fagtema som var ønsket av tjenesten. Samarbeidet fortsetter i 2024.

Dette MMA-et vil kunne benyttes i forbindelse med vårt nasjonale oppdrag knyttet til hjelpetelefoner og chat. Dette er ett av flere MMA-er vi har gjennomført med tilsvarende tjenester.

2.2.5 Frihet fra negativ sosial kontroll og æresrelatert vold. Handlingsplan (2021-2024)

RVTS skal bidra til å realisere mål i handlingsplanen og bidra til god kompetanse om negativ sosial kontroll, æresrelatert vold og kjønnslemlestelse i de ulike delene av tjenesteapparatet, samt gi råd og veiledning om forebygging, avverging, avdekking og helsehjelp.

Det er i 2023 gjennomført fagdager og videreført nettverk for å realisere målsetningene i planen.

Agdernettverket mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold

Det har vært tre nettverkssamlinger i år med beslutningstakere fra 19 ulike tjenester. Samlingene har hatt fokus på samarbeid, og ulike fagtema er løftet opp. En viktig del av dialogen har også vært å finne gode tiltak for å få Agdernettverket synliggjort ute i kommunene.

Nettverk i Vestfold og Telemark for arbeid med tilhørighet, trygghet og inkludering

Det har blitt gjennomført to samlinger med hele nettverket, med formidling av oppdatert kunnskap og spørsmål knyttet til hvordan arbeidet skal videreføres etter ny fylkesinndeling. Det er avsatt tid i 2024 hvor ressurspersoner fra de ulike fylkeskommuner skal ha en dialog for videre samarbeid med nettverket.

Nettverk for frivillige

Nettverket har jobbet med mandat og løftet opp viktige problemstillinger innen fagfeltet. Fylkeskommunen har vært til stede på samlingene og bistått med gode dialoger omkring arbeidet med frivilligheten. Nettverk for frivillige organisasjoner har i samarbeid med fylkeskommunen og RVTS Sør arrangert et dialogmøte hvor politiet i Agder deltok. Formålet med samlingen var å ha dialog om hvorfor minoriteter ikke melder vold i nære relasjoner til politiet og hva som skal til for at minoriteter skal få tillit til tjenesteapparatet. Dialogen ga mer verdi for alle parter og vil jobbes videre med i 2024.

I 2023 har alle nettverkene i Agder avviklet to fagdager hvor tematikken var LHTBQ og muslimske kvinners rettigheter. Her var en særlig opptatt av utfordringer i Norge og hva kan vi lære fra våre naboland. Alle nettverkene har i tillegg fått invitasjoner til flere fagdager og ulike kurs.

Endringsagenter

Nasjonalt opplæringstilbud som har som målsetning å utruste ressurspersoner i frivillige organisasjoner og berørte miljøer med en kompetanse til å forebygge og hjelpe mennesker ut av negativ sosial kontroll og æresrelatert vold.

Gjennom todagens samlinger over fire helger har det vært fokus på psykisk helse, vold og traumer, radikaliserings, menneskehandel og migrasjonshelse. I 2023 har det vært 23 deltakere fra et vidt spekter av organisasjoner. Mer enn ti forskjellige nasjonaliteter var representert.

De ulike offentlige tjenestene i Agder ser på kompetanseprogrammet som svært viktig, og er også selv aktive gjennom å bistå med fagkompetanse der det trengs. Endringsagentene er synlige og ses på som en ressurs og brobygger mellom offentlige tjenester og minoriteter. De er i tillegg aktive deltakere i vårt etablerte nettverk for frivillige organisasjoner.

Endringsagenter i hele Norge deltar også i et nasjonalt nettverk i regi av RVTS-ene. Det har vært gjort et grundig rekrutteringsarbeid.

Fagdager:

1. I samarbeid med IMDi har RVTS Sør gjennomført en fagdag med cirka 150 deltakere, hvor temaet var forebygging av vold i nære relasjoner, knyttet til ufrivillig opphold i utlandet.

2. Sammen med kompetanseteamet i Bufdir og Hjelpekilden har det blitt gjennomført to regionale fagdager med fokus på negativ sosial kontroll i lukkede trossamfunn. Det var over 150 deltakere på hver av de to samlingene, med høy representasjon fra politiet, barnevern, psykisk helse og NAV.

3. En fagdag om vold blant minoriteter for Nok-sentre og overgrepsmottak i regionen, med særlig fokus på fenomenforståelse og kartlegging av æresrelatert vold.

4. RVTS Sør har deltatt på flere samlinger i regi av frivillige organisasjoner med kompetanseheving innen samme tematikk.

Vurdering:

Det er høy måloppnåelse på dette oppdraget. Region sør har nå etablert solide nettverk som sammen kan skape merverdi. Særlig gir årlig møteplan for de ulike nettverkene en stabilitet som nettverksorganisasjoner trenger for å bli robuste.

Tilbud om oppdatert kunnskap inspirerer og bygger solid kompetanse i nettverksgruppene. Samarbeid med andre, og særlig Statsforvalteren, er sentralt for at arbeidet har lyktes.

2.2.6 Handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme

RVTS Sør har i samarbeid med de øvrige RVTS-ene videreført arbeidet med tiltak fra Handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme (revisjon 2020). RVTS Sør deltar og bidrar i nasjonal arbeidsgruppe (FARE), som består av ansatte fra samtlige RVTS-er. Det er jevnlig samarbeidsmøter, og RVTS-ene er enige om å utveksle og benytte seg av sentrenes ulike spisskompetanse.

I 2023 har RVTS sør-samarbeidet med de øvrige RVTS-ene om:

Innspill til Ekstremismekommisjonen

Deltakelse på arrangement om forsoningsarbeid i Oslo 29.-30.03.23. Pre-arrangement om reintegrering av barn av fremmedkrigere og arrangement om dialog og forsoning i samarbeid med Nobels Fredssenter, Marengarden og RVTS Vest.

Tiltak 2: Etablering av en nasjonal veilednings- og ressursfunksjon

RVTS-ene har gjennom FARE-gruppen samarbeidet om å utvikle nettsiden utveier.no. Den ble lansert på et digitalt nasjonalt seminar i 2022. RVTS-ene jobber videre med utvikling og promotering av utveier.no.

Tiltak 6: Regionalt arbeid med kompetanseheving i helsetjenestene

RVTS Sør har løst oppdraget gjennom helhetlig, langsiktig, regionalt og tverretattlig arbeid. Vi samarbeider med kommuner, frivillige organisasjoner, Plattform i Agder, Mentornettverket i Vestfold og Telemark og radikaliseringskontakter i politiet og kommuner.

RVTS Sør har videreført samarbeidet med Plattform (regionalt)

Vi har hatt jevnlig samarbeidsmøter og fagdag om tverretattlig samarbeid med utgangspunkt i Kongsberghendelsen 28.02.23.

Mentoropplæring i Agder 2023

RVTS Sør har gjennomført opplæring av mentorer i samarbeid med RVTS Vest og Plattform. Vi har hatt jevnlig samarbeidsmøter og arrangerte felles fagdag 25.05.23 med fokus på tverretattlig samarbeid.

Opplæringen gikk over ni dager høsten 2023, fordelt på tre samlinger. I 2024 etableres Mentornettverk Agder, slik at nettverkene kan dele erfaringer og bygge kompetanse. Samarbeid med Mentornettverket i Vestfold og Telemark videreføres i 2024.

Samarbeidet med Kristiansand kommune

Kristiansand kommune avviklet fagdager knyttet til den årlige Demokratiuken («Meet»). Cirka 300 personer deltok på de to dagene, sammen med internasjonale gjester. RVTS Sør bidro med faglige innlegg og deltok i dialoger og debatter.

Tiltak 25: Oppfølging av personer som har deltatt i kamphandlinger i utlandet (fremmedkrigere)

Tematikken ble belyst på et regionalt arrangement om forsoningsarbeid i mars 2023. Reintegrering av fremmedkrigere har vært et eget tema i Mentoropplæringen Agder 2023. Filmen «Finding Alaa», om reintegrering av barn av fremmedkrigere, ble vist og diskutert. En tidligere fremmedkriger og hans mentor fortalte om deres erfaringer knyttet til reintegrering til samfunnet.

Vurdering:

RVTS Sør har påbegynt et strategisk arbeid innenfor dette feltet. Alle i regionen blitt tilbudt mentoropplæring, regionale nettverk er etablert og videreføres i 2024.

2.2.7. Regjeringens handlingsplan mot menneskehandel

RVTS Sør har i samarbeid med RVTS Øst gjennomført to grunnkurs i menneskehandel i regionen. Det var god deltakelse fra både frivillige og offentlige tjenester. 70 deltakere fra Flyktningtjenesten, frivillige organisasjoner og politiet deltok på samlingene. Det har kommet flere forespørsler om lignende kurs.

RVTS Sør har etter dialog med ressurspersoner fra Agder Politidistrikt startet opp nettverk med aktuelle tjenester for å samordne og bedre dialog mellom tjenestene som arbeider aktivt med denne tematikken i Kristiansand kommune. Her er både overgrepsmottaket, krisesenter og ideelle organisasjoner representert. Det vil fremover jobbes med jevnlig møtepunkter og tettere dialog mellom tjenestene.

RVTS Sør har deltatt to ganger i den nasjonale arbeidsgruppen og bidrar i vedlikehold av nettsiden utnyttelse.no. Vi har et godt samarbeid med RVTS Øst og har mobilisert tjenester og frivillige inn i arbeidet. Vi vurderer god måloppnåelse på dette arbeidet i 2023.

**Tjenestemottaker/
målgruppe:**
kommunehelsetjeneste, flyktning-
og asyltjenester, politi/barnehus,
ideell/frivillige, annet

Finansiering:
Hdir, Bufdir, IMDi

Samarbeid:
Statsforvalteren, andre

**Tjenestemottaker/
målgruppe:**
kommunehelsetjeneste,
flyktning- og asyltjenester,
ideell/frivillige, annet

Finansiering:
Hdir

Samarbeid:
RVTS, andre

Målgruppe:
spesialisthelsetjeneste,
kommunehelsetjeneste, barnevern/
familievern (kommune), skole/barnehage,
høyskole/universitet, flyktning- og
asyltjenester, politi/barnehus, ideell/
frivillige, annet

Finansiering:
Hdir

Samarbeid:
RVTS

2.2.8. Nasjonal helseberedskapsplan. Versjon 3.0 fastsatt 1. januar 2018

RVTS Sør har i 2023 prioritert å videreføre arbeidet med kompetanseutvikling og nettverksarbeid rettet mot psykososiale kriseteam. Vi har prioritert å støtte lokal krisekompetanse, og ser de psykososiale kriseteamene som sentrale ressurser i dette arbeidet.

Vår satsing dette året har vært digitale samlinger for alle teamene, utprøving av arbeidsmetoden helhetlig debrief for hele kriseteam, samt å respondere på henvendelser fra kommunene. Vi samarbeider med øvrige RVTS-er i nasjonal gruppe.

Læringsmetoden "helhetlig debrief"

RVTS Sør har i 2023 videreført kurs i læring og ivaretagelse i og etter kriser, ved bruk av metoden helhetlig debrief. Dette er en metodikk som tar sikte på å styrke læringen i krisearbeid. Et viktig aspekt ved metoden er at kriser ikke bare er belastende, men også gir muligheter for læring og utvikling. I tillegg legger metoden vekt på ivaretagelse, individuelt og i grupper, i etterkant av kriser.

Det har vært gjennomført samlinger over to dager dette året. Totalt er 32 kommuner og cirka 250 kriseteam-medlemmer blitt kurset siden oppstarten i 2022. Kurset er også prøvd ut til tjenester som i noen kommuner inngår i kriseteam, herunder ansatte i krisesenter og ansatte i barnevern/DPS.

I 2023 fikk senteret bevilget midler til nasjonal implementering av denne metoden. Det er gjennomført opplæring i region nord og vest, og planlagt i RVTS Midt i 2024. Det vil i 2024 gjennomføres en kurslederutdanning for videre implementering av metoden i alle regioner.

Henvendelser og forespørsler fra kommuner og tjenester
RVTS Sør har gjennom året fått flere henvendelser om bistand i krisesaker. RVTS Sør er tilgjengelig for tjenestene, men ønsker ikke å ha en akuttfunksjon ved kriser i kommunene. Vår rolle vil være å kunne bidra til å styrke lokal innsats.

Vurdering:

Arbeidet vårt med beredskap vurderes til å ha særlig høy måloppnåelse i 2023.

Vi har etablert og drifter digitale samlinger (fast frekvens) for faglig påfyll og erfaringsdeling. Det gjør at kommunale kriseteam kjenner hverandre og kan bistå hverandre ved behov. Dette fører til at regionen har god beredskapsstruktur for eventuelle kriser.

De fleste kriseteamene i regionen har gjennomført arbeidsmetoden helhetlig debrief. Kriseteamene har fått samme opplæring, samtidig. Teamene har hentet inn andre tjenester de samarbeider med under kriser. Noen av disse har også fått tilgang til opplæring.

Det medfører at kommunene benytter samme metode for læring og ivaretagelse før og i etterkant av kriser. Det gir en særlig god beredskap, og vil oppleves bærekraftig når kriser eller akutte hendelser inntreffer.

2.3 Sentrale satsninger

Senteret har videreført sine oppdrag rundt de sentrale satsningene i tilskuddsbrevet for 2023. Vi gjennomfører de fleste av disse innsatsene i samarbeid med andre og tilbyr dermed koordinert og samordnet kompetansesøtte. Vi er særlig opptatt av at disse satsningene er godt forankret i lederlinjen og har utgangspunkt i behov. Vi gjennomfører derfor avklarende dialoger med ledere i kommuner og tjenester før innsatser gjennomføres. Mange av disse sentrale satsningene fordrer et samarbeid med Statsforvalteren, og vi har etablert et godt samarbeid med våre regionale embeter. I 2023 har vi særlig søkt å bidra til økt tverrsektorielt samarbeid, spesielt knyttet til oppvekstreform, realisering av strukturen BTS samt oppstart av innsatsen.

Kommuner

Antall kommuner der vi har avholdt fysisk undervisning:

39

Arendal	Færder	Porsgrunn
Asker	Gjerstad	Risør
Balsfjord	Grimstad	Sandefjord
Bamble	Hole	Skien
Bergen	Iveland	Stavanger
Bygland	Kongsberg	Stord
Bykle	Kristiansand	Tinn
Drammen	Larvik	Tromsø
Evje og Hornnes	Lillesand	Trondheim
Farsund	Lindesnes	Tønsberg
Flekkefjord	Lyngdal	Vennesla
Flå	Midt-Telemark	Vinje
Froland	Molde	
	Oslo	

Program for folkehelsearbeid i kommunene (Folkehelseprogrammet)

Folkehelsearbeidet gjennomføres i regi av de regionale kompetansesentrene i Samarbeid Sør. I 2023 er denne innsatsen videreført i et generelt samarbeid om folkehelsearbeid, forankret i Samarbeid Sør. Samarbeidsgruppen har etablert et solid samarbeid rundt deltakelse og innsatser i tidligere program for folkehelse.

"Å gå fra prosjekt til ordinær drift"

Samarbeidsgruppa har i 2023 arrangert tre workshoper i Vestfold og Telemark i samarbeid med fylkeskommunen. Deltakere har vært prosjektmedarbeidere/ledere fra 24 tiltak i «Forsterket innsats og samarbeid om inkludering», en satsing fra fylkeskommunen 2022-2025.

Team folkehelse har hatt et samarbeid med Vestfold og Telemark fylkeskommune om å lage en kursrekke hvor temaet er «Hvordan få tiltak til å vare?».

Implementering er et av satsningsområdene i «Forsterket innsats» og «Samarbeid om inkludering». Team folkehelse har utarbeidet tre kursdager hvor temaene har vært bærekraft, implementerings-strategier og å gå fra prosjekt til varig drift. Hensikten med de tre fagdage var å legge til rette for at tiltakene fikk jobbet med temaer knyttet til implementering og fasilitering, som er viktig for å lykkes for å få prosjektet over i varig drift. Vellykket implementering av et tiltak er like viktig som selve tiltaket.

God implementering er viktig for å sikre gode tjenester til barn og unge. Kunnskap om implementering vil øke sannsynligheten for at kommunene jobber kunnskapsbasert og systematisk.

godtjenestestotte.no og implementere.no

Kursdagene har blitt gjennomført i løpet av høsten 2023. Tilbakemeldingene fra deltakerne på kursrekken har vært gode. Mal for dokumentasjon av egenevalueringarbeid er revidert og forenklet på bakgrunn av erfaringer og tilbakemeldinger i kommunikasjon med etablerte nettverk i program for folkehelsearbeid i Vestfold og Telemark. Ny versjon ligger på godtjenestestotte.no. Det har vært stor etterspørsel etter informasjon om mal for dokumentasjon av egenevalueringarbeid. Tilbakemeldingene er at malen for egen evaluering rapporten er nyttig og enkel i bruk.

Fagpersonell har vært involvert i planlegging, gjennomføring og evaluering av arbeidet dette året. I kursrekken som omhandler implementering er det gjennomført evaluering etter hver kursdag, samt en større evaluering av hele kursrekken til slutt. I tillegg har det vært et tett samarbeid med oppdragsgiver fra Vestfold og Telemark fylkeskommune som har ansvaret for tiltakene.

(Se også kap.1.4.)

Vurdering:

Samarbeidsgruppen har hatt høy måloppnåelse på innsats knyttet til implementeringsstøtte av folkehelse tiltak - særlig knyttet til at de har gjennomført dette i samarbeid med fylkeskommunen. Det er brukt nettressurs (implementer.no) for å bygge kunnskap om implementering og erfaring med å gjennomføre implementeringsarbeidet, samt etablere rutiner og sikre lederforankring slik at tiltakene blir en del av praksis- og tjenestetilbudet i kommunene.

Tidlig innsats (TI og BTI)

Oppdraget blir løst i samarbeid med KORUS, RBUP og Bufetat. Kompetansesentrene har samarbeidet regionalt om implementering av programmet ute i kommunene. Den regionale gruppen deltar hvert år på nasjonalt arbeidsseminar for deling av erfaringer samt videreutvikling av programmet og nettressursen som er en del av forebygging.no

I 2023 har det vært gjennomført oppstart i ny kommune (Porsgrunn) og programmet vil bli gjennomført i sin helhet i løpet av 2024. Samarbeidsmøter i det regionale teamet (KORUS, RBUP, Bufetat og RVTS Sør) er gjennomført etter oppsatt plan.

**Tjenestemottaker/
målgruppe:**
kommunehelsetjeneste,
barnevern/familievern
(kommune), skole/barnehage,
annet

Samarbeid:
RVTS, RBUP/RKBU,
KORUS, NAPHA,
Statsforvalteren, andre

Tverrfaglig behandling- og oppfølgingsteam (ACT og FACT)

Oppdraget til RVTS Sør er å bistå med kompetanse og støtte til implementering. Det har vært avholdt flere samarbeidsmøter mellom Statsforvalteren, KORUS Sør, NAPHA og RVTS Sør. Dette danner grunnlaget for samarbeid i møte med tjenestene. Fokus har vært kompetansebygging/informasjonsinnhenting og planlegging av nettverksmøter/-konferanser. 11.-12. oktober 2023 ble det holdt nettverkssamling for FACT-teamene i regionen, herunder også FACT Rus og FACT Ung. I 2023 har spesialisthelsetjenestens forankring av FACT

Ung Agder blitt overført fra DPS til ABUP (Arendal), og de er således i en overgangsfase. Det er etablert kontakt og planlagt samarbeid mellom RVTS Sør og ABUP Arendal i denne prosessen, også med tanke på samarbeid med andre team på sikt. Endelig form på samarbeidet er under utvikling og vil etableres i begynnelsen av 2024.

Nettverksmøter er hovedfokuset i samarbeidet mellom de involverte. Det samsvarer både med mandatet og med FACT-teamenes ønsker. Dette forutsetter samarbeidsmøter både i for- og etterkant for drøfting av struktur og innhold. Det legges konkrete planer for dette samarbeidet i begynnelsen av 2024.

Vurdering:

Etablerte samarbeidsnettverk og det at ABUP nå har fått overført ansvaret for innsatsen, vil gjøre at vi kan legge konkrete planer og få avklart roller og ansvar mellom oss. Vi vil således få etablert et samarbeid som sikrer kvalitet og som svarer opp oppdraget.

**Tjenestemottaker/
målgruppe:**
spesialisthelsetjeneste,
kommunehelsetjeneste, annet

Finansiering:
Hdir

Samarbeid:
KORUS, NAPHA,
Statsforvalteren, andre

Rask psykisk helsehjelp

Senteret har videreført sin deltakelse i regionale nettverk, og har en plass i akutt-teamet ved et helseforetak. Senteret har nær kontakt med kommuner og helsetjenester i regionen, og bistår med vold- og traumekompetanse og/eller selvsikring og selvmordsproblematikk ved behov og forespørsel.

I 2023 har vi ikke utvidet aktivitet på dette oppdraget.

Målgruppe:
spesialisthelsetjeneste,
kommunehelsetjeneste, barnevern/
familievern (kommune), høyskole/
universitet, flyktning- og asyltjenester,
ideell/frivillige, veteran/
innsatspersonell, annet

Finansiering:
Hdir

Nasjonale pasientforløp – psykisk helse og rus (pakkeforløp)

Helsedirektoratets videreutvikling av nasjonale pasientforløp ses av RVTS Sør i lys av særlig høringsutkastene "Forenkle og forbedre" (om tematisk organisering av psykisk helsevern) og "Sammen om barn og unges psykiske helse", som vårt senter har svart opp. I sistnevnte høringsutkast pekes det særlig på kapittel fire om koordinering mellom kommune og psykisk helsevern. Overordnede temaer, som retten til medvirkning, tilgjengelige tjenester, plikten til samhandling og tverrfaglige vurderinger, ligger fast og er gjennomgående i RVTS Sørs programmer.

Det er inngått samarbeid med prosjektgruppe/prosjektleder i forprosjekt om å etablere og implementere Agdermodellen – barn og unges helsetjeneste. 25 kommuner i Agder er med i prosjektet, som baseres på Helse Fonna sin samhandlingsmodell. Prosjektet er forankret i Faglig samarbeidsutvalg for psykisk helse og rus, samt i Helsefelleskapet (ledere i SSHF, kommunene, Statsforvalteren og brukerrepresentanter). Samarbeidet vil fortsette i 2024.

Målgruppe:
spesialisthelsetjeneste,
kommunehelsetjeneste,
barnevern/familievern
(kommune), annet

Samarbeid:
Statsforvalteren,
fylkeskommunen

2.4 Forebygging av selvmord og selvsikring

RVTS Sør har tilbudt oppdatert kunnskap og kompetanseprogram for å svare opp dette oppdraget. I samarbeid med de øvrige RVTS-ene har vi evnet å benytte oss av ulike kompetanseprofiler i arbeid med sorggrupper, støtte tilbudet LEVE og benytte Vivat-instruktører på tvers av regioner. Det har bidratt til et mer likeverdig tilbud og vært ressursbesparende og effektivt.

I 2023 har nettressursen blitt oppgradert med bedre brukertilgjengelighet.

Se ellers kap. 2.2.4.

Målgruppe:
spesialisthelsetjeneste,
kommunehelsetjeneste, barnevern/
familievern (kommune), skole/
barnehage, flyktning- og asyltjenester,
veteran/innsatspersonell, annet

Finansiering:
Hdir

Samarbeid:
RVTS, NSSF,
Statsforvalteren, andre

Pårørende

I 2023 har vi bistått i utvikling av et sorggruppe-tilbud til gruppeledere i Kristiansand kommune. Som en del av dette arbeidet er det laget en veileder basert på en modell fra sorgsenteret ved Akershus sykehus HF. RVTS Sør har bidratt med faglige innspill og utforming av veilederen. Vi anser tilbudet og veilederen som gode eksempler for andre kommuner.

Samarbeidet ble fullført i 2023.

LEVE – sorgstøttetilbud

Samarbeid med LEVE og utvikling av sorgtilbud: Det er i løpet av 2023 utarbeidet en samarbeidsavtale mellom RVTS-ene og LEVE. RVTS Sør har sekretærfunksjon.

Regionale samlinger

RVTS Sør har videreført samarbeid med fylkeslagene i regionen om årlige samlinger. Neste samling avtalt april 2024.

Verdensdagen 10. september

RVTS Sør var medarrangør for en markering og konsert sammen med LEVE, Kirkens SOS, BlåKors, Sørlandets sykehus og Kristiansand kommune på Verdensdagen for selvmordsforebygging i Kristiansand. Dette var tredje år dette ble gjennomført. Samarbeidet oppleves nyttig, og vi vil videreføre arrangementet i 2024.

Pilegrimsvandring for etterlatte menn ved selvmord

Dette er et tilbud i samarbeid med Agder bispedømme ved prostidiakonen i Vest-Telemark og LEVE, og inngikk også som en del av 10. september-markeringen. Tilbudet hadde syv deltakere på en todagers vandring over Haukelifjell til Røldal. Dette oppleves som et nyttig tilbud til menn, ikke minst relatert til "Ingen å miste"-kampanjen, som har menn som målgruppe. Natur og samværsform gir muligheter til godt sorgarbeid for en viktig målgruppe. Gode tilbakemeldinger, og årets vandring ble beskrevet i avisene Fædrelandsvennen og Vårt Land.

Likepersonsarbeid

RVTS Sør har veilederansvar for veiledere til likepersoner i LEVE. Som et ledd i denne funksjonen ble det arrangert samling for veiledere og likepersoner i Langesund 4. november. Målet med samlingen var å dele erfaringer, samt å knytte tettere bånd mellom likepersoner og veiledere. Samlingen trakk 20 deltakere, og ga gode tilbakemeldinger. Man viderefører med årlige samlinger.

Vurdering:

Disse innsatsene er godt etablert i regionen og videreføres i samarbeid med andre. Strukturen over år har skapt kontinuitet og kvalitet.

Vivat

Samarbeid med Vivat i selvmordsforebyggingsarbeidet

RVTS Sør samarbeider i likhet med de øvrige RVTS-ene med Vivat selvmordsforebygging om undervisning og implementering av kursene «Førstehjelp ved selvmordsfare» over to dager, og «Oppmerksom på selvmordstanker», som går over en halv dag.

RVTS Sør bidrar med veileder for Vivat i 20% stilling i region sør. Oppgavene som veileder er å bistå med å utdanne nye kursledere, veilede kursledere, være kursleder, samt promotere kursene i møte med ulike tjenester. RVTS Sør arrangerer åpne kurs, men bruker også kursene som en del av våre kompetanseprogram.

I 2023 har Vivat-kursene vært en del av opplæringspakken i folkeopplysningskampanjen "Ingen å miste." Dette har ført til stor kursaktivitet. 39 kurs ble arrangert i løpet av året. Med et snitt på 20 deltakere per kurs utgjør dette 780 deltakere. De fleste kursene ble holdt av lokale kursholdere fra Vivat.

OPS i videregående skole og universitet

Mange skoler og kommuner etterspør kompetanse om selvmordsforebygging både for elever og ansatte. Med utgangspunkt i erfaringer fra Australia og andre land har vi i samarbeid med RVTS Nord og Vivat gjennomført et pilotprosjekt der vi prøvde ut OPS-kurset for elever ned til 16-årsalderen i videregående skole.

Til sammen tre skoler og 114 elever har deltatt på disse kursene. Elever og ansatte har evaluert kursene. Gode tilbakemeldinger som bl.a. ble publisert på nasjonal konferanse for selvmordsforebygging. Det arbeides med å ferdigstille artikkel til fagtidsskrift.

Videre arbeid: På bakgrunn av tilbakemeldinger vil prosjektet videreføres i 2024. Man ønsker da å gjøre tilpasninger av kurset og inkludere flere skoler.

Kampanjen "Ingen å miste"

Vivat selvmordsforebygging har bidratt i utviklingen av undervisningsmateriell til kampanje rettet mot arbeidsliv. Det gir Vivat-konseptet mer verdi utover ordinære kommuner og tjenester. Forebygging virker på alle arenaer, også arbeidsplasser.

Vurdering:

I 2023 har vi særlig høy måloppnåelse på disse oppdragene. Den nasjonale folkeopplysningskampanjen har medvirket til det.

2.5 Den kommunale helse- og omsorgstjenesten til innsatte i fengsel

I desember 2022 ble et samarbeidsprosjekt mellom RVTS Sør og helse- og mestringsavdelingen i Mandal og Froland fengsler avsluttet. Dette samarbeidet har blitt fulgt opp med veiledning til ansatte i samme avdeling, som driver oppfølging av innsatte både individuelt og i gruppe. Dette samarbeidet vil fortsette.

Både den kommunale psykisk helse-tjenesten og DPS er til stede i fengslene. RVTS Sør har i første omgang vektlagt å rette tjenestetøtte til ansatte i fengslene, som på daglig vis omgås de innsatte og har store påvirkningsmuligheter på de innsattes psykiske helse.

Høsten 2023 er det innledet samarbeid med ledelsen i Agder fengsel. RVTS Sørs kompetanse innen traumer samt dialog- og relasjonskompetanse er ønsket i forbindelse med betjentenes arbeidssituasjon. Betjentene møter de innsatte ofte, og har ansvar for både sikkerhet og det psykososiale miljøet mellom innsatte og ansatte.

I 2023 ble det gjennomført en fagdag for nøkkelpersonell i Agder fengsel. Betjentenes arbeidsvilkår vurderes å ha stor innvirkning på de innsattes velvære i fengslene, slik at tjenestetøtten vil rettes mot både innsattes og ansattes psykiske helse og mestring i fengslene. Det er ønskelig for både Agder fengsel og RVTS Sør at dette skal være starten på et samarbeid over tid, for majoriteten av betjentene.

2.6 Personell som har deltatt i internasjonal tjeneste for Norge

Oppfordre og understøtte kommuner slik at disse utvikler og tar i bruk kommunale eller interkommunale handlingsplaner
 RVTS Sør har i 2023 videreført arbeidet med å implementere kommunale handlingsplaner for ivaretagelse av personell etter utenlandstjeneste. Vi har i dette arbeidet samarbeidet med statsforvalterne, samt forsvarets veteranstjeneste. Et viktig mål for dette arbeidet har vært å få på plass kommunale veteranplaner og veterankontakter. Vi gjennomførte i 2023 to nettverkssamlinger for veterankontakter og veteranplanansvarlige i samarbeid med statsforvalterne i Agder og Vestfold og Telemark. På disse samlingene var de fleste av kommunene representert.

RVTS Sør har i tillegg deltatt i planarbeid blant annet i Lindesnes, Arendal og Risør kommuner. Disse har også bidratt med å presentere sitt planarbeid på nettverkssamlingene.

Vurdering:

Vi opplever samarbeidet med statsforvalterne og veteranstjenesten som godt. Det er en utfordring å få kommunene til å konkretisere arbeidet i egen kommune. Pr. høst 2023 har 23 av 49 kommuner i de to fylkene vedtatte veteranplaner, flere er under utarbeidelse. Dette svarer opp oppdraget om å bidra til utvikling og implementering av planverket.

Videreutvikle standardiserte kurs og opplæringspakker

RVTS Sør har i samarbeid med Norges Veteranforbund for internasjonale operasjoner (NVIO) gjennomført en ny runde med mentorutdanning for ressurspersoner og kameratstøttepersoner i NVIO. Utdanningen har som mål å gjøre deltakerne til bedre veiledere for veteraner etter endt oppdrag. Utdanningen gjøres i samarbeid med Universitetet i Agder og gir 7,5 studiepoeng. Fokus dette året var gruppementorering. Nytt dette året var at det også var åpnet for sivile deltakere sammen med deltakere fra veteranstjenestene.

Vurdering:

Det var cirka 20 deltakere på utdanningen som ble gjennomført i perioden august til desember. Utdanningen ble godt evaluert av deltakerne, og det planlegges en videreføring av tilbudet høsten 2024. Programmet ble presentert på Nasjonal veterankonferanse i 2023.

Sikre samarbeid og samordning på tvers av regionale fagnettverk

I region sør viderefører vi det regionale fagnettverket for innsatspersonell (RNIP). Dette danner kjernen i vårt veteranarbeid. I nettverket er ulike relevante yrkesgrupper som barn og ungdomspsykiatri, beredskap på fylke- og kommunenivå, NAV og familievern representert. Representanter fra veteranstjenesten, NVIO og Veteranforbundet SIOPS er også representert i nettverket. Det er avholdt to nettverksmøter dette året. RVTS Sør ser frem til å gi innspill på tiltaksplan i samarbeid med våre regionale nettverk og samarbeidspartnere.

Vurdering:

Det helhetlige arbeidet lokalt, regionalt og nasjonalt, over år viser nå resultat. Arbeidet vurderes med høy måloppnåelse fordi det er arbeidet systematisk og helhetlig rundt dette oppdraget.

Målgruppe:
 kommunehelsetjeneste,
 veteran/innsatspersonell, annet

Finansiering:
 Hdir

Samarbeid:
 RVTS, Statsforvalteren,
 fylkeskommunen,
 høyskole/universitet,
 andre

2.7 Sinnemestring – arbeid rettet mot voldsutøvere

Det har blitt gjennomført to lokale nettverksmøter med 20 sinnemestringsterapeuter. Fokuset har vært dialog mellom deltakere og hvordan man kan bistå hverandre i arbeidet. Det faglige bidraget har vært psykologisk trygghet og hvordan lede en gruppe når det oppstår utfordringer. Nettverksarbeidet blir fra neste år ledet av Birkenes kommune og barnevernstjenesten i Kristiansand sammen med RVTS Sør.

Det ble arrangert en regional samling i samarbeid med Brøset, med 50 deltakere. I den forbindelse gjennomførte RVTS Sør en kartlegging av hvor mange sinnemestringsgrupper som har deltakere med minoritets- og LHBTQ-bakgrunn. Det viste seg at det er svært få deltakere med den bakgrunnen. RVTS Sør vil øke fokus på å rekruttere terapeuter med slik bakgrunn, for å ivareta de med samtidig minoritets- og LHBTQ-bakgrunn.

**Tjenestemottaker/
 målgruppe:**
 spesialisthelsetjeneste,
 kommunehelsetjeneste, barnevern/
 familievern (kommune), flyktning- og
 asyltjenester, ideell/frivillige

Finansiering:
 Hdir

Samarbeid:
 RVTS, andre

2.8 Losfunksjon

Med initiativ fra Den nasjonale støttegruppen etter 22. juli er det etablert en regional losfunksjon hos de fem RVTS-ene for å bistå berørte med å finne fram til riktig hjelp. Intensjonen er å bidra til psykososial støtte og økt ivaretagelse ved langtidsreaksjoner og belastende symptomer, og oppgaven begrenser seg til å gjelde berørte og etterlatte etter 22. juli.

I tilkuddsåret 2023 har RVTS Sør deltatt i et samarbeid med øvrige RVTS-er og støtteforeningen etter 22. juli, der alle sentrene har oppnevnte «loser» som skal ta imot henvendelser fra berørte etter 22. juli 2011-hendelsene. Formålet er å kunne bidra til å sikre at rett til oppfølging blir ivare tatt, og med informasjon om hva som finnes av ulike tilbud. Berørte i region sør kan ta direkte kontakt med losene. De tilbys da avklaringssamtaler for vurdering og eventuell oppfølging av behov for bistand. Samtalen vil ha som mål å avklare behov for bistand, og evt. bidra til å etablere kontakt med aktuelle instanser. Vi skal ikke drive behandling.

To spesialrådgivere innehar losfunksjon og er kontaktpunkt for henvendelser fra berørte. Vi har i år hatt få saker til behandling. Fokus har som tidligere vært både psykososial oppfølging og behov for juridisk assistanse. Vi ser på tiltaket som nyttig, da vi opplever at mange fortsatt sliter med konsekvensene av hendelsene 22. juli, og kan ha nytte av hjelp til å orientere seg i et til dels uoversiktlig regelverk og tjenestetilbud. For vår del har det vært hensiktsmessig å kunne samarbeide med de øvrige RVTS-ene i dette arbeidet.

Gruppetilbud:

Etter ønske fra støtteforeningen er det satt i gang et arbeid med å etablere likepersongrupper i regionene. RVTS sin rolle vil være å ta ansvar for å rekruttere og evt. utdanne gruppeledere. RVTS Sør har i samarbeid med støttegruppen i Vestfold etablert en gruppe som hadde oppstart 6. november 2023. RVTS Sør bidrar med veilederstøtte etter behov.

Avklaring av losfunksjon:

RVTS Sør samarbeider med øvrige RVTS-er og støttegruppen om avklaringer av losfunksjonen, blant annet med hensyn til samlinger lokalt og nasjonalt. Dette arbeidet videreføres i 2024.

Målgruppe:
 ideell/frivillige

Finansiering:
 Hdir

Samarbeid:
 RVTS, andre

2.9 Flyktninghelse og tvungen migrasjon

Flyktningfaglig nettverk i RVTS-ene

Det er et årshjul med fysiske og digitale samlinger i nettverket. Nettverket møttes i Malangen i september med sentrale samarbeidspartnere som er med i nettverket; NKVTS, FHI, Spesialisert poliklinikk for psykosomatikk og traumer (SSHF), Transkulturelt senter i Stavanger og BUP Sjøvegan. I tillegg til nevnte samlinger er det gjennomført digitale møter i undergruppene Torturoverlevende, Seksualisert vold i krig og konflikt og Flyktningbarn, unge og deres familier.

Flyktning.net

RVTS Sør har sammen med de øvrige RVTS-ene deltatt i arbeidet med å revidere nettportalen flyktning.net. RVTS-ene har fordelt ansvar for arbeidet med å revidere portalen i sin helhet, og dette vil være et kontinuerlig tema i videre samarbeid. I 2023 er det gjennomført digitale samlinger og to todagers fysiske samlinger i Tromsø. Det er avtalt minimum to årlige samlinger, en digital samling og en fysisk samling over to dager.

Forebyggende familiearbeid i eksil

RVTS Sør samarbeider med RVTS Midt om implementering av veiledningsheftet "Familiegjenforening i eksil. Forebygging gjennom familiesamtaler". Videre planlegges workshoper i fylkene i regionen. Tematikken inngår også i arbeidet i undergruppen Flyktningbarn, unge og deres familier (RVTS-samarbeid).

Kompetanseheving i kommuner og i statlige mottak for asylsøkere

I arbeid med kompetanseheving har RVTS Sør samarbeidet med både fylkeskommuner og kommuner. Det er gjennomført tre faglige innlegg fra RVTS Sør på konferanser om psykososialt arbeid med flyktninger. Målgruppen har vært de som jobber med flyktninger i kommunene. Arrangører har vært fylkeskommunene, IMDi og KS.

1. Det er gjennomført to fagdager i mottak for asylsøkere, en dag i statlig mottak, tilrettelagt avdeling, og en dag i midlertidig mottak for enslige mindreårige asylsøkere. I samarbeid med NAV Kristiansand og Kristiansand kommune har RVTS Sør bidratt med innlegg på fagdag om flyktninghelse, med fokus på enslige mindreårige.
2. RVTS Sør har gjennomført fagdag for voksenopplæring i Vestfold og Telemark, der flyktningfaglige tema var en integrert del i fagdagen.
3. RVTS Sør har gjennomført 18 prosessveiledninger fordelt på tre personalgrupper i botiltak for enslige mindreårige flyktninger i Stavanger kommune. Målsettingen har vært å skape gode, trygge og tilstedeværende voksne for ungdommene i botiltakene.

Målgruppe:
ansatte i mottak,
ansatte i kommunale tjenester,
statlige tjenester, helseforetak, annet

Finansiering:
Hdir og UDI

Samarbeid:
UDI og andre RVTS-er,
annet

2.10 Torturutsatte

RVTS Sør er del av det nasjonale RVTS-samarbeidet med fokus på torturutsatte. Samarbeidet har resultert i en nasjonal fagdag om utredning og rehabilitering av torturutsatte, og det er gjennomført digitale møter i samarbeidsgruppen. Det er et pågående lokalt/regionalt utviklings- og nettverksarbeid om tematikken. Arbeidet videreføres i 2024.

Arbeidet ses i sammenheng med kap. 2.9, *Flyktninghelse og tvungen migrasjon*.

Målgruppe:
spesialisthelsetjeneste,
flyktning- og asyltjenester, annet

Finansiering:
Hdir

Samarbeid:
RVTS, andre

2.11 Regionale tverrfaglige nettverk innen kommunalt psykisk helse- og rusarbeid

Regionale tverrsektorielle nettverk innen kommunalt psykisk helse- og rusarbeid, i regi av Samarbeid Sør

Arbeidet med å bistå de regionale, tverrfaglige nettverkene innen kommunalt psykisk helse- og rusarbeid utvikles i regi av Samarbeid Sør. Det er utarbeidet en modell for etablerings- og driftsstøtte til kommuner som ønsker å etablere en tverrfaglig sammensatt psykisk helsetjeneste for barn og unge (0-23 år), og som ønsker å kvalitetssikre og forbedre en allerede etablert tjeneste.

Kurset, som ble pilotert i 2022, legger til rette for felles kompetanseheving, utvikling av felles språk, kultur, verdier og kunnskapsbase. Samhandlingskompetanse styrkes ved felles ansvar for tjenesten, felles deltakelse i opplæring og ved at temaet tas opp i nettverkssamlingene. Det legges til rette for erfaringsdeling og nettverksbygging på tvers av kommuner.

Nettverket tilbys et todagers «forkurs» hvor kommunene får starthjelp og mulighet til å danne nettverk. Forkurset gir konkret hjelp til å planlegge og gjennomføre en god kommunal prosess for å kunne etablere en tverrfaglig/tverrsektoriell psykisk helsetjeneste. Temaene er organisering, dimensjonering, plassering, samarbeidsavtaler og annet som er viktig når en tjeneste/nettverk skal etableres. Samlingen evalueres med tilbakemelding fra deltakerne som legger grunnlag for en eventuell videreutvikling.

Vi har prioritert det tverrsektorielle arbeidet for å understøtte målene med Oppvekstreformen og Opptrappingsplanen for barn og unges helse. Begge modellene inneholder kunnskapsbaserte praksisstrategier for å fremme tverrfaglig og tverretattlig samarbeid.

Vurdering:

Dette arbeidet vil bidra til realisering av det tverrsektorielle samarbeidet.

Målgruppe:
spesialisthelsetjeneste,
kommunehelsetjeneste, barnevern/
familievern (kommune), ideell/frivillige,
annet

Finansiering:
Hdir

Samarbeid:
RVTS, RBUP / RKBU, KORUS,
Statsforvalteren

2.12 Arbeid mot krisesentertilbudet i kommunene (Bufdir)

RVTS Sør legger til rette for faste ledermøter gjennom året, i tillegg til et fast ledermøte dagen etter storsamlingen. Vi har nå en struktur der vi kombinerer besøk på utvalgte krisesentre med et dagsmøte for lederne. Det betyr at vi kjenner til alle krisesentrene, og lederne får møte hverandre for erfaringsdeling og ny kunnskap.

Årets storsamling var opplæring i arbeidsmetoden helhetlig debrief. Den ble gjennomført over to dager for alle krisesentrene i regionen, totalt åtte sentre og cirka 100 deltakere. Arbeidsmetoden sikrer ivaretagelse og læring etter kriser og akutte hendelser.

Neste års møter og samlinger vil sørge for at lederne deler erfaringer i bruk av metoden, og hvordan den skaper kvalitet og læring.

Målgruppe:
kommunehelsetjeneste,
annet

Finansiering:
Bufdir

Samarbeid:
andre

2.13 Sentrene mot incest og seksuelle overgrep (NOK/SMISO) (Bufdir)

Arbeidet omfatter nasjonal og regional kompetanseheving og nettverksbygging for ansatte og ledere ved sentrene mot incest og seksuelle overgrep. RVTS-ene skal bistå i implementering og videreutvikling av de faglige anbefalingene for innholdet i tilbudet ved sentrene. Herunder tilbudet til barn, som RVTS-ene kan få et særlig kompetansehevingsansvar for. RVTS-ene skal bidra til økt kompetanse og bedre tverrfaglig og tverrsektorielt samarbeid i regionene (tilskuddsbrevet punkt 1.5). Herunder undervisning, veiledning, informasjon og nettverksbygging som resulterer i praksis og beslutninger i tråd med oppdatert kunnskap om vold i nære relasjoner.

RVTS Sør og RVTS Øst har gjennom de siste årene samarbeidet om en felles samling for SMISO/Nok.-sentrene i region sør og øst. I år var samlingen i september på Farris Bad, med de fleste sentrene til stede. Programmet ble utarbeidet med innspill fra sentrene selv. Første tema var hvordan sentrene kan styrke sin rolle og posisjon i tverrfaglig samarbeid, belyst gjennom forelesning og erfaringsdeling. Videre var temaene folkeopplysningskampanjen for forebygging av selvmord – med tilbud om opplæring, samt magasinet "Tøff i pyjamas". Leder av voldtekstutvalget la fram det pågående arbeidet og NKVTS presenterte studiet «Trust», om støtten i tiden etter et overgrep.

RVTS-ene har god samordning mellom sentrene og et fast årlig møte med Bufdir. RVTS-ene bidrar også med innhold på den årlig landskonferanse til Nok. Norge.

Dette arbeidet bidrar til å stimulere den faglige utviklingen som pågår i SMISO og Nok.-sentrene. Det er også et mål å bygge fellesskap mellom de ulike sentrene, i tråd med mål om samarbeid og nettverksbygging i tilskuddsbrevet (punkt 1.3). I region øst og sør ønsker vi helt konkret å bygge opp en regional fellesskapsfølelse som bidrar til oppdaterte, kompetente, trygge og ikke-utbrente ansatte som gir god omsorg og støtte til dem som oppsøker tilbudet.

Målgruppe:
kommunehelsetjeneste,
ideell/frivillige

Finansiering:
Bufdir

Samarbeid:
RVTS

2.14 TryggEst (Bufdir)

Formålet med denne innsatsen er å forhindre, avdekke og håndtere vold og overgrep mot voksne mennesker som i liten eller ingen grad er i stand til å beskytte seg selv. TryggEst er utviklet for å hjelpe kommunene med å ivareta sine mest risikoutsatte voksne innbyggere.

RVTS Sør startet TryggEst-arbeidet med å danne nettverk av eksisterende og nye TryggEst-kommuner. Dette arbeidet har bidratt til at det i dag er 17 TryggEst-kommuner i vår region. Horten, Lillesand og Arendal har startet opp i år, og det er planlagt dato for lansering i flere kommuner i 2024.

I 2023 arrangerte vi en todagers regional samling for nye og gamle TryggEst-kommuner. Cirka 50 deltakere var til stede fra ulike kommuner, og flere av kommunene har søkt om tilskudd i etterkant av samlingen. RVTS Sør deltok på Lillesandsdaene for å synliggjøre TryggEst-arbeidet. Dette er et arrangement som henvender seg til alle innbyggere i Lillesand og omkringliggende kommuner.

Vold og overgrep mot risikoutsatte voksne med minoritetsbakgrunn er tematikk på neste års nasjonale TryggEst-konferanse. Her er RVTS Sør med i komiteen som skal planlegge fagdagen.

RVTS Sør har hatt et tett samarbeid med de andre RVTS-ene og Bufdir i denne perioden, både gjennom deltakelse på nasjonale samlinger og gjennom Stimulab-prosjektet sammen med EGGS design. Dette for å utvikle et verktøy som skal kvalitetssikre TryggEst-arbeidet på alle plan.

Målgruppe:
spesialisthelsetjeneste,
kommunehelsetjeneste, barnevern/
familievern (kommune), høyskole/
universitet, flyktning- og asyltjenester,
politi/barnehus, ideell/frivillige, annet

Finansiering:
Bufdir

Samarbeid:
RVTS, Statsforvalteren,
andre

2.15 "Jeg vet" og Snakkemedbarn.no (Bufdir)

Snakkemedbarn.no og jegvet.no

RVTS Sør har i 2023 fortsatt arbeidet med å gjøre nettressursene kjent, og jobbet aktivt for at tjenestene skal ta dem i bruk.

I alle våre kompetanseprogrammer er nettressursene blitt introdusert, og spesielt snakkemedbarn.no er en del av kompetansehevingen. RVTS Sør har brukt snakkemedbarn.no for personalgrupper blant annet i skoler, barnehager, kommunale helsetjenester, spesialisthelsetjenesten, barnevern, PPT og i møte med studenter ved Universitetet i Agder.

I 2023 har RVTS Sør jobbet videre med at snakkemedbarn.no og opplæring i samtaler med barn og unge skal være en del av alle våre større langvarige programmer med implementeringsstøtte. Her kan nevnes MMA Venesla og Iveland, "Sammen mot" i Midt-Telemark og 6-16-nettverket med tverrsektorielt samarbeid i Kristiansand kommune.

Senteret har i år som en del av den nasjonale satsingen hatt digitale introduksjonskurs om hvordan bruke snakkemedbarn.no på din arbeidsplass, samt eget kurs om nettressursen jegvet.no. RVTS Sør har høsten 2023 gjennomført en pilotering av programmet "Samtaler med barn og unge i barneverntjenesten" med 40 deltakere fra ulike kommuner på Agder. Snakkemedbarn.no har vært en del av denne opplæringen. Programmet skal evalueres våren 2024 og vil bli et fast tilbud til barneverntjenestene i region sør.

Målgruppe:
spesialisthelsetjeneste,
kommunehelsetjeneste, barnevern/
familievern (stat), barnevern/familievern
(kommune), barnevern/familievern (privat),
skole/barnehage, høyskole/universitet,
politi/barnehus, ideell/frivillige, annet

Finansiering:
Bufdir, Hdri

Samarbeid:
RVTS, RBUP / RKBK, KORUS,
Statsforvalteren, høyskole/universitet

RVTS Sør har deltatt og hatt ansvar i årets utviklingsarbeid, i tett samarbeid med Attensi og nasjonal prosjektledelse ved RVTS Øst. Senteret har også bidratt aktivt i planarbeidet til den digitale konferansen "Magien i en samtale" samt produsert to digitale innlegg.

RVTS Sør startet et samarbeid med statsforvalterne i regionen og har i 2023 hatt innlegg på to av statsforvalternes samlinger for kommunene. I Agder har vi introdusert snakkemedbarn.no og jegvet.no for administrativt skoleansvarlige i alle kommunene. I Vestfold/Telemark har vi gjort det samme for administrativt ansvarlige for barnehagene i alle kommunene.

RVTS Sør ser gode resultater ved å jobbe mer med implementeringsstøtte. Vi ser at flere tjenester tar i bruk spesielt snakkemedbarn.no som en kunnskaps- og øvingsressurs på planleggingsdager og andre møtearenaer.

Detaljert rapport på arbeidet utarbeides via den nasjonale prosjektgruppen til Bufdir.

2.16 Barnevernreformen og kommunenes ansvar (Bufdir)

Tjenestestøtteprogrammet 2023

Tjenestestøtteprogrammet er et samarbeidsprosjekt rettet mot kommunale barneverntjenester, hvor RBUP Øst og Sør, NORCE, RKBK Midt, RKBK Nord og RVTS Sør deltar. Fra 2018 har senteret bidratt med fire medarbeidere til utvikling, gjennomføring og oppfølging av dette programmet. RVTS Sør har hatt en sentral rolle og et stort ansvar for både utvikling, gjennomføring og videreutvikling av programmet. RVTS Sør deltar i ansvarsgruppen og kjernegruppen, og har fire prosessledere.

RVTS Sør har i 2023 hatt ansvar for en årlig samling for alle prosesslederne i det nasjonale programmet, og bistått med revidering av programmets innhold og nettside.

Kort beskrivelse av programmet:

Tjenestestøtteprogrammet skal støtte tjenestene i eget utviklingsarbeid. Programmet skal innen 2024 tilbys alle kommunale barneverntjenester. Det er Statsforvalteren, i samarbeid med Bufdir, som årlig velger ut aktuelle tjenester. Målsettingen er at tjenestene som deltar på programmet skal oppnå en forbedret systematisert praksis som fører til høyere kvalitet og bedre tjenester til barn og familier.

Programmet gjennomføres i seks bolker der samarbeidet starter med et informasjonsmøte med ledere før et formøte med alle ansatte. Videre er det tre lederstøttesamlinger. Kommuneledelsen inviteres til å delta på den første og siste av disse lederstøttesamlingene. På siste samling presenterer lederne tjenestenes utviklingsplan(er) for hverandre og får tilbakemelding på gode grep. Mellom hver lederstøttesamling er det fellessamlinger for alle ansatte.

Som ledd i implementeringsprosessen er det en oppfølgingsamling seks måneder etter siste lederstøttesamling. Her inviteres også kommuneledelse til å delta.

Deltakerne evaluerer hver samling via en QR-kode. Programmet er evaluert av NIFU, Rapport 6, 2019 og følgeevalueres av Agenda Kaupang, Rapport andre statusmåling, 2022.

I 2023 er samlinger gjennomført som planlagt for klynge Færder og Larvik. RVTS Sør har også bistått RKBV Vest med to prosessledere for gjennomføring av samlinger i klynge Bergen sentrum. Senteret er i dialog med Arendal og Grimstad for tjenestestøtteprogrammet i 2024, og datoer er satt for gjennomføring.

Sentrene som over år har samarbeidet om nasjonal spredning av dette programmet, legger inn anbud til Bufdir på oppdrag som tangerer faginnhold, målgruppe og form på T-programmet. Det kan realiseres som en forlengelse av tjenestestøtteprogrammet.

2. TBO-F er et undervisnings- og veiledningsprogram for barnevernstjenester

TBO-F benyttes i oppfølging og veiledning av fosterhjem. RVTS Sør tilbyr tredagers kurslederopplæring for barnevernsansatte. Opplæringen gjøres i samarbeid med fire barnevernsansatte som driver TBO-F-samlingene og gruppeveiledningen.

I 2023 har vi hatt kurslederopplæring for barnevernsansatte i Hole, Ringerike og Hallingdal samt Aberia.

Til sammen har cirka 225 barnevernsansatte fra 35 kommuner og 35 ansatte fra Stendi og Aberia (nasjonalt nedslagsfelt) deltatt på kurslederopplæring i TBO-F i perioden 2021-2023, fordelt på tre regioner. I 2023 ble det opprettet en nasjonal ressursgruppe bestående av spesialrådgivere fra alle fem RVTS-ene, og i løpet av 2024 vil barneverntjenester i alle fem regioner ha mulighet for kurslederopplæring i TBO-F.

Kommuner som har fått TBO-F-opplæring:

Kongsberg, Øvre Eiker, Modum, Lier, Numedal, Siljan, Porsgrunn, Skien, Vestmar, Bamble, Fredrikstad, Halden, Moss, Sarpsborg, Rakkestad, Arendal, Lindesnes, Grimstad, Kristiansand, Farsund, Lyngdal, Flekkefjord, Hægebostad, Vennessla, Kvinesdal, Froland, Valle, Sirdal, Bodø, Meløy, Saltdal, Tromsø, Hole, Ringerike og Hallingdal.

TBO-S, traumebevisst omsorg for skole, er en forkortet versjon av TBO-F som er tilpasset skoler. Den ble lansert i september 2023. TBO-S er utviklet i samarbeid med barnevernsansatte/TBO-F-kursledere og kan brukes av barnevernstjenestene i samarbeid med – og i undervisning og veiledning av – skoler.

3. "Samtaler med barn og unge i barneverntjenesten"

RVTS Sør har høsten 2023 gjennomført pilotering av opplæringsprogrammet "Samtaler med barn og unge i barneverntjenesten". Piloteringen har vært i nært samarbeid med barneverntjenesten i Kristiansand-regionen, Barnevern Sør, Lister, Midt-Agder og Setesdal, og har bestått av i alt 40 deltakere. Tjenestene har forpliktet seg til å bidra med evaluering i etterkant av programmet.

Opplæringsprogrammet består av fire fysiske samlinger på seks timer med obligatorisk oppmøte. I tillegg gjøres mellomarbeid hvor deltakerne prøver ut teori i praksis i form av konkrete samtaler med barn/unge, og skriver refleksjonsnotat som deles i faste grupper ved oppstart av hver samling. Samlingene har en prosessoppbygging hvor deltakerne er aktive, og det legges opp til en stor grad av trygghet med mye øving, refleksjonsoppgaver og bevisstgjøring på egen kommunikasjon og utvikling.

2.17 Innspill til og implementering av veileder for lokalt psykisk helse- og rusarbeid "Sammen om mestring"

Denne veilederen realiseres i vårt regionale samarbeidsteam i Samarbeid Sør. KORUS leder det regionale teamet, og vi arbeider med implementering av denne veilederen. Viser for øvrig til kap. 1.2, *Samarbeid med Statsforvalteren*, kap. 1.4, *Regionalt samarbeid* og kap. 2.1.3, *Tiltak 25, det nasjonale rus- og voldsprosjektet*.

2.18 Endringer i velferdstjenestelovgivningen

RVTS Sør har videreført sitt arbeid med å realisere endringene i velferdstjenestelovgivningen. Vi har særlig i samarbeid med Statsforvalteren og i det regionale samarbeidet (Samarbeid Sør) sikret tverrfaglig og tverrsektorielt samarbeid og sørget for at barnefaglig koordinator deltar i våre kompetanseprogram.

Vi har i regi av det regionale samarbeidet sørget for god samordning og samarbeid slik at kommuner og tjenester får helhetlig og koordinert kompetansestøtte. Det sikrer ivaretagelse av tjenestenes behov og sikrer samarbeid iht. lovgivning og i tråd med veileder om psykisk helse for barn og unge.

Viser til kapt.1.4., hvor dette særlig beskrives.

2.19 Nettbasert formidling

RVTS Sør fortsatte i 2023 å ha en kommunikasjonsprofil som skal treffe både fagpersoner og folk flest ved å gjøre forskning og fagstoff tilgjengelig for alle. Vi har hatt fokus på hvordan tjenestene kan omsette kunnskap til praksis, og at formidlingen skal ha en reell nytte og bruksverdi for hjelperne. Dette har vi gjort gjennom å formidle med et praksisnært språk som speiler den virkeligheten tjenestene står i. Vår visjon er at tjenestene blir bevisst sin menneskemøtekompetanse, og finner inspirasjon og reell nytteverdi i det vi formidler, slik at de blir enda bedre hjelpere.

Det vi publiserer på våre nettsider er i all hovedsak egenprodusert fagstoff, som ikke er konkurrerende eller overlappende med de andre RVTS-ene og kunnskapssentrene i Norge. I tillegg publiserer vi både samarbeidsstoff med andre kunnskapssentre, og videreformidler forskningsresultater fra NKVTS ved avtale.

Facebook-leserne ledes til vår nettside rvtsor.no. Her finnes fagstoff, ressurser og informasjon om våre kurs og konferanser, samt informasjon om våre samarbeidspartnere. Rvtsor.no hadde i 2023 i underkant av 700.000 treff.

Vi fortsetter å ha en aktiv tilstedeværelse på Facebook og Instagram, som til sammen har rundt 40.000 følgere. Vi tester også ut flere kanaler for å nå nye og eksisterende målgrupper – inkludert framtidens hjelpere – best mulig.

Gode eksempler på nettbasert formidling

[Susan Hart og Hege Løland Andersen om de vanskelige tenårene.](#)

[Espen Odden om Pilleskam.](#)

[Torstein Garcia de Presno og Ingrid Møllen om menns mestringsstrategier.](#)

[Sara Gerhardt, Aud Ørnes og Heine Steinkopf om hvordan vi svikter de barna som trenger oss mest.](#)

NETTSIDE	2023	2022
rvtssor.no		
Sidevisninger	679.318	712.277
Brukere	284.202	265.419
Linktillivet.no		
Sidevisninger	134.148	150.839
Brukere	47.587	52.215
Traumebevisst.no/kofferten-min/		
Sidevisninger	22.764	39.520
Brukere	6.341	11.345
Menneskertilsalg.no		
Sidevisninger	20.904	25.119
Brukere	10.526	11.532
Kommunaltbarnevern.no		
Sidevisninger	19.711	20.094
Brukere	5.928	4.871
Traumebevisst.no/fosterforeldre		
Sidevisninger	19.633	27.900
Brukere	4.151	5.509
Traumebevisst.no/edukasjon		
Sidevisninger	16.633	18.193
Brukere	6.691	8.123
Handlingsplanfestivalen.no		
Sidevisninger	9.233	8.275
Brukere	3.668	3.071
selvskading-some.no		
Sidevisninger	8.056	-
Brukere	3.241	-
Handle-kraft.no		
Sidevisninger	7.928	11.555
Brukere	3.391	4.145
Godtjenestestøtte.no		
Sidevisninger	3.901	3.318
Brukere	850	735
Traumebevisst.no/orliste		
Sidevisninger	3.272	7.139
Brukere	2.675	5.973

NETTSIDE	2023	2022
Fa-sett.no		
Sidevisninger	3.169	2.891
Brukere	1.650	1.571
Traumenett.no		
Sidevisninger	2.959	3.853
Brukere	1.811	2.198
Ingenaamiste.no		
Sidevisninger	1.911	-
Brukere	688	-
Handle-kraft.no/ung		
Sidevisninger	1.141	1.441
Brukere	385	453
Barnehoydekonferansen.no		
Sidevisninger	938	1.615
Brukere	694	1.136
Vidsynt.no		
Sidevisninger	812	583
Brukere	426	446
Kvinneligomskjæring.no		
Sidevisninger	797	717
Brukere	275	297
Handle-kraft.no/vekst		
Sidevisninger	613	789
Brukere	438	546
Ung og omskåret (f-g-m.info)		
Sidevisninger	362	285
Brukere	297	214
Traumebevisst.no/paafyll/		
Sidevisninger	332	318
Brukere	297	270

Oppdrag

Digitalt	Fysisk	Totalt
222 samlinger	452 samlinger	674 samlinger
9923 deltakere	19646 deltakere	29569 deltakere

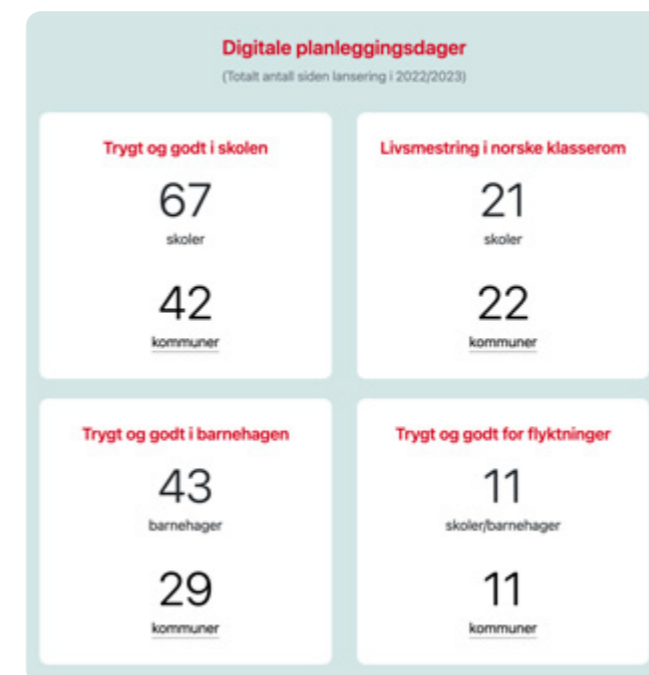
Digitale kurs og nettressurser

1. Digitalt grunnkurs

I 2023 har 2453 personer gjennomført dette digitale kurset, og totalt siden lanseringen i 2020 har det hatt 9200 deltakere fra totalt 275 kommuner

2. Digitalt MMA - Trygt og godt på skolen

Siden 2022 har totalt 67 skoler fra 42 kommuner gjennomført denne digitale planleggingsdagen. I 2023 ble det også lansert digital planleggingsdag for barnehage og flyktninger, samt nytt kurs for skole med tema livsmestring.

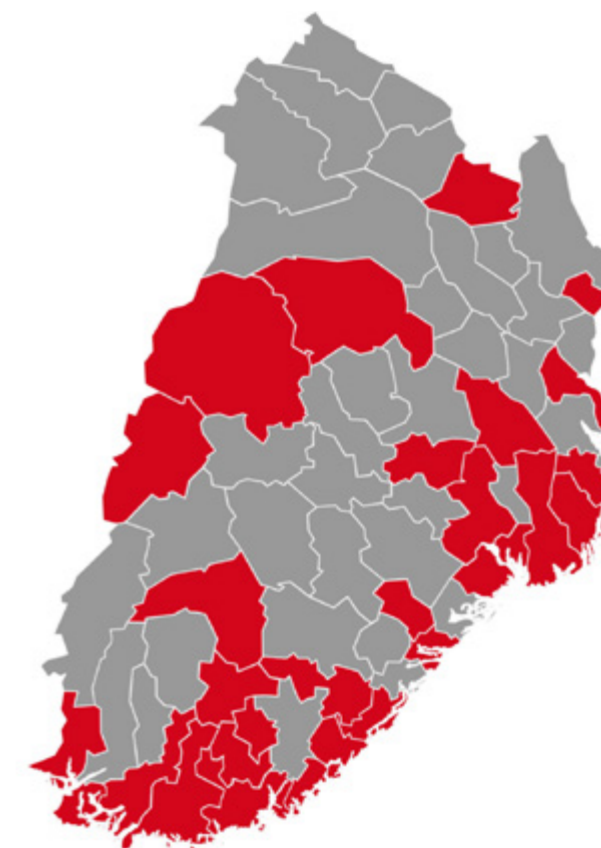

3. Podkasten Uflink i 2023

Uflink er en podcast for de som jobber med barn og unge, og spesielt de som jobber i skolen. Den handler om å gå på trynet, og om å få det til – og alt imellom. Totalt ble det sluppet seks episoder i 2023. Eksempler på episoder inneværende år er «Den brølende læreren», «Hva skal vi egentlig med skam?» og «High five for en god skolestart».

I 2023 hadde podkasten 258 lyttere på Spotify, og 68 lyttere på Apple Podcasts.

Vi har hatt tjenesteoppdrag i følgende kommuner i vår region i 2023.

Bøker, artikler, m.m.

RVTS Sør har skrevet to artikler, "Alle har en psykisk helse - på godt og vondt", og "Sammen for et trygt og godt skolemiljø" til boken "Barn og unge i midten, Tverretattlig og tverrfaglig arbeid i barn og unges oppvekst" (Gyldendal Akademisk, 2024). Boken har som intensjon å knytte sammen teori, forskning og praksis. Boka brukes blant annet i allmennlærerutdanningen på Oslo Met.

Noen så for seg at disse to bøkene kunne settes inn i en bok for å gjøre det litt mer visuelt. Du vurderer om det passer på noe vis, hvis ikke bruker du bare bildene som jeg har lagt ved til den første boken.

"Bim og iskremfabrikken"

RVTS Sør ga i 2023 ut barnebok for barn i alderen 5-8 år. Boken handler om følelser, vennskap og trygge voksne. Målgruppen er barnehageansatte og lærere i småtrinnet.

Nettside med bestilling samt fagartikler knyttet til boka finner du [her](#).

"Menneskemøteboken"

En pensumbok for utdanninger innenfor psykologi, helse- og sosial feltet. Utgis våren 2024 på Universitetsforlaget.

Bøker under arbeid:

"Lede i kompleksitet" (arbeidstittel)

Boken er til ledere i Barnevernet som evner å lede i kompleksitet og ønsker å utvikle egne ferdigheter som leder.

"Egen-og kollegaivaretagelse for miljøterapeuter" (arbeidstittel)

Boken er primært for studenter i miljøterapiutdanning, og er planlagt ferdig i løpet av 2024.

Mediaoppslag

Folkeopplysningskampanjen 2023:

- forskning.no: "Hjelper det å spørre folk om de har selvmordstanker?"
- Grimstad Adresstidende: "Opplevde kritisk situasjon da kamerat var klar for å avslutte livet"
- Ås Avis: "Mistet sønnen Thomas til selvmord"
- Varden: "– Han var klar for å avslutte livet. Det var prekært"
- Agderposten: "– Han var klar for å avslutte livet. Det var prekært"
- Serienett: "Roy Søbstad tegner terapi"
- NRK Radio: "Dora Thorallsdottir om å snakke om selvmord"
- Lindesnes Avis: "Selvmord på agendaen: – Å være tett på redder liv"
- Kristiansand Avis: "Dette angår veldig mange"
- Namdalsavisa: "Hva med en ABC på ferden til et bedre liv med og uten pyjamas?"
- Kristiansand kommune: "Pårørende til person med selvmordstanker"
- Fædrelandsvennen: "Han er ikke redd for å trække i salaten"
- Ringerike kommune: "Snakk om selvmordstanker" og "Mange tilbud til deg som sliter"
- Drammen Kommune: "Ingen å miste – en kampanje om selvmordsforebygging" og "Hvordan har du det, sånn egentlig?"

Ungdom og vold:

- Fædrelandsvennen: "Utsatt for brutal vold av jenter: – Kunne ikke bevege meg"
- Lindesnes Avis: "Forebygging av ungdomsvold: Tett samarbeid på tvers"
- Lindesnes Avis: "Satte inn ekstra ressurser for sorgbearbeiding"

TryggEst:

- NRK.no: "Horten skal hjelpe risikoutsatte voksne"
- Lillesands-posten: "Tryggere liv for sårbare voksne i Lillesand"
- Radio Loland: "En TryggEst-kommune"

Kronikker:

- Fvn
- Vårt Land
- Dagen
- Bygg.no
- Fædrelandsvennen
- Agderposten

3.0 Organisasjon og bærekraft

Helseledelse gir sitt oppdrag i årlige tilskuddsbrev. Det fastsetter oppgavene og rammene for virksomheten til RVTS Sør. I tillegg mottar RVTS Sør tilskudd fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir), Utdanningsdirektoratet (Udir) og Utlendingsdirektoratet (UDI).

RVTS Sør er sammen med RVTS Øst og RBUP Øst og Sør eid av Stiftelsen Pilar. Pilar har samordnet fellesfunksjoner innen økonomi, HR og IT, samt samarbeid og nettverk knyttet de fagområdene vi har felles.

Senteret hadde 28 årsverk ved utgangen av 2023. Bemanningen har stor grad av tverrfaglighet og medarbeiderne har solid erfaringskompetanse fra tjenester i våre målgrupper.

RVTS Sør har dette året tilpasset seg ny organisasjon og ledergruppe for å forsterke prosjektorganisasjonen og sikre tverrfaglighet. Den har styrket støttefunksjoner for organisasjon, administrasjon og prosjektstyring for å profesjonalisere arbeidsprosesser og gi støtte til store konferanser og samlinger.

Organisasjonen har digitalisert sentrale driftsområder. Senteret har virksomme møtestrukturer internt gjennom månedlige personalmøter og egne fagutviklingsdager for å bygge kultur for faglig fellesskap og sikre innovasjon.

Det er faste samarbeidsmøter mellom ledelsen, verneombud og tillitsvalgte (LSU). Senteret er del av samarbeidsmøter i Stiftelsen Pilar.

RVTS Sør organisert rundt innsatser og prosjekter

Vi benytter denne organiseringen til å jobbe helhetlig og samhandlende rundt våre oppdrag. Det sikrer tverrfaglighet og stort nok mangfold til at vi samlet sett er et komplett kompetansesenter. Det etableres prosjektgrupper hvis noe skal utvikles eller drives over tid. Prosjektgruppene blir delegert oppgaver, myndighet og nødvendige ressurser for å realisere innsatser og oppdrag. Lederne gir støtte til prosjektleder ved behov. Prosjektorganiseringen sikrer god kvalitet og læring på tvers i organisasjonen, og gjør det mulig å utnytte alle ansattes kompetanse. Det mobiliserer medarbeiderne og bidrar til eierskap og deltakelse i fagområder de kjenner godt.

Vi mener at denne organiseringen gjør at vi evner å håndtere stadig økende grad av forespørsler fra kommuner og tjenester som ber om kompetansestøtte til store virksomhetsintegreerte utviklingsprosjekter som sikrer helhet og tverrsektorielt samarbeid.

Senteret ønsker å være en innovativ og lærende organisasjon

Vi har etablert faste strukturer for intern fagutvikling og for å sikre arenaer for deling av kunnskap og erfaringer på tvers av fagområder og prosjekter. Vi erfarer at slike arenaer for læring og faglig fellesskap styrker organisasjonstilhørighet og bygger kultur. Vi mener at lek og innovasjonsprosesser kan skape ekstraordinære prestasjoner og styrke kvalitet.

Våre konkrete lærings- og utviklingsarenaer:

To «faguker» årlig

Disse ukene jobber vi sammen om våre strategiske mål, konsepter, programmer og arbeidsformer, og ikke minst verdimeldingen som beskriver vårt faglige ståsted og verdigrunnlag. Vi har enkeltstående fagutviklingsdager (FUD) hver fjerde uke. Dagene tar opp pågående arbeid og tema som ledelsen eller medarbeiderne vil dele i fellesskap. Vi har også fagutviklingsgrupper (FUG). En FUG-gruppe skal ha et konkret område eller tema, et avklart mål og et ønsket resultat, samt en plan for hvordan arbeidet skal

presenteres for fellesskapet. I disse gruppene arbeider man systematisk med løpende utvikling og innovasjon som skaper kvalitet og oppdatering av kunnskapsgrunnlaget vårt.

Dialog med direktoratet

Tilskuddsmidler for 2023 er benyttet i henhold til føringer. Dialogmøter og ledermøter med direktoratene er gjennomført i henhold til møteplan. Det ble gjennomført et dialogmøte om måloppnåelse og rapporteringen i f 2022. Bufdir deltok i møtene. Statusrapporteringer på øremerkede midler er levert i henhold til angitt frist.

Våre medarbeidere er senterets verdiskapere

Det er medarbeiderne våre som skaper merverdi for våre målgrupper, som sikrer kvalitet og sørger for at senteret realiserer samfunnsoppdraget. Et godt arbeidsmiljø, gode arbeidsbetingelser, mulighet for selvledelse innenfor egne oppgaver og tilgang til gode kolleger og ledelse, vurderes som avgjørende for at medarbeiderne opplever arbeidsglede og utvikler fagområdene våre.

Vurdering:

Organisasjonen er sterkt preget av høy organisasjonstilhørighet. Vi er 28 årsverk og er således sårbare ved sykefravær eller permisjoner i forbindelse med spesialisering, videreutdanning o.l. Vi vurderer vår prosjektorganisasjon som avgjørende for å håndtere mange og store oppgaver, styrke fellesskap og sikre tverrfaglig kompetanse til beste for våre målgrupper.

Bærekraft

RVTS Sør har siden 2020 hatt bærekraftsmål. Senteret har en bærekraftgruppe som møtes halvårlig. De ansatte blir inkludert i prosessen med å plukke ut de av FNS bærekraftsmål som senteret skal sette søkelys på. De tre målene er:

- God helse og livskvalitet
- God utdanning
- Ansvarlig forbruk og produksjon

I 2023 har vi videreført disse målformuleringene og jobbet kontinuerlig for å øke bevissthet rundt dem. Å arbeide med bærekraftsmål er en sirkulær prosess hvor man hele tiden ser på hva man har oppnådd og hva som kan bli bedre. Man ser også på muligheten for å bytte ut enkelte mål, etter hvert som man får innarbeidet gode tiltak som ivaretar de eksisterende målene.

Konkrete tiltak videreført i 2023:

- Overgang til elbiler gir redusert utslipp, sammenlignet med fly og fossildrevne biler.
- Økt bruk av digital undervisning og digitale møter, som reduserer utslipp fra reise.
- Økt andel av kjøttfri møtemat.
- Tilskudd til treningsabonnement og ergonomisk utstyr til arbeidsplass/kontor.
- Oppstart av treningsgruppe, hvor flere går og sykler til jobb.
- Reduksjon av trykksaker i bytte med netressurser.
- Bevisstgjøring på bruk av miljøvennlig papir og produksjon.
- Vurdering av Miljøfyrtårn-sertifisering.
- Tilrettelegging for videreutdanning og fagutvikling.
- Tips-plakater ved opprettelse av prosjekter/kurs med fokus på bærekraftige tiltak.
- Ulike temadager for å sette fokus på bærekraft blant de ansatte, for eksempel sykkelservice eller bytting av klær.

Oppsummering:

Senteret har økende bevissthet omkring bærekraft, og har flere virksomme tiltak for å nå disse. Arbeidsgruppen lanserer stadig konkrete tiltak som gjør at vi realiserer og jobber systematisk med dette.

I 2023 har vi redusert papir og trykksaker. Vi har fortsatt mange digitale møter og flere netressurser, men vi har økt antall flytimer. Det har sammenheng med flere lange utenlandsreiser i 2023 enn i 2022. Vi har ikke klart å redusere andel kjøttfri møtemat. Vi ser at oppmerksomheten og bevisstheten rundt dette må gjøres gjennom å holde fast på målene våre. Vi vil forsterke vår innsats i 2024.

AnsattWeb er bærekraft

I 2014 utviklet RVTS Sør sitt eget interne prosjektstyringsverktøy kalt ProsjektWeb. Dette ga prosjektledere mulighet til å registrere pågående og kommende prosjekter, og samle tilhørende dokumenter og informasjon. Prosjektledere kunne registrere aktivitet på de ulike prosjektene. Ledelsen fikk tilgang til fortløpende oppdatert deltakerstatistikk, kommuneoversikter o.l.

I 2021 ble Ansattweb introdusert for de ansatte. Dette var en nettløsning som samlet tidligere selvstendige tjenester i én felles løsning (f.eks. deltakerlogging, digital kjørebok, føring av mertid og reisetid, samt lenker til eksterne tjenester). Løsningen ble godt mottatt av de ansatte, og enkel brukervennlighet på mobil var suksessoppskriften.

Etter en prosess med de ansatte i 2023 ble det besluttet å inkludere ProsjektWeb som modul i AnsattWeb. Dette for å gjøre prosjektadministrering enklere og mer bærekraftig. Arbeidet er under utvikling og ferdigstilles i løpet av 2024. Fordelen vil da være at alle våre interne tjenester er samlet ett sted. Sikkerheten styrkes fordi AnsattWeb logges inn med individuelle brukere.

God helse og livskvalitet

God utdanning

Ansvarlig forbruk og produksjon

Regionalt ressurscenter om vold,
traumatisk stress og selvmordsforebygging
www.rvtssor.no

RVTS Sør • Sørlandet kunnskapspark • Universitetsveien 19, 4630 Kristiansand
Tlf. sentralbord: 22 58 60 00 • e-post: post@rvtssor.no • www.rvtssor.no
Foto: [123rf.com](https://www.123rf.com/) / [Unsplash.com](https://www.Unsplash.com/) / [pexels.com](https://www.pexels.com/)